

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra zahradní a krajinné architektury

Zámecký park Kunratice

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Helena Dobiášová

Obor studia: Zahradní a krajinařská architektura

Vedoucí práce: Jan Hendrych, ASLA

© 2022 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zámecký park Kunratice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.4.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Janu Hendrychovi, ASLA, vedoucímu mé diplomové práce, za jeho trpělivé a cenné rady a připomínky.

Můj vděk také patří paní starostce městské části Ing. Lence Alinčové za ochotu pomoci a poradit.

V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině, která mi umožnila studovat a v průběhu celého studia mě podporovala. Jen díky nim jsem měla příležitost navštívit většinu historicky a umělecky významných míst, které jsou zmíněné v této práci.

Zámecký park Kunratice

Souhrn

Diplomová práce se zabývá revitalizací zámeckého parku zámku v Kunraticích. Na základě literární rešerše a analytické části práce byla navržena architektonická studie pro úpravu stávajícího stavu zahrady.

V první teoretické části je rozebrána historie zahradního umění s důrazem na období baroka a anglického krajinářského parku. Jsou zde také uvedeny příklady významných světových i českých barokních zahrad.

Analytická část zkoumá historický vývoj lokality a její širší vztahy. Dále se podrobněji zaměřuje na řešené území a zkoumá historické podklady, majetkové poměry, současný stav a potenciální příležitosti území.

Architektonická studie je navržena na základě poznatků literární rešerše a výsledků analytické části. Jsou zohledněny jednotlivé vývojové fáze zahrady. Do studie jsou také zakomponovány některé stávající dřeviny.

Práce může sloužit jako podklad pro budoucí úpravu zahrady zámecké zahrady.

Klíčová slova: Kunratice, zámecký park, historické zahrady, baroko, vegetace

Chateau park Kunratice

Summary

The thesis deals with the revitalization of the chateau park of the chateau in Kunratice. Based on the literature search and analytical part of the thesis, architectural study was designed to modify the current state of the garden.

The first theoretical part deals with the history of landscape art with emphasis on the Baroque period and the English landscape park. There are also examples of important world and Czech baroque gardens.

The analytical part examines the historical development of the site and its wider relationships. It also focuses in more detail on the area and examines the historical background, property conditions, the current state and potential opportunities in the area.

The architectural study is designed on the basis of the findings of the literature search and the results of the analytical part. The individual developmental stages of the garden are taken into account. Some existing trees are also included in the architectural study.

The work can serve as a basis for the future design of the Chateau garden.

Keywords: Kunratice, Chateau park, historical garden, the Baroque, vegetation

Obsah

1 ÚVOD	5	4.1 ŠIRŠÍ VZTAHY, LOKALIZACE	16	5.2.2 ČÁST B	37
2 CÍLE PRÁCE	5	4.2 OBČANSKÁ VYBAVENOST	17	5.2.3 ČÁST C	39
3 LITERÁRNÍ REŠERŠE	6		17	5.2.4 ČÁST D	39
3.1 HISTORICKÝ VÝVOJ ZAHRADNÍHO UMĚNÍ	6	4.3 ANALÝZA VYUŽITÍ ÚZEMÍ	18	5.2.5 ČÁST E	40
3.1.1 EGYPTSKÉ ZAHRADY	6	4.4 MAJETKOVÉ VZTAHY	18	5.3 ŘEZOPOHLED AA‘	41
3.1.2 BABYLONSKÉ A ASYRSKÉ ZAHRADY	6	4.5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	18	5.4 ŘEZOPOHLED BB‘	42
3.1.3 PERSKÉ ZAHRADY	6	4.6 ÚZEMNÍ PLÁN	19	5.5 AXONOMETRIE	43
3.1.4 INDICKÉ ZAHRADY	6	4.6.1 REGULATIVY FUNKČNÍHO A PROSTOROVÉHO USPOŘÁDÁNÍ	19	5.6 SORTIMENT DŘEVIN	44
3.1.5 ČÍNSKÁ ZAHRADA	7	4.7 HISTORIE ZÁMECKÉHO KOMPLEXU	20	5.6.1 KÁCENÍ	44
3.1.6 ŘECKÉ ZAHRADY	7	4.7.1 TVRZ	20	5.6.2 NAVRHOVANÉ VÝSADBY DŘEVIN	45
3.1.7 ŘÍMSKÉ ZAHRADNÍ UMĚNÍ	7	4.7.1 ZÁMEK A JEHO MAJITELÉ	20		46
3.1.8 STŘEDOVĚKÉ ZAHRADY	8	4.7.2 ZÁMECKÝ PARK	22	5.7 TECHNICKÝ DETAIL FONTÁNY	48
3.1.9 RENESANCE A MANÝRISMUS	9	4.8 HISTORICKÉ MAPOVÁNÍ	23	5.8 MOBILIÁŘ A MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ	49
3.1.10 BAROKO A ROKOKO	10	4.8.1 MÜLLEROVA MAPA ČECH	23	5.9 ORIENTAČNÍ ROZPOČET	50
3.1.10.1 Rané baroko v Itálii	11	4.8.2 I. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ	23	5.10 MODEL	51
3.1.10.2 Vrcholné baroko ve Francii	12	4.8.3 II. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ	23		
3.1.10.3 Baroko v českých zemích	12	4.8.4 MAPY STABILNÍHO KATASTRU	24	6 DISKUSE	52
3.1.11 KRAJINÁŘSKÝ PARK	13	4.8.5 III. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ	25	7 ZÁVĚR	52
3.2 UKÁZKY BAROKNÍHO ZAHRADNÍHO UMĚNÍ	14	4.8.6 LETECKÉ SNÍMKY	25		
3.2.1 VERSAILLES	14	4.9 SOUČASNÝ STAV	27	8 CITOVANÁ LITERATURA	53
3.2.2 ZÁMEK LYSÁ NAD LABEM	15	4.9.1 ZÁMECKÁ BUDOVA	27		
3.2.3 ZÁMEK LIBOCHOVICE	15	4.9.2 ZÁMECKÁ ZAHRADA	28	9 ZDROJE OBRÁZKŮ	55
4 ZHODNOCENÍ PODKLADOVÝCH ÚDAJŮ	16	4.10 SWOT ANALÝZA	31	10 SEZNAM TABULEK	57
		4.11 ZHODNOCENÍ PODKLADOVÝCH ÚDAJŮ	31		
		5 PROJEKT	32		
		5.1 POŽADAVKY A ZÁKLADNÍ KONCEPT VYUŽITÍ	32		
		5.2 ARCHITEKTONICKÁ STUDIE	33		
		5.2.1 ČÁST A	35		

1 Úvod

„Pokud máte zahradu a knihovnu, máte vše, co potřebujete.“

Marcus Tullius Cicero (106-43 př.n.l.)

Zahrady již od dávných dob sloužily jejich majitelům k úniku z reálného světa a k nalezení soukromí, k zamyšlení a rozjímání. Soukromé zahrady představovaly pro jejich majitele zpodobnění ráje na zemi. Každá zahrada skrývá osobnost jejího tvůrce a majitele (Hendrych et al. 2011). Vyjadřuje úzký vztah mezi přírodou a civilizací (Pacáková-Hošťálková et al. 2004).

Zahrady a parky v okolí sídel sloužily svým majitelům také k reprezentaci. Sociální postavení a bohatství se neposuzovalo pouze podle velikosti a přepychu budov, ale právě i podle úpravy zahrad (Boults & Sullivan 2010).

Zahrady, na rozdíl od jiných uměleckých děl, byly v průběhu staletí modifikovány, rekonstruovány a modernizovány, podle toho, jak se měnily světové trendy. Mnohdy mezi sebou majitelé jednotlivých panství soupeřili v modernosti a bohatosti zahrad. Proto se dnes na světě nenajdou téměř žádné zahrady ve své původní podobě, tak jak byly založeny. I ty nejznámější světové zahradní památky jsou často jen věrnou rekonstrukcí (Kroupa 2004).

Tématem této diplomové práce je revitalizace zámeckého parku v Kunraticích, který je v současnosti v dezolátním stavu. Na základě poznatků z literární rešerše, která se zabývá historií zahradního umění, a po vyhodnocení podkladových údajů, jejich analýze a terénním průzkumu bude vypracovaná studie úprav zámecké zahrady.

Jakožto chráněná památka si zahrada zaslouží novou úpravu a péči.

2 Cíle práce

Cílem práce bylo vytvořit koncepční návrh revitalizace zámeckého parku v Kunraticích. V literární rešerši byl popsán historický vývoj zahradního umění s důrazem na období baroka a krajinářského parku. Byly také zmíněny příklady významných světových a tuzemských barokních zahrad.

Dalším cílem bylo zpracování a vyhodnocení analýz řešeného území a přilehlého okolí.

Hlavním cílem práce pak bylo na základě poznatků z literární rešerše a výstupů analytické části navrhnout studii na revitalizaci zámeckého parku.

3 Literární rešerše

3.1 Historický vývoj zahradního umění

Vzhledem k tomu, že již v historii vznikaly zahrady, parky a sady nejčastěji u lidských sídel není divu, že jednotlivé zahradní slohy v podstatě sledují slohy architektonické. Slohy, které se uplatnily v jedné oblasti si i při přijímání jednotlivými národy zachovaly poměrnou jednotnost, avšak obvykle se vyskytují určité odlišnosti, které jsou zapříčiněny národní povahou či geografickým umístěním. Například barokní sloh italský se poměrně výrazně odlišuje od baroka francouzského.

Napříč všemi slohy lze rozlišit dva typy zahrad.

Prvním typem jsou zahrady geometrizované, formální nebo také pravidelné. Formální zahrady jsou směřovány k hlavní ose nebo k ústřednímu bodu půdorysu. Pro svou osovost a přesnost působí vyváženě, ušlechtilé, formálně, slavnostně, ale někdy až přísně.

Druhým typem jsou zahrady krajinářské nebo také nepravidelné či neformální. Jejich kompozice je tvořena malířským způsobem. Často se uplatňuje princip kontrastu s cílem dosáhnout harmonie. Na člověka působí emotivně, dynamicky, živě a přirozeně (Pacáková-Hošťálová et al. 2004).

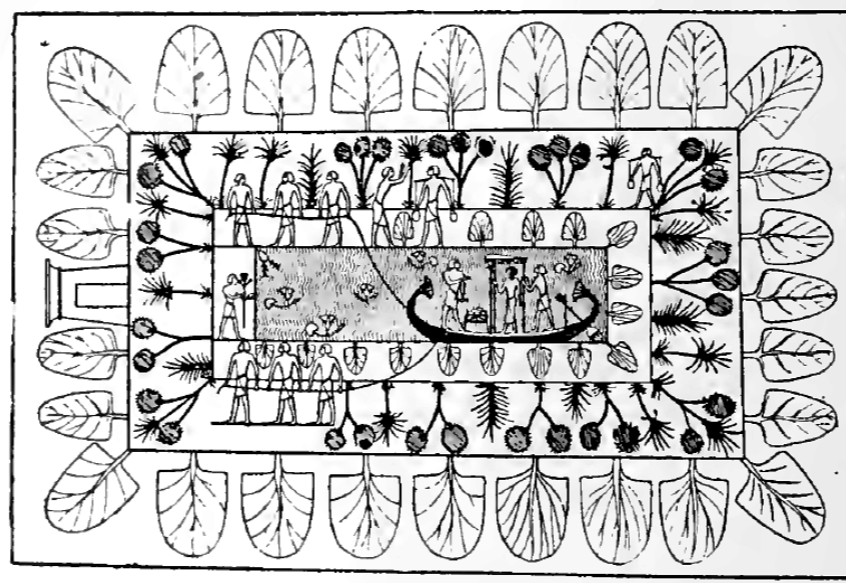
3.1.1 Egyptské zahrady

Vzhled, rozsah, podoba a vybavení egyptských zahrad je nám znám z dobových maleb, spisů a reliéfů (Pacáková-Hošťálová et al. 2004). Obrazy zahrad patřily k vybavení hrobek. Zahrady symbolizovaly blahobyt a vyobrazení rostlin bylo symbolem pro znovuzrození a život.

Zahrady byly v Egyptě zakládány za účelem zemědělským, ale také kulturním a reprezentativním. Zřizovali se v okolí chrámů, paláců a hrobek. Zeleň byla tvořena ovocem, zeleninou a květinami. V pohřebních zahradách byla sklizeň používána jako oběti a dary bohům a zemřelým.

Zahrada byla nedílnou součástí domu a byla obklopena vysokou zdí. Egyptské podnebí bylo vždy nepříznivé, co se týče úhrnu srážek. Zatímco pole se napájela jednou ročně protržením hrází na Nilu, užitkové a okrasné zahrady bylo potřeba zásobovat vodou celoročně. Proto byla v každé zahradě vybudována nádrž na vodu. Ta tvořila centrum a hlavní část celé zahrady. Okolo ní pak byly

umístěny ostatní plochy (Kalusok 2004). V těchto nádržích se pěstovaly vodní rostliny jako například lekníny a lotosy (Quillman 1995). Květiny a zelenina byly vysazovány do čtvercových záhonů, které dohromady tvořily mřížkový rastr. Ovocná část zahrady byla tvořena různými druhy ovocných stromů. Například granátovníky, fíkovníky a datlovými palmami. Z květin byly používány chryzantémy, máky, a chrpy. Řada rostlin byla pěstována jako kbelíkové rostliny v přenosných nádobách. Nádobky tvořily symetrický doprovod cest (Kalusok 2004).

Obrázek 1: Egyptská historická zahrada (Pacáková-Hošťálová et al., 2004)

3.1.2 Babylonské a Asyrské zahrady

Babylonská říše se rozkládala mezi řekami Eufrat a Tigrid. Nejstarší konkrétní zprávy a vyobrazení babylonských zahrad pocházejí z 1. tisíciletí př.n.l. Písemné zmínky se týkají budování palmových plantáží a ovocných zahrad, kde se pěstovali například fíky, hrušky, jablka, granátová jablka, třešně, mandle a olivy. V historických pramenech však nejsou doloženy konkrétní podoby zahrad.

Centrální sídla tvořila zikkuraty. Jedná se o nepravidelné stupňovité pyramidy postavené z nepálených cihel. Archeologické nálezy odkryly liniové rozmístění okolo budov. Tento nálezy je také potvrzen nápisem, který říká, že král Sancherib Asyrský nechal vybudovat příkopy pro zavlažování ovocné zahrady.

Asyrští králové byli milovníky zahrad a je dokonce doložen vznik obory a parku ve městě Dúr Šarrukín s botanicky velice zajímavými a unikátními druhy. Našli bychom zde cypřiše, buky,

cedry, platany, myrty, topoly, a ebenové dřevo, ale také jasmíny, lilie, tulipány, kosatce a růže.

Pravděpodobně nejvýznamnějším dokladem kultury Mezopotámie jsou Visuté zahrady Semiramidiny. Ty byly později v antickém světě považovány za jeden ze sedmi divů světa. Ačkoli nesou název po asyrské královně, jejich zakladatelem byl král Nabukadnesar II.

Terasovité zahrady umístěné na jižní straně paláce byly inspirovány staršími parky zikkuratů a nesly je klenby. Nosnost konstrukce unesla navezenou zeminu i vzrostlé stromy. Zálivková voda byla do zahrad dopravována pomocí dutých pilířů (Kalusok 2004).

Obrázek 2: Znázornění visutých zahrad královny Semiramis (zdroj viz kap. 9)

3.1.3 Perské zahrady

Zahrady byly pro Peršany velmi vážené a důležité. Už malí chlapi byli údajně vedeni k sázení stromů (Kalusok 2004). Perské zahrady byly formální, ale v části obory nabývaly na přírodním a krajinářském charakteru. Okolo hrobek byly zakládány rozsáhlé háje (Pacáková-Hošťálová et al. 2004).

Právě z Persie se později do západní Evropy dostávaly exotické rostliny, jako například tulipány a růže (Kalusok 2004).

3.1.4 Indické zahrady

V Indii byly budovány nejen zahrady palácové, ale také veřejné městské sady a zahrady spíše soukromého charakteru. Byly založeny na hinduistické a budhistické víře. Hlavními znaky jsou osovost a zrcadlení. Středem zahrady procházela hlavní osa, na které byl umístěn vodní prvek. Byly zde pěstovány jak produkční, tak okrasné rostliny. Ty byly seskupovány do alejí nebo do čtvercových figur. Nejznámějším příkladem indického zahradního

umění je mauzoleum Taj Mahal postavené v 17. století (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). Taj Mahal stojí na jižním břehu řeky Yamuny. Na druhé straně, na severním břehu, bývala kdysi zahrada zvaná Mehtab Bagh. Jednalo se o oázu květin, fontán a bazénů. (Wright 2000)

3.1.5 Čínská zahrada

Čínské zahrady byly zahradami přírodními, krajinářskými, nepravidelnými. Do čínské zahrady byla formou symbolů přenesena celá krajina (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). „Obnažené hory, skály a kameny jsou chápány jako páteř a kosti země, kosti posvátného draka spícího v jejich útrobách“ (Hendrych 2005).

Obrázek 3: Zahrada v Shanghaii (Autorka 2018)

3.1.6 Řecké zahrady

Nejstarší zmínky o řeckém zahradním umění sahají do mínojského období. V tomto období patřily pravděpodobně zahrady k bohatým palácovým výstavbám. Tyto stavby byly často neoplocené a vznikala tak rozsáhlá palácová města. Okolo centrálního atria byly seskupeny obytné a hospodářské budovy podobně jako u babylonských palácových měst. Ze stylizovaných nástěnných maleb lze usuzovat, že mínojské zahrady byly bohaté na pestrobarevné květinové výsadby (Kalusok 2004).

Pozůstatky hradních areálů z mykénské doby, které trvalo od roku 1200 př.n.l. do roku 750 př.n.l., nenabízí žádné doklady o vyspělém zahradním umění. Byla prokázána pouze

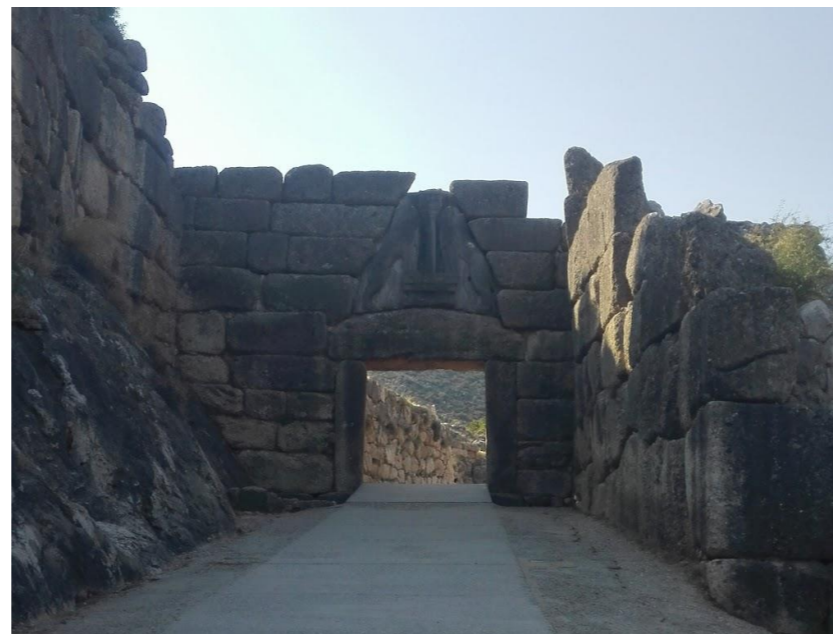
existence zemědělsky obdělávané půdy v okolí hradních komplexů (Kalusok 2004).

Města, která byla v 5. a 4. století př.n.l. úzká a hustě zastavěná, neumožňovala vznik zahrad u městských domů. Téměř každý dům měl malé atrium, ale o osázených dvorech, které jsou později doloženy v římské kultuře, není žádná zmínka. Potraviny pro obyvatele měst se stejně jako květiny pro uctívání bohů pěstovaly na venkovských dvorech. Pro měšťany, kterým chyběla soukromá zahrada u domu existovaly zahrady veřejné u gymnázií neboli sportovišť. Zde se nacházeli aleje, parky, promenády a kolonády. Právě kolonády ze sportovištních zahrad přetrvaly ve formě peristylů. Ty měly významný vliv na podobu římských městských zahrad (Kalusok 2004).

V řecké kultuře hrály významnou roli posvátné háje. Zde se nacházela vyobrazení bohů v podobě soch a obrazů. V hájích byly nejčastěji vysazovány olivovníky, pinie, cypřiše, duby, moruše a jiné ovocné stromy. Tyto háje se rozkládaly především na venkově v blízkosti usedlostí. Dále vznikaly v okolí pohřebních míst, což se později přeneslo i do středověké klášterní kultury (Kalusok 2004).

V helénské době byly u paláců zakládány zahrady s bohatou sochařskou výzdobou, s fontánami, pergolami, s grottou a květinovými výsadbami (Pacáková-Hošťálková et al. 2004).

Řekové a později i římané často čerpali inspiraci pro výzdobu svých domovů právě v zahradách. Pozůstatky nástěnných maleb poskytují nejvíce informací o podobě zahrad starověkého světa (Leslie & Dixon Hunt 2015).

Obrázek 4: Lví brána v Mykénách (autorka 2015)

Obrázek 5: Díův chrám v Olympii (autorka 2015)

3.1.7 Římské zahradní umění

Římské zahrady se svým pravidelným půdorysem řadíme do skupiny formálních zahrad. Stejně jako římská kultura, tak i zahradní umění vychází ze zkušeností Řeků (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). Díky největší přírodní katastrofě antického římského státu se dochovaly důkazy o tehdejší kultuře, podobě obydlí a také zahrad. Architektonické vykopávky zasypaných měst Herkulanea a Pompejí na svahu Vesuvu odhalily nejen uspořádání jednotlivých zahradních staveb a prvků, ale dokonce i složení vysazovaných rostlin. Zahrada se nacházela prakticky u každé městské vily (Kalusok 2004). Římská zahrada se stala téměř neoddělitelnou součástí budovy. Komponování zahrady šlo ruku v ruce s navrhováním budovy (Hendrych 2005). Kuchyňská zahrada neboli hortus byla obehnaná zdí. Okrasná zahrada, takzvané viridarium, byla napojena na obytné místnosti domu (Kalusok 2004). Okrasná část tedy tvořila vnitřní nádvoří domu jehož hlavním prvkem byla ve středu umístěná nádrž na vodu, takzvané impluvium. Stavby měly pultové střechy a voda z nich se odváděla a následně shromažďovala právě v impluviu. Peristyl neboli zastřešený sloupový ohoz po obvodu zahrady je přejat z původně řecké kolonády. Často byl zdoben nástěnnými malbami a na zemi se nacházely všelijaké výjevy v podobě mozaiky (Kalusok 2004; Pacáková-Hošťálková et al. 2004). Přesnou skladbu rostlin nelze určit, avšak částečně byla odhalena. Archeologové odhalili, že se v zahradách nacházely ovocné stromy jako hrušně, třešně, fíky, broskve a olivovníky, které byly neuspořádaně vysázené. V okrasné části bývaly k vidění záhony, okrasné keře a živé ploty, kde se historici domnívají, že mohly být zastříhovány do různých tvarů a ornamentů (Kalusok 2004).

I u vil v samotném Římě existovaly zahrady. Jednalo se zahrady bohatých měšťanů, císařské zahrady a zahrady slavných osobností (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). Tam, kde nebyl dostatečně veliký prostor na vytvoření zahrady posloužila výzdoba v podobě nástěnných maleb nebo mozaik. Kromě soukromých zahrad vznikala ve městech také zeleň veřejná jako parky a stromořadí. Jejich součástí byly lázně a podloubí. Každodenní život se odehrával na náměstích (Hendrych 2005).

Kromě městských staveb nebyly villa urbana byly také velmi oblíbené venkovské vily nebyly villa suburbana. Villa suburbana je výraz označující prostorný dům umístěný na venkově, do kterého se majitel přestěhoval vždy na určitou dobu v letních měsících. Tato sídla nemají nic společného s venkovskými sídly označovanými jako villa rustica. Jsou zřizovány nedaleko měst, jedná se tedy o vily příměstské (Steenbergen & Reh 2003). Zahrady u vil typu suburbana byly především místem klidu a odpočinku. Charakteristická pro tyto zahrady byla tekoucí i klidná voda. Nacházelo se zde velké množství vodotrysků, bazénů a vodních kanálů. Součástí byl někdy i důmyslný zavlažovací systém. Prvek vody se v italských zahradách vyskytuje i později (Hendrych 2005; Pacáková-Hošťálková et al. 2004).

Pravděpodobně nejznámějším příkladem venkovské císařské vily je Hadrianova vila v Tivoli nedaleko od Říma (Assessorato Cultura e Turismo 2022). Tato oblast byla vybrána pro své bohaté zdroje vody a dostupnost čtyř akvaduktů, které procházely do Říma (Italia 2022). Vilu nechal postavit římský císař Hadrián na úpatí Tiburtinských kopců v letech 118 až 138 našeho letopočtu. Rozlehlý obytný komplex se rozkládal na ploše asi 120 hektarů a vypadal velmi podobně jako starověké římské město. Místo zahrnovalo budovy, lázně, chrámy, kasárna, divadla, zahrady, fontány a nymfea (Assessorato Cultura e Turismo 2022). Architektonická a sochařská výzdoba vily byla neobyčejně honosná a již od dob renesance byla předmětem horečnatého a systematického výzkumu (Villa Adriana 2022). Samotná vila byla navržena na dvou úrovních: horní patro, klidné a přívětivé, bylo vyhrazeno pro oficiální použití císaře, zatímco spodní patro bylo hlučné a rušné prací otroků. (Assessorato Cultura e Turismo 2022). Jednotlivé budovy byly propojeny nejen povrchovými cestami, ale také podzemní sítí cest pro pěší a vozíky, které využívali podřadní pracovníci při obslužné činnosti. Dnes je celý prostor chráněn jako památka UNESCO, ale je veřejnosti přístupný (Villa Adriana 2022).

Obrázek 6: Pompeje (autorka 2017)

Obrázek 7: Hadrianova vila (autorka 2017)

Obrázek 8: Forum Romanum Řím (autorka 2017)

3.1.8 Středověké zahrady

Po pádu římské Říše roku 476 našeho letopočtu byly zahrady situovány do uzavřených opevněných měst, hradů a klášterů. Tato doba byla nebezpečná, a to vedlo k tomu, že vztah člověka ke krajině takřka vymizel. Ve středověku žijící člověk se soustředil na své myšlenky a nitro (Hendrych 2005).

Prvním typem středověkých zahrad jsou zahrady klášterní. Benediktýnský řád se řídil pravidlem ora et labora, tedy modli se a pracuj. Zemědělství a obhospodařování zahrad vedlo k nezávislosti kláštrů. Botanické znalosti byly využívány v léčitelství uvnitř kláštera a v jeho blízkém okolí. (Kalusok 2004). Den byl tedy rozdělen na část určenou k modlení, část pracovní, část určenou k učení a spánek. Vědění, vzdělání a zručnost dělaly mnichy nejlepšími zahradníky, farmáři a výrobci této doby (Turner 2005). Ze zachovaného plánu opatství St. Gallen z roku 820, lze vyčíst rozmístění jednotlivých budov i detailní strukturu zahrad. Tento plán byl vytvořen jako ideál tehdejšího kláštera. Byl vytvořen pro Gozberta, opata St. Gall a donátorem byl provděpodobně Haito, opat z Reichenau (stgallplan 2022).

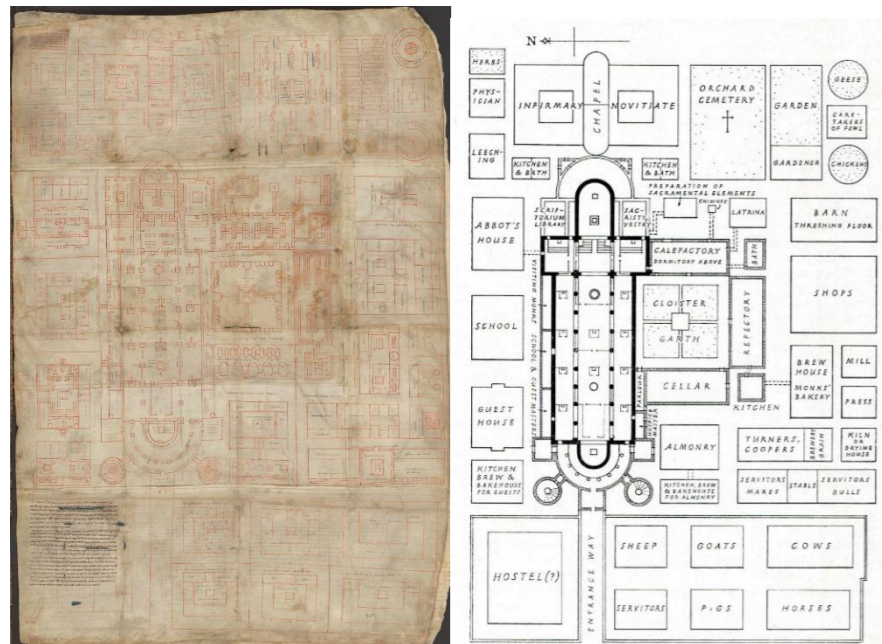
Středověká užitková zahrada byla rozdělena na několik částí. Tou první je herbarium nebyly bylinkářská a léčitelská zahrada. Byla umístěna v blízkosti špitálu a nacházely se zde mnohdy i prudce jedovaté rostliny. Proto byl přístup omezen jen pro nejpovolanější (Hendrych 2005 & Kalusok 2004). Pěstovány zde byly i lilie a růže, které se často používaly pro výzdobu oltářů. V křesťanství jsou právě lilie a růže ctěny a používány jako symbol víry. Některé nejstarší druhy se ve venkovských zahradách vyskytují dodnes (Goodman 1989).

Druhou část tvořila zahrada zelinná nebyly hortus. Rozkládala se u zahradnického domku a pěstovaly se zde potraviny pro kuchyni (Kalusok 2004). Mezi pěstované druhy patřila cibule, česnek, salát, kapusta, kopr, koriandr, petržel řetkev a další.

Poslední částí byla zahrada ovocná pomarius. Sloužila nejen k pěstování ovoce, ale také jako pohřebiště zesnulých mnichů. Mezi zde pěstované stromy patřily jabloně, hrušně, moruše, jedlé kaštiny, lískové i vlašské ořechy (Hendrych 2005 & Kalusok 2004).

Určitým typem zahrady je i zahrada rajská. Nacházela se na rajském dvoře, který byl obehnaný křížovou chodbou. Rajský dvůr je pozůstatkem výše zmiňované antické perystilové zahrady. (Kalusok 2004). Měl čtvercový tvar a ve středu nebo na okraji byla umístěna studna nebo kašna. Často byly jen dlážděné nebo zatravněné. Jen zřídka byly osázeny okrasnými rostlinami. Rajský

dvůr byl místem odpočinku. Travnatá plocha rajského dvora osvěžovala unavené oči a touha studovat se člověku vracela (Hendrych 2005 & Pacáková-Hošťálková et al. 2004 & Turner 2005). Někdy zde byla umístěna drnová lavice a loubí s popínavými rostlinami (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). Křížová chodba obíhající kolem dokola rajský dvůr bývala rušná. Používala se pro čtení, učení, cvičení za špatného počasí a pro práci. Přiléhaly k ní místnosti jako kuchyň, jídelna, čítárna a další (Turner 2005).

Obrázek 9: Plán St. Gall a jeho interpretace (zdroj viz kap. 9)

Ve vrcholném a pozdním středověku ležely zahrady obehnané vysokou zdí, na terasách hradu a nebo na jeho úpatí (Kalusok 2004). Byly malé a pěstovala se zde zelenina a bylinky vhodné pro hradní kuchyni (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). V době obléhání zásobovaly tyto zahrady obyvatele hradu. Naopak v době blahobytu byly zahrady za hradbami využívány nejen k zemědělství, ale také k trávení volného času. Jejich umístění těsně vedle sebe připomíná dnešní zahrádkové kolonie.

Před hradbami hradu nebo opevněného města někdy ležela zahrada nebo spíše idealizovaná krajina. Zde se rytíři ucházely o své ženy a shromažďovala a veselila se zde šlechta (Kalusok 2004).

3.1.9 Renesance a manýrismus

Evropské novověké zahradní umění začíná v Itálii již ve 14. století (Kalusok 2004). Raná renesance počíná pozvolna probuzením antického ideálu zahrad, znovuobjevením přírody a návratem k ní (Weiss 1998). Zprvu byly zahradní prostory v blízkosti sídel obehnané zdmi, postupně se však otevírají do krajiny (Hendrych 2005). Zahrada již není vymezena křížovou chodbou ani kosmologickou symbolikou, jediným limitem je představitost. Odhaluje dynamický vztah mezi člověkem a přírodou (Weiss 1998).

Prvním centrem renesančního zahradního umění byla Florencie, tedy rod Medicejských. Mnoho jejich vil se nachází přímo ve Florencii a v jejím okolí. Zahrady byly v průběhu let přetvořeny a informace o tehdejších vzhledu jsou odvozovány z literatury a umění obecně (Kalusok 2004).

Albertiho Deset knih o stavitelství z roku 1452 stanovilo řád a pravidla pro tvorbu zahrad (Hendrych 2005). Renesanční zahrada byla dokonalým modelem přírody (Holden & Liversedge 2014). První, co je při plánování stavby a potažmo i zahrady důležité je výběr správného místa (Hendrych 2005). Za ideál je považována vila umístěná na mírně vyvýšeném místě, tak aby byl přístup k ní snadný a zároveň aby bylo zajištěno přívětivé klima. Vyvýšené místo zajišťovalo výhledy do široké krajiny, což je jedním ze znaků renesančních zahrad (Hendrych 2005 & Kalusok 2004). Druhý je prostor pro stavbu a až následovně je řešeno rozvržení stavby (Hendrych 2005). Zahrada je koncipována v přímém vztahu k vile a tvoří jakési prodloužení architektury (Turner 2005). Tvoří neodlučitelný celek a má být propojena lodžijemi a terasami (Kalusok 2004). Klíčové je tedy architektonické sjednocení zahrady a domu. Často je umiřována pod samotnou stavbou (Hendrych 2005). Pohled se přesouvá z interiéru do exteriéru, do zahrady a široké krajiny, čímž je zahrnut nejen detail, ale i daleké výhledy (Weiss 1998). Podle Albertiho mají být cesty ohraničeny stálezelenou vegetací. Podstatné jsou i vzrostlé stálezelené stromy, jako na příklad cypřiše, které dodávají stín a zpříjemňují tak pobyt v horkých dnech. Stromy tvoří přímé linie a jiné geometrické figury, jako je kruh a polokruh (Hendrych 2005).

Italská renesance se vyznačuje použitím perspektivy při rozmístění objektů a tvorbě prostoru (Turner 2005). Zahrada je dělena podle hlavní osy. Jednotlivé části jsou pravidelné a i cestní síť tvoří pravoúhlý rastr (Hendrych 2005). Rostliny jsou zastřižovány na určitou stejnou výšku. Některé keře se okrasně

zastřihovaly do geometrických tvarů neboli topiár (Turner 2005). Rostliny se používaly z velké části domácí nebo zdomácnělé jako například majoránka, máta, tymián, levandule, lilie, růže a karafiát. Z cizích krajů, převážně z blízkého východu se dovážely především hlízy a cibule rostlin. Nejvíce se používaly tulipány, sasanky a hyacinty. V zahradě se uplatňuje velké množství architektonických prvků, jako jsou pergoly, casina, loubí, balustrády a mnoho dalších. Není tedy divu, že zahrady v této době navrhovali převážně architekti a zahradníci je poté realizovali (Kalusok 2004).

Příkladem renesanční zahrady je Villa medicea di Castello. Skládá se ze tří částí. První částí je plocha připomínající lesík neboli bosco. Druhou částí je zahrada ovocná, která ležela poblíž domu. Často k ní byla přidružena i zahrada zelinářská. Třetí část, takzvaná giardino segreto, je částí soukromou, okrasnou. Zahradu obklopovala vysoká zeď, která byla na vnitřní straně zdobena výklenky s figurami nebo kbelíkovými rostlinami (Kalusok 2004).

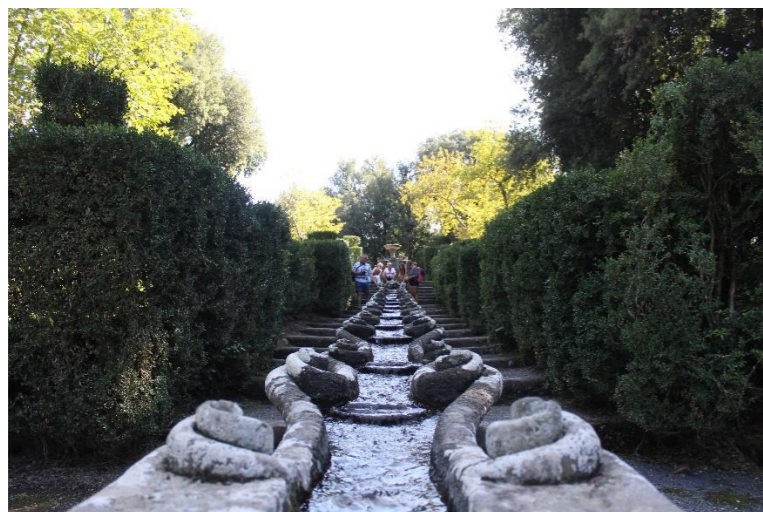
Stavitelé vil v okolí Říma se museli vypořádat se svažitém terénem. Na rozdíl od vil v okolí Florencie, které se rozkládají na prostorných plochách a všechny prvky jsou umístěny vedle sebe, je pro vily v Římě a okolí typické dělení na několik teras. Pro spojení jednotlivých částí zahrady jsou použita schodiště a ramby, často doplněné scharšskou výzdobou (Kalusok 2004). Pro stavbu vil v Římě byla vždy vybírána vyvýšená místa (Otruba 2003). Jako prototyp a příklad římské terasové městské zahrady je uváděn Belvedere (Kalusok 2004).

Vrcholně renesanční zahrady překypují přepychem a dekorativními prvky (Hendrych 2005). Dynamiku a iluzi vnášejí do zahrad promyšlená hra s vodou. V rané renesanci používané stále hladiny bazénů nahrazuje nespočet vodotrysků, fontán, vodních schodišť, vodních divadel a vtipů (giochi d'acqua) (Kalusok 2004 & Turner 2005).

Jako výborný příklad se zde hodí uvést vilu Lante a a vilu D'Este. Některá literatura tyto vily řadí až do doby baroka a je jasné, že se svými bohatými náplněmi je těžké určit, zda se jedná o zahradu vrcholné renesance, manýrismu anebo baroka (Hendrych 2005 & Kalusok 2004 & visittivoli 2022)

Renesanční zahrady příměstských vil jsou určeny k diskuzím, odpočinku, vítání hostů a přátel. Zahrady manýristické promítají svůj program do okolního světa, znovu se pomalu navrací vliv církve a náboženství. Principy renesanční zahrady jsou rozšiřovány, obohacovány a někdy i zcela přetvořeny. „Zahrada se tak postupně mění v úchvatnou divadelní scénu.“ Jedním z významných prvků se kromě vody stávají grotty (Hendrych

2005). Typickým příkladem manýristické zahrady je Sacro Bosco v Bomarzu (Kalusok 2004).

Obrázek 10: Vodní schodiště-Villa Lante (autorka 2019)

Obrázek 11: Villa D'Este (autorka 2017)

Obrázek 12: Sacro Bosco Bomarzo (autorka 2019)

Italští renesanční umělci se stali vzorem pro celou evropskou scénu 16 a první poloviny 17. století. Italští umělci byli velmi žádaní i ve Francii a tak i zde bylo umění Itálii značně ovlivněno (Hendrych 2005 & Kalusok 2004). I zde je podstatná symetričnost s geometrickými obrazci, veliká dekorativnost s použitím bohaté sochařské výzdoby a terasovité uspořádání zahrad (Hendrych 2005). Zahrada u zámku Amboise na řece Loire je považována za nejstarší počín francouzského renesančního zahradního umění. Za tvůrce této zahrady je považován Ital Pacello da Mercogliano. Hrady a opevněné tvrze byly přestavovány po vzoru italských vil. Na rozdíl od italských renesančních zahrad, byly zahrady francouzské renesance méně propojené (Kalusok 2004).

Stejně tak, jako do Francie se renesanční myšlení postupně dostává i do Čech. Od počátku 16. století jsou viditelné snahy o změnu středověké architektury, a především o sjednocení a ucelení stavby se zahradou. Výjimečným a velmi vydařeným počinem je Královská zahrada Ferdinanda I. Její umístění mimo komplex hradu je nahrazeno budovou letohrádku, čímž je docíleno uceleného prostoru se zachováním principů italské renesance (Hendrych 2005).

Obrázek 13: Královská zahrada (zdroj viz kap. 9)

3.1.10 Baroko a rokoko

Ke konci 16. století v Itálii řád a jasnost renesančního slohu ustoupily designovému impulzu, který vyjádřil nejistotu a neklid společnosti. Prostor se stal nejasný, iluzionistický a zdeformovaný. Optické triky otřásly vírou v řád světa. V 17. století pak byly manýristické tendence dovedeny do extrému (Boults & Sullivan 2010). Během první poloviny 17. století manýrismus postupně ustupuje baroku a jeho významnému smyslu pro vznešenost a drama (Clayton 1990).

Barokní sloh se zrodil v Itálii a postupně se rozšířil do celé Evropy jako oblíbený styl králů a šlechticů. Vývoj a změny stylu lze pozorovat na mnoha odvětvích umění a to v malířství, sochařství, architektuře, divadle, hudbě a dokonce i v módě (Laird 1992; Turner 2011). Barokní umění bylo ze začátku považováno za nedokonalé ve srovnání s dokonalou vrcholnou renesancí. Klasické kompozice renesančních zahrad jsou jednoduché a jasné, každá součást si zachovává nezávislost a jsou uzavřené do hranic. Oproti tomu barokní umělci touží vstoupit do násobnosti jevů, do toku věcí a jejich věčného bytí. Barokní kompozice jsou dynamické, neklidné a otevřené. Mají tendenci se rozšiřovat za hranice (Bazin 1964; Boults; Sullivan 2010; Turner 2005). Rozdělení na čtverce a kruhy je doplněno o spirály, ovály a úhlopříčky, které udržují divákovu oko v pohybu (Boults & Sullivan 2010). Barokní zahrady interagují s množstvím jevů. Krajina, voda, vegetace, sochy, fontány, terasy, cesty, schody, mosty a architektura. Jsou otevřené a jejich osa proniká za hranice zahrady (Bazin 1964;).

Baroko je často spojováno se vzestupem vědy v 17. století. Prostorová dynamika a vyobrazení „nekonečného prostoru“ se vyvinuly na základě objevů ve fyzice a matematice (Weiss 1995). Zahradní architekti používali zákony optiky včetně odrazu a lomu světla pro vytvoření prostorové perspektivy vyjadřující nekonečnou kontrolu a moc lidí nad přírodou (Boults & Sullivan 2010; Michael 2005; Neuman 2012).

Renesanční umělci používali perspektivu k zachycení trojrozměrnosti budov, zatímco barokní umělci ji použili kvizuálnímu vyobrazení nekonečna (Clayton 1990). Nekonečno je vyobrazeno pomocí horizontu mezi nebem a zemí, kde se v úběžníku ztrácí hlavní pohledová osa zahradní kompozice. Je to hlavním symbolem formální zahrady. Tento úběžník má symbolizovat nejen nekonečno, ale i samotného Boha (Turner 2005).

Geometrie je částí matematiky, která se v zahradním umění uplatňuje nejvíce. Osy, které do zahrady zavedl Baramante se staly

jejich hlavní dominantou. Prodloužením os do krajiny se vytvořil nový vztah mezi krajinou a zahradou. Vedením os na architekturu okolní krajiny je vytvořen jednotný kompoziční celek (Boults & Sullivan 2010; Turner 2005; Swensen 2008).

Rysy barokní zahrady jsou cesty, vodní kanály, partery, zelené stěny ze stříhaných stromů a keřů, budovy na osách, ohniska v zahradách jako například fontány, ohniska mimo zahrad, jako jsou například kostely, osou naváděné kroky návštěvníka, vodní prvky a interakce s okolní krajinou (Turner 2005). Symetrie, osovost, jednotné fasády a ikonografie vytvářejí neosobní dojem královského řádu v civilním světě (Lewis 1962). V barokních zahradách je prostor rozdělen na části, které jsou navzájem uspořádány symetricky. Při prostavení v centrálním bodě je pohled otevřený do dálky (Hölscher 2014).

Barokní myšlenky se projeví i v urbanismu velikých evropských měst jako je Řím, Paříž nebo Berlín (Turner 2011).

Charakteristiky a vzhled barokních zahrad se lišily podle okolností zemí, ve kterých vznikly. Byl to moment, kdy každý z Evropanů objevil uměleckou formu, která mu nejlépe vyhovovala (Bazin 1964).

Ve Francii v 17. století se změnil postoj lidí k přírodě. Příroda nebyla považována za krásnou, dokud nebyla podmaněna lidskému řádu. Keře byly zastřiženy do živých plotů, zastřihovaly se i stromy, ze kterých se tvořily palisády, řeky byly odkloněny, země popsaná rovnými cestičkami, uličkami a partery zdobenými broderiemi. Již zmíněné partery byly nejlépe pozorovatelné z nadhledu, dům tak získal novou autoritu jako symbol vizuální kontroly zahrady (Boults & Sullivan 2010).

Nejdůležitější vlastností dřevin používaných v době baroka, je bezevšeho dobré snášení řezu a snadné tvarování. V případě nízkých pŕtků používaných v parterech se sahalo pro dřeviny již známé a zdomácnělé. Nejčastěji se používal zimoztráz (*Buxus sempervirens*) a tis červený (*Taxus baccata*). Jejich výhodou oproti jiným dřevinám je již zmiňované snášení řezu, kdy je keř při zastřižování kompaktní a celistvý a zároveň neměnost během ročních období. Partery mohly být lemovány i bylinami. V tomto případě se používala levandule (*Lavandula* sp.), majoránka (*Origanum majorana*), máta (*Mentha* sp.) a tymián (*Thymus* sp.). Mezi používané kvetoucí rostliny patřila fialka (*Viola* sp.), sněžěnka (*Galanthus* sp.), pivoňka (*Paeonia* sp.), kosatec (*Iris* sp.), měsíček (*Calendula* sp.) a lilie (*Lilium* sp.). Kromě původních druhů se používaly i druhy kultivované jako řebčík kostkovaný (*Fritillaria meleagris*), šlechtěné druhy tulipánů (*Tulipa* sp.), hyacintů (*Hyacinthus* sp.), krokusů (*Crocus* sp.), narcisů (*Narcissus*

sp.), lilie zlatohlavá (*Lilium mamtaron*), bramborík (*Cyclamen* sp.), sasanka (*Anemone* sp.), petrklíč (*Primula* sp.), pryskyřník (*Ranunculus* sp.), třemdava (*Fraxinella* sp.), mák (*Papaver* sp.), čemeřice černá (*Heleborus niger*), růže damašská (*Rosa x damascena*), a růže keltská (*Rosa gallica*). Pro vyplnění prostoru v broderiích na parteru se kromě květin používal i písek nebo nadrcený materiál. Již zmínění písek zajišťoval odstíny žluté, drčená cihla červeno oranžovou, křída bílou a uhlí černou barvu. V baroku tvořily hlavní horizontální geometrickou rovinu voda, písek a trávník. Vertikální vegetace obvykle vede pohled a vytváří perspektivu. Do alejí se nejčastěji používala lípa (*Tilia* sp.), buk (*Fagus* sp.), topol (*Populus* sp.) nebo ovocné stromy. Na vysoké ploty byla vhodná lípa (*Tilia* sp.), buk (*Fagus* sp.), dub (*Quercus* sp.) a platan (*Platanus* sp.). Zastřižované zdi pak tvořil buk (*Fagus* sp.) nebo habr (*Carpinus* sp.) (Clarke 2005; Dobrilovič 2010).

Baroko lze rozdělit na rané období v Itálii, Vrcholné ve Francii a pozdní, někdy nazývané jako rokoko, kdy byl styl přijat s různými akcenty v celé Evropě.

3.1.10.1 Rané baroko v Itálii

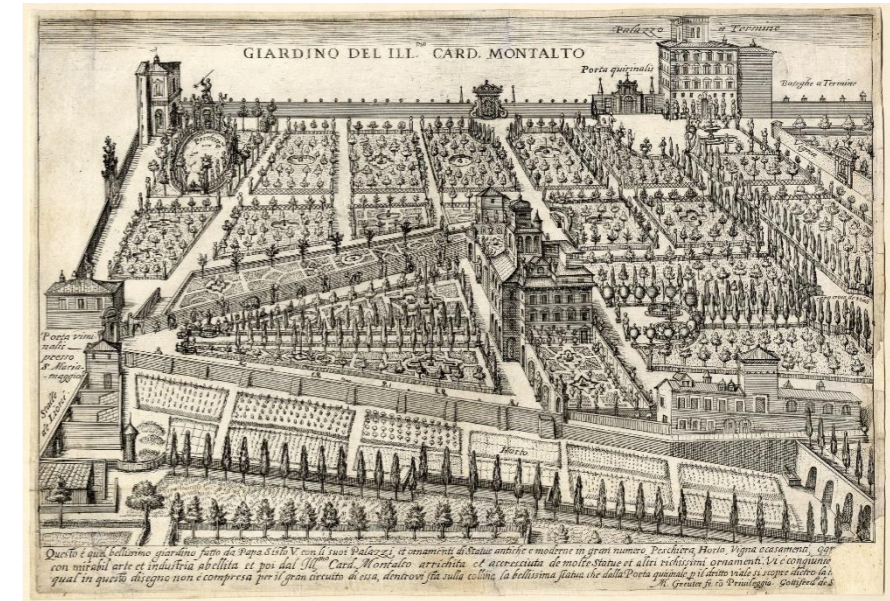
Období, kdy Řím znovu objevil svou roli centra západní civilizace. Stal se místem, které chtěl navštívit každý umělec i turista. Zájem byl jak o staré pozůstatky, tak i o nové projekty. Iniciátorem předních barokních počinů byla církev. Největším ze všech bylo dokončení chrámu sv. Petra Maderem a Berninim. Chrám zahrnoval i rozlehlé svatopeterské náměstí (Turner 2005).

Italské zahrady 17. století měly větší měřítko a už nebyly omezeny konceptem vily (Franck 1966).

Jak bylo řečeno výše, jedním z prvků barokních zahrad je ohnisko, na které směřuje kompoziční osa. První použití takového ohniska bylo u dvou vil v Římě, u Villa Montalto a Maattei (Turner 2005).

Villa Montalto byla navržena pro papeže Sixta V. Domenico Fontana navrhl síť os, kde byly jako ústřední body použity některé slavné římské památky. Práce s perspektivou ve větším měřítku znamenala, že point de vue se nacházel jak v zahradě, tak i za jejími hranicemi (Turner 2005).

V Římě a jeho okolí vniklo mnoho dalších raně barokních zahrad. Například ve Frascati, což je předměstí Říma je skupina zahrad, jejichž osy jsou směřovány na kupoli chrámu sv. Petra (Reh et al. 1996).

Obrázek 14: Villa Montalto (zdroj viz kap. 9)

Raně barokní zahrada Isola Bella se nachází na ostrově obklopeném jezerem Maggiore. Její realizace představuje velký inženýrský čin. Založení zahrady na původním skalnatém terénu ostova s nevyhovujícími podmínkami pro pěstování a růst rostlin, bylo takřka nemožné. Zemina sem tedy musela být dovezena. Konečným výsledkem je deset dramaticky vysutých teras, které jsou navzájem propojeny schodišti. Voda jezera orámovaná okolními kopci se stává velkým prvkem a součástí zahrady. Poskytuje podívanou s neustále se měnící vodní hladinou. Při pohledu z horního bodu zahrady směrem dolů působí zahrada díky odrazu ve vodní hladině jako obrovský prostor. Při pohledu ze spodní terasy směrem nahoru stoupá zahrada k nebesům, do nekonečna. Zahrada je zde ústředním bodem krajiny a krajina součástí zahrady (Harbison 2000; Turner 2005).

Obrázek 15: Isola Bella (zdroj viz kap. 9)

3.1.10.2 Vrcholné baroko ve Francii

Byl to vysoce postavený úředník na dvoře Ludvíka XIV., kdo udal směr zahradního umění ve Francii. Nicola Fouquet pověřil Le Vaua, La Brauna a Le Nôtera, aby mu navrhli zámek a zahradu ve Vaux-le-Vicomte. Jedná se o první veliké dílo francouzského baroka. Tato zahrada zůstává do dnes příkladem barokní zahrady, který je kritiky nejvíce obdivovaný.

Větší v měřítku než jakákoli z italských předchůdců, Vaux-le-Vicomte otevřeně vyjadřuje své umělecké, politické a geografické kořeny. Umělecky je to produkt barokního nadšení pro drama. Politicky se odkazuje na bohatství a moc a geograficky zapadá do krajiny severní Francie, jemně zvlněný terén, mnoho lesů a tekoucí voda (Brix 2004; Fleurent 1996; Turner 2005). Gothein vidí Vaux jako rovnováhu mezi dvěma tendencemi. Na jedné straně řád disciplína a proporce a na straně druhé rozmanitost a změna (Gothein 2014).

Vaux-le-Vicomte je teatrální, velkolepá podívaná, kterou lze pozorovat z okna paláce, ale při průchodu zahradou má pro návštěvníky připraveno mnoho překvapení. Při příležitosti otevření své nové zahrady zorganizoval Fouquet oslavu, na kterou pozval i Ludvíka XIV. Touto nádherou a bohatou vyzdobou byli všichni ohromeni. Král dokonce natolik, že pojal podezření o zpronevěře státních peněz. Táhl se dlouhý soudní proces a Fouquet byl nakonec odsouzen na doživotí (Hendrych 2005; Turner 2005).

Obrázek 16: Vaux-le-Vicomte (zdroj viz kap. 9)

Král Ludvík XIV. se po uvěznění Fouqueta rozhodl najmout jeho bývalý tým umělců a nechat vystavit palácový komplex ještě větší a honosnější, Versailles (Foley 2017; Kalusok 2004). Tento počín byl ihned viděn jako největší a nejpůsobivější zahrada. Nejprve francouzská šlechta a poté králové z celé Evropy se nechali velkolepostí Versailles inspirovat (Turner 2005).

Ludvík XIV. byl znám jako Král Slunce, Roi Soleil, a tato metafora představuje nejjednodušší způsob interpretace plánu Versailles. V renesanci bylo zvykem umisťovat paláce na kraj pozemku. Palác Ludvíka XIV. je srdcem nejen Versailles, ale celé říše. Paprsky os vyzařují až do nejzazších koutů Francie a dále. Nejedná se pouze o zahradu, jak by se na první pohled mohlo zdát, ale o symbol moci a vládní centrum (Turner 2005).

Fontány ve Versailles byly ukázkou královny moci nad přírodou. Použili nových technologií k prosazení starých hodnot (Harbison 2000).

Obrázek 17: Versailles (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 18: Osa Versailles (zdroj viz kap. 9)

3.1.10.3 Baroko v českých zemích

Hranice mezi barokem a renesancí je málo zřetelná. V českých zemích se umělci v zahradní architektuře i v architektuře budov jen těžko oprostovali od principů renesance. Zahrady si nadále ponechávají pravidelnost (Hendrych 2005). Baroko přišlo do českých zemí na začátku 17. století s novou vlnou italských stavitelů a později architektů z Německa, Holandska a Francie. Třicetiletá válka měla dopad na počet a složení obyvatel. Tradičním českým rodům byl zabaven majetek a přerozdělen mezi rody, které podporovaly krále (Kulhánková 2017). Ovlivnění italským uměním byli i přední čeští umělci jako architekt Kilián Ignác Dientzenhofer, sochař Matthias Bernard Braun a Ferdinand Maxmilián Brokoff nebo malíř Petr Brandl. Baroko ve smyslu Borominiho, Guariniho a Berniniho přetrvávalo v Čechách až do konce 18. století a rozvinulo jedinečnou intimnější odrůdu, než je velkolepá a imponantní italská verze (Drapell 1966).

Ve vrcholném baroku existovaly v českých zemích dva modely zahrad, terasové zahrady a zahrady rovinné barokně klasicistní (Stejskalová et al. 2018).

Příkladem prvního druhu jsou zahrady pod Pražským hradem. Na jižním svahu, kde původně bývaly vinice a ovocné sady vzniklo hned několik zahrad. Složitý terén a úzké středověké parcely zapříčinily potřebu opěrných prvků, které daly zahradám terasovitý charakter (Drapell 1966; Stejskalová et al. 2018).

Jedním z největších stavitelů své doby byl Albrecht z Valdštejna. Kromě svého sídla v Jičíně, nechal postavit palác se zahradou i v Praze na Malé straně. Zahrada paláce je díky zalomení parcely rozdělena na dva celky. První, jehož hlavní osa vede od sala terreny připisované architektu Pieronimu a druhá část u Valdštejnské jízdárny, které dominuje veliké čtvercové jezírko (Kofroňová 2001).

Stejně jako ve světě, i v Čechách má baroko vliv nejen na zahradu, ale i na krajinu. Vzniká komponovaná krajina, do které je umisťována drobná architektura v podobě božích muk, kapliček a křížků (Heřmanová 2009; Lehman & Rohde 2006). Osy opouští prostor zahrady a zdůrazňují nekonečno pomocí alejí stromů kolem cest a vytvářením průhledů (Kluiving & guttman-Bond 2012; Kofroňová 2001; Sváček 2017).

3.1.11 Krajinářský park

V 17. století byla anglická zahrada směsicí formálních stylů z Francie, Holandska a Itálie. Anglie se stala silou, která utvářela historii zahradního umění v 18. století (Boults & Sullivan 2010).

Vytvoření přírodě blízkého krajinářského parku bylo reakcí na formální styly, které představovaly absolutistickou vládu. Dalším důvodem byla finanční stránka. Údržba formálního parteru byla velmi nákladná, a proto se zahrady začaly postupně tvořit přírodní. Podmínky podnebí jsou v Anglii diametrálně jiné než v Itálii a ve Francii. Pravděpodobně i to byl důvod ke změně tvorby zahrad. A v neposlední řadě měly na vývoj krajinářského parku vliv i čínské zahrady a parky (Boults & Sullivan 2010; Hendrych 2005).

Anglická zahrada 18. století byla ovlivněna tuhou zbavit krajinu pevného řádu označovaného jako francouzský absolutismus (Boults & Sullivan 2010). Zrušená osová symetrie pomocí volného napojení cestní sítě. Zastříhování korun stromů je považováno za akt proti přírodě. Místo point de vue, ke kterému byl v baroku směřován pohled návštěvníka, je snaha tvořit panoramatické výhledy na krajinu. Přímé linie jsou nahrazovány tzv. linií krásy, která napodobuje písmeno „S“ nebo „C“. Pomocí tzv. haha příkopů, které jsou umístěny pod terénem a v panoramatickém výhledu z dálky nejsou patrné, se tvořily přechody mezi zahradou a krajinou namísto plotů (Hendrych 2005; Kalusok 2004).

Ačkoliv krajinný park uctívá přírodu a snaží se k ní přiblížit, i tento zahradní styl má přesně promyšlený koncept, jako tomu bylo u zahrad formálních. Zobrazovaná příroda není přírodou jako takovou, ale jejím ideálem. Jako zdroj inspirace a dokonalosti, byla používána krajina severní Itálie (Boults & Sullivan 2010; Kalusok 2004).

Stále větší potřeba zemědělské plochy dala vzniknout takzvané okrasné farmě, *Farme ornée*. Jde o zapojení zemědělské půdy do kompozice krajiny. Spojení výdělku a estetiky. Kromě zemědělské půdy jako takové procházejí úpravou i středověká vodní díla, tedy rybníky. Jejich podoba je přetvořena na jezera a tvarované vodní plochy (Boults & Sullivan 2010; Hendrych 2005).

Ve druhé polovině 18. století jsou obvyklou součástí krajinářské kompozice i tzv. follies, umělé dominanty dotvářející krajinu v podobě rozhleden, zřícenin, antických chrámů a tak dále. V některých parcích byly přímo vytvářeny pavilony, které propojovaly cestní okruhy. Návštěvník tak procházel z epochy do epochy.

Již zmíněné okruhy, okružní trasy, jsou dalším znakem krajinářského parku. Kompozice je tvořena tak, aby se při průchodu zahradou postupně otevíraly nové scény, panoramatické výhledy a průhledy skrze stromy. Právě koruny stromů jsou používány pro orámování scény (Boults & Sullivan 2010; Hendrych 2005).

Postupně se začíná používat čím dál, tím více exotických rostlin. Důležité začíná být i správné umístění rostlin podle jejich požadavků. Litretura uvádí, že vůbec prvním použitým kultivarem pro vytvoření kontrastu byl topol černý kultivar 'Italica' (*Populus nigra* 'Italica') (Hendrych 2005; Pacáková-Hošťálková et al. 2004; Stejskalová et al. 2018).

V Čechách nastupuje trend krajinného parku v poslední třetině 18. století a na začátku století 19. Příkladem tohoto uměleckého stylu je zámek rodu Chotků Veltrusy s mnoha různými drobnými stavbami, pavilony a haha příkopy. Dále park ve Vlašimi a Lednicko-valtický areál (Stejskalová et al. 2018).

Obrázek 19: Lednicko-valtický areál (zdroj viz kap. 9)

3.2 Ukázky barokního zahradního umění

3.2.1 Versailles

Versailles je právem považováno za vrcholné dílo barokní zahradní architektury. Jeho velkolepost je nenapodobitelná. Dokonale vyobrazuje absolutistickou moc (Thomas et al. 2012).

Versailles bylo ve své době unikátní z mnoha důvodů a jedním z nich je i fakt, že nejprve bylo navrženo a promyšleno okolí zámku včetně parku a zahrady a až poté byl navržen zámek a město. Jde tak o jedinečnou urbanistickou kompozici, která byla zcela nevídaná (Hendrych 2005).

Za krále Ludvíka XIII., otce Ludvíka XIV., bylo Versailles pouhým loveckým zámečkem malých rozměrů s běžně používaným broderiovým parterem (Boults & Sullivan 2010; Hendrych 2005).

Král Ludvík XIV. pověřil trio umělců, Le Vaua, La Brauna a Le Nôtera, kteří se zasloužili o zámek Vaux-le-Vicomte, aby přetvořili lovecký zámek a okolí na královské venkovské sídlo (Boults & Sullivan 2010).

Bylo za potřebí monumentálních terénních úprav, při kterých bylo třeba dovést velké množství zeminy, aby bylo možné vytvořit rovinu pro partery, postavit oranžerii, vykopat fontány a kanály. Na místě zámku Versailles ležícího v nížině řeky Seiny, bývaly kdysi bažiny a močály, které bylo třeba vysušit. Práce byly zahájeny v zimě roku 1661-62. Stavba zámku i zámeckých zahrad a parku trvala 40 let a na pracích se podílelo někdy i 30 000 mužů najednou. Na finanční stránku nebyl brán téměř žádný ohled. Stromy a rostliny byly dováženy z různých koutů Francie a částečně i z Evropy (Chateau de Versailles 2022; Hendrych 2005).

V roce 1677-78 se král Ludvík XIV. rozhodl spolu s celým královským dvorem přestěhovat z pařížského Louvru do Versailles. Do zámku se nastěhovalo okolo 5000 lidí a do přilehlého města dalších 10 000. První etapa zámeckého parku již byla hotová (Boults & Sullivan 2010; Hendrych 2005; Thomas et al. 2012).

Kompozice Versailles je založena na dvou hlavních osách. První hlavní perspektivní osa vede ve směru východ-západ a prochází středem zámku. Na obě strany od něj pokračuje do dále, která se zdá být nekonečná. Druhá hlavní osa je vedena k hlavní ose perspektivní a vede tedy ve směru sever-jih. Na tento základ jsou pak připojeny sekundární osy a další prvky kompozice (Boults & Sullivan 2010; Hendrych 2005; Thomas et al. 2012).

Mezi zámeckým průčelím a sousedícím městem se rozkládá velké náměstí Palace d'Armes. Zde se hlavní osa dělí na tři, které ve tvaru tzv. husí nohy vstupují do města v podobě bulvárů (Hendrych 2005).

Západní průčelí směřuje do zahrady. Stejně jako uvnitř zámku, i zde má vše důmyslně promyšlený řád. Na předsazenou terasu je napojen vodní parter, Parterre d'Eau, který tvoří dva

osově souměrné vodní bazény. Okolo hlavní osy jsou dále umístěny boskety, které jsou pomocí cest děleny na čtverce. Každý z nich ukrývá ve svém nitru nějakou náplň, jako třeba kolonádu nebo fontánu. Součástí byly i vodní vtipy. Jejich prostory byly využívány pro zahradní večírky, bankety, balety a divadelní představení (Harbison 2000; Hendrych 2005; Thomas et al. 2012).

Ludvík XIV. byl nazýván jak Král Slunce. Celý exteriér zámeckého komplexu je založen na jednotném ikonografickém programu, v němž hraje hlavní roli bůh Slunce Apollón. Dokonce i osy cest se rozbíhají do krajiny jako paprsky. Antická božstva jsou použita pro sousoší fontán. Od fontány Latona ležící na hlavní ose vede tapis vert až k Apollonově fontáně. Ta je tvořena bronzovým sousoším boha Slunce Apollóna se spřežením slunečních koní. Odtud osa pokračuje v podobě Velkého kanálu, Grand Canal, až daleko na horizont, kde se v úběžníku ztrácí (Hendrych 2005; Thomas et al. 2012).

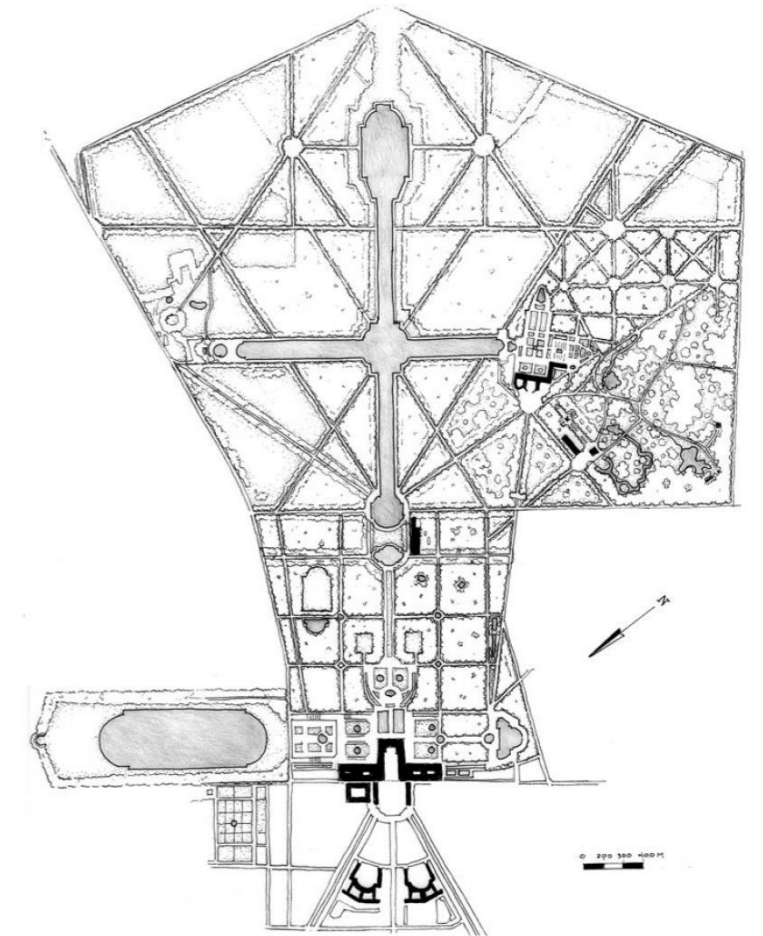
Pro zajištění chodu fontán a bazénů bylo potřeba velké množství vody. Ta je pomocí akvaduktu vedena ze Seiny až do parku. Kvůli rovnému terénu bylo zapotřebí speciální techniky Machine de Marly, kterou tvořilo 257 čerpadel (Hughes 1866; Lyons 2018). I přes tento zázrak soudobé techniky nebylo možné, aby všechny fontány fungovaly najednou. Fontány byly spouštěny a vypínány podle toho, kde se zrovna nacházeli návštěvníci zahrad (Harbison 2000; Thomas et al. 2012).

Na konci příčného ramene Velkého kanálu, v severní části parku nechal Ludvík XIV., na místě původní vesnice, postavit Porcelánový Trianon. Šlo o soukromé místo, kam mohl uniknout před veřejnými prostory zámku. Byl postaven pro madame de Montespan, ale nedlouho po jeho dokončení byl nahrazen Velkým Trianonem na počest královny nové paní, madame de Maintenon. Nejdůležitějším prvkem zde byla zahrada bohyně Flory. Dochovaly se detailní popisy, ve kterých jsou popsány mnohotvárné partery, boskety a různé vodní hříčky. Okrasné rostliny a květiny byly ponechány v květináčích a pokud některá nekvetla nebo vadla, byla okamžitě nahrazena. Takto bylo dosaženo pestrobarevných a rozmanitých květinových kobereců (Thomas et al. 2012; Tompson 2006).

O osmdesát let později vznikl naproti Velkému Trianonu Malý Trianon. Ten nechal Král Ludvík XV. postavit pro madam de Pompadour. Do zahrady Trianonu pronikly kratochvíle používané v anglických krajinářských parcích jako chrám lásky nebo královna vesnice, Le Hameau de la Reine. Jedná se o napodobeninu vesnice se statkem, mlékárnou a mlýnem. Královna vesnice byla poslední stavbou vytvořenou před Francouzskou revolucí (Thomas et al. 2012).

V průběhu dalších let využívali králové různé části zámku. Proběhly i drobné dostavby a přestavby na hlavní budově. V 19. století udělal král Ludvík-Filip z Versailles muzeum dějin (Chateau de Versailles 2022)

V dnešní době jsou ve Versailles umístěny významné sbírky, slouží jako muzeum historie a vítají se zde významní hosté z celého světa. Zahrady byly v 90. letech 20. století poničeny vichřicí. Poničené porosty byly obnoveny a krásy zahrady Ludvíka XIV. mohou obdivovat návštěvníci z celého světa (Chateau de Versailles 2022)

Obrázek 20: Plán komplexu Versailles (Boults & Sullivan 2010).

Obrázek 21: Historické vyobrazení Versailles (zdroj viz kap. 9)

3.2.2 Zámek Lysá nad Labem

Zámek leží asi 15-20 m nad nivou řeky Labe. Celková rozloha zámeckého komplexu činí 21 ha. Z původního středověkého hradu dal v roce 1558 císař Ferdinand I. vytvořit renesanční zámek. Na začátku 18. století se do podoby zámku významně zapsal hrabě František Antonín Špork. Na takzvaných kavalírských cestách po Evropě sbíral inspiraci z děl Italského i Francouzského baroka (Botany 2009; Hendrych et al. 2011; Větvička & Rendek 2019).

První zmínka o barokní zahradě je z roku 1696, avšak k největší barokní přestavbě došlo až za hraběte Šporka v roce 1733. V tuto dobu je i renesanční zámek přestavěn na barokní architektem Giovanim Battistou Alliprandim. Zahrada se rozkládá na východní straně zámku a jedná se o zahradu formální, typickou pro barokní období. Zahrada má celkem tři výškové úrovně propojené schodišti. Na prvních dvou terasách se rozprostírají partery s broderiemi ze stříhaného zimostrázu (*Buxus sempervierens*). Podél hlavní osy a na hraně první terasy jsou rozmístěny sochy z dílny Matyáše Bernarda Brauna. Celkem 26 soch vyobrazuje alegorie dvanácti měsíců, čtyř ročních dob, dne a noci, živlů a světadílů. Později byly do zahrady přidány i sochy od I.F. Platzera (Botany 2009; Dvořáček 2007; Větvička & Rendek 2019).

V dolní části je z habrů špalír ve tvaru hvězdice. Tyto stříhané habrové zdi přidala do zahrady kněžna Štěpánka Viktorie Rohanová zhruba v polovině 19. století. V této době je také přilehlá obora s lesíkem přeměněna na krajinářský park, kde se střídají skupiny zeleně a louky.

Na nádvoří kdysi bývala řada drobné architektury. Nechyběla zde voliéra, grotta, oranžerie, fontána s vodotryskem a letohrádek. V blízkosti byl i ovocný sad a vinice (Botany 2009; Hendrych et al. 2011).

Od doby kněžny Rohanové přecházel zámek z rukou do rukou, až ho v roce 1938 odkoupil stát a prohlásil ho za nemovitou kulturní památku České republiky. Zahrada je přístupná veřejnosti, ale interiéry zámku slouží jako domov důchodců (Botany 2009; Hendrych et al. 2011).

Hrabě Špork nezůstal jen u úpravy zahrady, ale komponoval i okolní krajinu. Drobné barokní stavby, aleje, obory a bažantnice. Poblíž Lysé nad Labem leží i barokní vesnice Byšičky, jejíž zajímavý půdorys s kruhovou návší se zachoval do dnes (Krajčák 2019; Hendrych et al. 2011).

Obrázek 22: Barokní zahrada Lysá nad Labem (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 23: Zámek Lysá nad Labem (zdroj viz kap. 9)

3.2.3 Zámek Libochovice

Je pravděpodobné, že se zahrada v Libochovicích nacházela již v 17. století, bohužel se však o její podobě nedochovaly žádné záznamy. K založení barokního parteru dochází v roce 1685 a to podle projektu italského architekta Antonia della Porty. Parter je inspirován zahradou ve Versailles, což bylo pro tehdejší italské umění typické. Zahrada realizoval tehdy velmi známý zahradník Jan Tulipán (NPÚ.cz 2022; botany.cz 2022).

Zahrada navazuje na zámek a v 260 metrů dlouhém a 80 metrů širokém pásu se táhne směrem na východ. Tvoří ji tři části s různou zahradní úpravou. Schodiště propojuje sala terrena, jejíž výzdoba je dílem Domenica Gaggia, s prostorem samotné zahrady (NPÚ.cz; pamatkovykatalog.cz 2022). Je členěna na pravidelná pole ohraničená stříhanými ploty ze zimostrázu (*Buxus* sp.). Dříve byla tato pole vyplněna ornamentálními výsadbami nejrozličnějších rostlin. Tuto část zahrady doplňovaly dvě fontány se sochařskou výzdobou od Jakuba Mitthofera umístěné na výrazné hlavní ose. Podél cest byly v letních měsících rozestavěny teplomilné dřeviny jako jsou pomerančovníky, vavříny, fiky, granátové stromky a

další. Tyto rostliny prezimovaly ve zdejší oranžerii. Tato první část byla zakončena loubím ze stříhaných habrů a lip (NPÚ.cz 2022; botany.cz 2022).

Druhou částí zahrady taktéž procházela hlavní osa v podobě hlavní cesty. Po jejích stranách byly do pyramid stříhané tisy a úzké pruhy trávníku. Na hlavní ose se nacházela i veliká kašna. Intimitu prostoru dodávaly stěny ze stříhaných habrů a tisu (NPÚ.cz 2022; botany.cz 2022).

Třetí částí byla dělena na větší a menší geometrické záhony. Zde se pěstovalo ovoce a zelenina pro zámeckou kuchyni. Záhony plnily jahody, rybíz, chřest a mnoho dalších (NPÚ.cz 2022; botany.cz 2022).

Pod jižní opěrnou stěnou zahrady se rozkládala také ovocná zahrada, chmelnice a bažantnice. Právě zde byly poprvé na území Českých zemí pěstovány zákrsy jabloní.

V roce 1822 byla zahrada přetvořena v duchu anglického krajinného parku podle návrhu inspektora Weningena. K rozšíření parku až k řece Ohři došlo v letech 1853-58. Nově zde byly vysazeny jilmy (*Ulmus* sp.), topoly (*Populus* sp.) a olše (*Alnus* sp.). V roce 1859 pak vznikají nové skleníky pro teplomilné rostliny a květinový parter (botany.cz 2022).

K další významné úpravě zahrady dochází v roce 1916 pod vedením zahradníka Josefa Rubličce. Části zahrady vrátil barokní podobu z roku 1685. Později bylo založeno i rosarium a alpinum. Dnešní podoba zámku díky této poslední úpravě zachycuje alespoň částečně všechny etapy jejího vývoje v průběhu tří set let (botany.cz 2022).

Celý zámecký park má rozlohu 25 hektarů. V parku bylo identifikováno asi 20 druhů stromů jehličnatých a 127 listnatých (Hieke 1984).

Obrázek 24: Zámecká zahrada Libochovice (zdroj viz kap. 9)

4 Zhodnocení podkladových údajů

4.1 Širší vztahy, lokalizace

- Oficiální název: městská část Praha-Kunratice
- Okres: Hlavní město Praha
- Obec: Praha
- Obvod: Praha 4
- Městská čtvrť: Praha-Kunratice a z části Praha-Šeberov
- Katastrální území: Kunratice
- Výměra katastrálního území: 810 ha
- Nadmořská výška: 225-310 m. n. m.
- Počet obyvatel: 9 428 (k 31.12.2015)

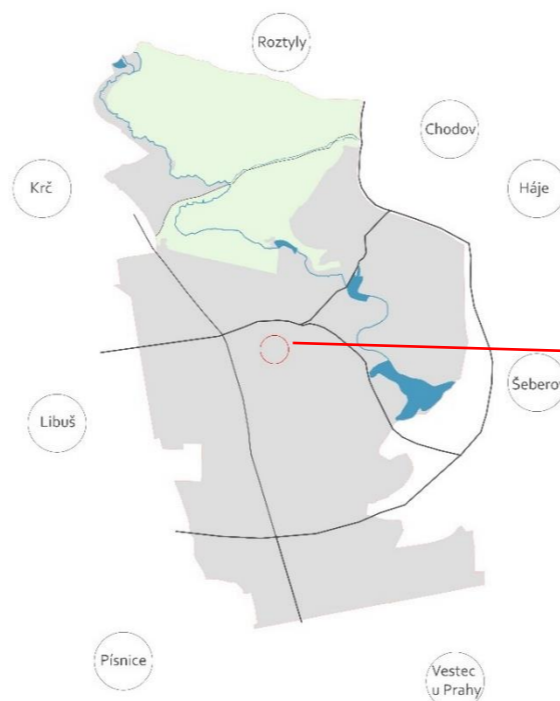

Obrázek 25: Umístění v rámci České republiky a Prahy (zdroj viz kap. 9)

Řešené území se nachází v městské části Praha Kunratice, která leží na jižním okraji hlavního města. Původně byla obec samostatná a městskou částí se stala až 1.1.1968, kdy se také změnil její název z Kunratice u Prahy na Kunratice. Katastrální území nese stejný název jako městská část (Praha-Kunratice online 2022).

Kunratice sousedí celkem se šesti obcemi: Libuší, Písnicí, Šeberovem, Hrnčíří, Chodovem, Krč a s Vestcem u Prahy (Praha-Kunratice online 2022). Kunraticemi prochází dvě větší silnice, které je propojují s okolními čtvrtěmi a obcemi. Hlavní tah, Kunratická spojka, vede po vnější straně hranice katastrálního území. Tato silnice se kousek za Kunraticemi napojuje na dálnici D0 neboli Pražský okruh. Další významné komunikace vedou na sever od katastrálního území (Jižní spojka) a na severovýchodní straně (dálnice D1).

Významnou část území zaujímá Kunratický les. Jeho rozloha je 284 ha a rozkládá se na katastrálních územích Kunratice, Krč, Michle a Chodov. Díky jeho poloze uprostřed sídlišť, se stal velmi vyhledávaným místem rekreace. Vedou zde jak turistické, tak i cyklo trasy a nalezneme zde mnoho zajímavostí. Tou největší je bezpochyby zřícenina Nového hradu, který nechal vystavět český král Václav IV. Další zajímavostí je volný výskyt muflona obecného, který sem byl vysazen ve druhé polovině 19. století. Bohužel lesu spíše škodí, než že by mu dodával vyšší hodnotu.

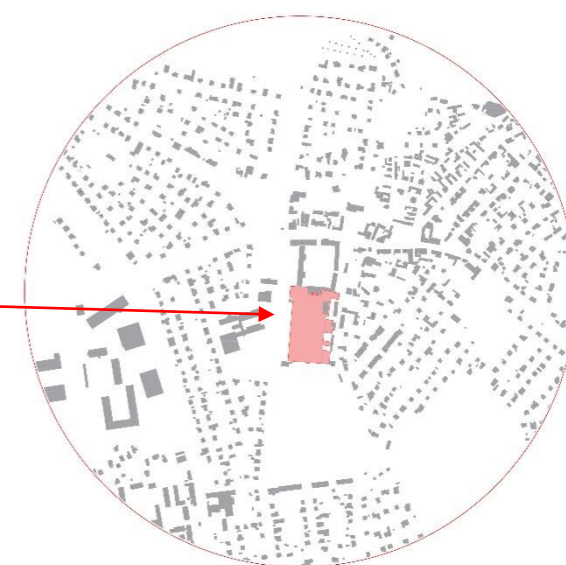
Obrázek 26: Katastrální území a jeho okolí (autorka 2022)

Za kuriozitu lze také považovat přítomnost sekvojovců obrovských (*Sequoiadendron giganteum*) a metasekvoje čínské (*Metasequoia glyptostroboides*). Až do roku 1949 byly metasekvoje považovány za vymřelé. Nyní se nachází v arboretech a botanických zahradách, a proto je zdejší exemplář považován za raritu (Hlavní město Praha 2013).

Zámek, jehož část zahrady je tématem této diplomové práce, se nachází v úplném centru obce Kunratice. Jedná se o pozemek o rozloze necelých 1,6 ha a tvoří jej pět parcel. Jejich čísla jsou 10/1, 10/12, 10/13, 10/14 a 10/15. V katastru nemovitostí jsou vedeny jako ostatní plochy se způsobem využití: zeleň. Původně tvořily zahradu i parcely číslo 10/4, 10/11 a 10/8, ty však byly v průběhu 20. století prodány soukromým vlastníkům. (viz obrázek č 31)

Druhá část zahrady nebo spíše zámecký park, který není řešeným územím, ale úzce s ním souvisí, se nachází na parcele č. 11/1 a má výměru přibližně 4,2 ha. Druh pozemku a způsob využití je stejný jako u předchozí parcely.

Poslední z pozemků souvisejících se zámkem je prostor bývalé štěpnice. Tento pozemek navazuje rohovým napojením na zámecký park. Štěpnici tvoří jedna parcela č. 1660/1 a má rozlohu 11,3 ha. Druhou parcelou je tvořen rohový kloub. Obě parcely jsou vedeny jako lesní pozemky.

Obrázek 27: Řešené území (autorka 2022)

4.2 Občanská vybavenost

Mapa občanské vybavenosti (obrázek č. 28) zobrazuje významná a zajímavá místa obce, prostupnost území a vodní plochy. V okolí řešeného území se nachází školy a úřad, sportoviště i rekreační plochy, jako je například bývalá bažantnice nebo rybník Šeberák. V okolí zámeckého komplexu se nachází hned několik autobusových zastávek městské hromadné dopravy, které umožňují snadnou dostupnost z celé Prahy. Autobusové linky 165, 193, 203 a 901 spojují Kunratice s dalšími linkami městské hromadné dopravy a to i s linkami metra.

Legenda

- hranice řešeného území
- řešené území
- vodní plochy v okolí
- cestní síť
- autobusové zastávky
- pošta
- zástavba

- významná a zajímavá místa
- 1 zámek
- 2 kostel sv. Jakuba Staršího
- 3 úřad městské části Praha-Kunratice
- 4 hřbitov
- 5 veřejná část parku
- 6 bažantnice
- 7 tenisové kurty
- 8 městské knihovna
- 9 mateřská škola
- 10 základní škola
- 11 plavecký bazén
- 12 fotbalová hřiště
- 13 rybník Šeberák
- 14 pivovar

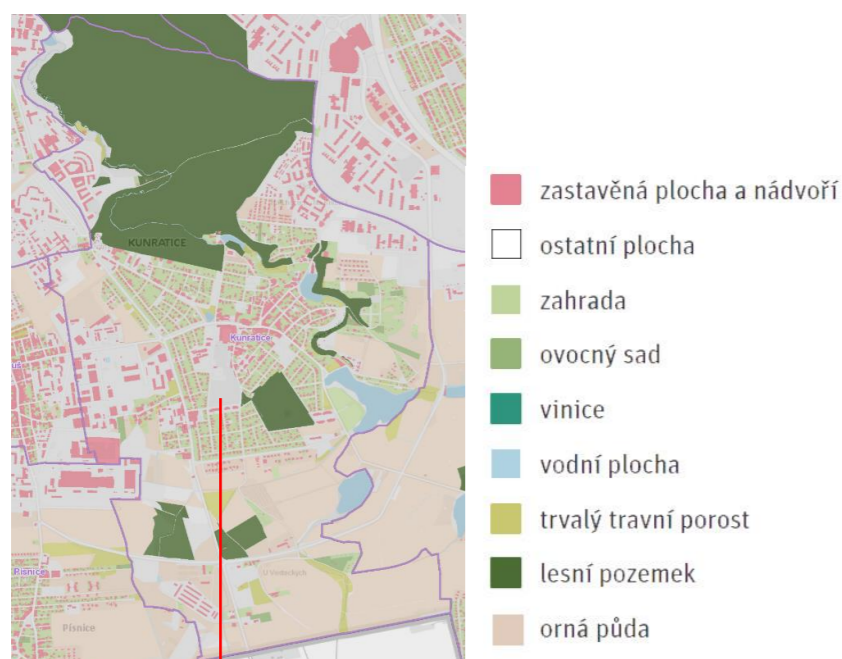
Obrázek 28: Občanská vybavenost (autorka 2021)

1:5000

4.3 Analýza využití území

Ačkoliv jsou Kunratice pražskou městskou částí, největší plochu zde zabírají lesní pozemky a to 27 % z celkové plochy. Druhým nejvíce zastoupeným využitím ploch jsou plochy orné půdy. Poté následují zahrady, ostatní plochy jako jsou například silnice a až jako páté nejrozšířenější využití území je zastavěná plocha. Ostatní způsoby využití území a jejich procentuální zastoupení jsou zobrazeny v tabulce č. 1 a graficky vyznačeny na obrázcích 29 a 30.

Jak již bylo řečeno výše řešené území je vedeno jako ostatní plochy se způsobem využití zeleň.

Obrázek 29: Využití území (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 30: Využití území – přiblížené (zdroj viz kap. 9)

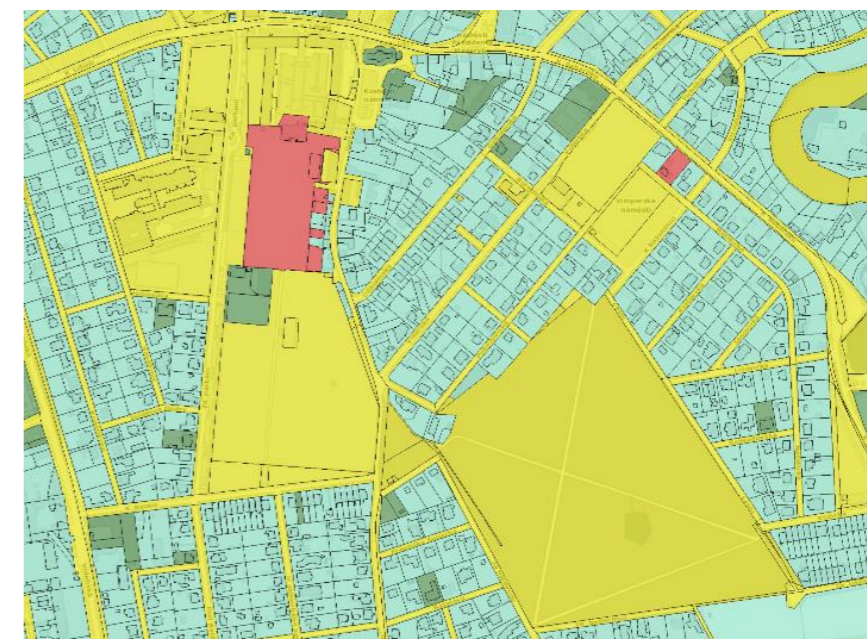
Druh pozemku	Způsob využití	Vyměra [m ²]	Procentuální zastoupení z celkové plochy
orná půda		1 853 298	22,88%
zahrada		939 181	11,60%
ovocný sad		58 224	0,72%
travní porosty		150 523	1,86%
lesní pozemky	les(ne hospodář)	2 687	0,03%
lesní pozemky		2 206 955	27,25%
vodní plocha	nádrž umělá	5 353	0,07%
vodní plocha	rybník	167 514	2,07%
vodní plocha	tok přirozený	29 523	0,36%
vodní plocha	tok umělý	1 029	0,01%
vodní plocha	zamokřená pl.	683,00	0,01%
zastavěná plocha		598 604	7,39%
ostatní plochy	jiná plocha	1 019 945	12,59%
	manipulační plocha	125 687	1,55%
	neplodná půda	10 600	0,13%
	ostatní dopravní plochy	1 125	0,01%
	ostatní komunikace	503 690	6,22%
	hřbitov	5 598	0,07%
	silnice	125 775	1,55%
	sportovní a rekreační plocha	49 621	0,61%
	zeleň	242 912	3,00%

Tabulka 1: Analýza využití území (zdroj viz kap. 9)

4.4 Majetkové vztahy

Obrázek č. 31 zobrazuje rozdělení zámeckého komplexu mezi více majitelů. Vlastníkem zámeckého parku a bažantnice je Hlavní město Praha potažmo městská část Praha – Kunratice. Tenisové kurty, které kdysi bývaly produkční zahradou patří právnické osobě. Zámecká zahrada spolu s budovou zámku je ve vlastnictví Národního muzea v Praze tedy je majetkem České republiky. Bližší informace o vlastnictví zahrady jsou uvedeny v kapitole 4.7 Historie zámeckého komplexu.

Jak již bylo řečeno původní zámecká zahrada se rozkládala i na přilehlých parcelách. Mapa majetkových vztahů zobrazuje, které tři parcely byly prodány do soukromého vlastnictví fyzickým osobám.

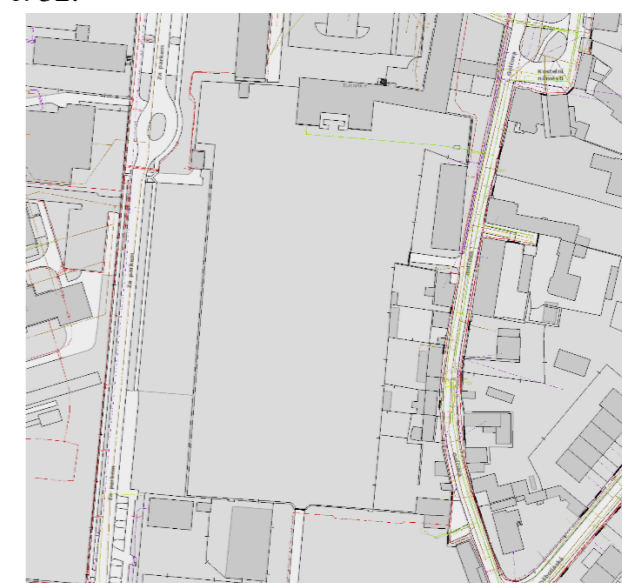
Legenda

- ČR včetně státě ovládaných subjektů
- Hl. m. Praha včetně jím ovládaných subjektů
- Zbývající tuzemské právnické osoby
- Fyzické osoby

Obrázek 31: Mapa majetkových vztahů (zdroj viz kap. 9)

4.5 Technická infrastruktura

Řešeným územím prochází pouze vodovod pitné vody, a to pod povrchem. Jeho přesná poloha je znázorněna na obrázku č. 32.

Obrázek 32: Technická infrastruktura (zdroj viz kap. 9)

4.6 Územní plán

Řešené území je v Územním plánu značeno jako ZP, tedy parky, historické zahrady a hřbitovy. Vyznačení symbolem ● znamená, že na dané ploše se vyskytuje zeď vyžadující zvláštní ochranu.

4.6.1 Regulativy funkčního a prostorového uspořádání

ZP – parky, historické zahrady a hřbitovy

Hlavní využití:

- parky a ostatní záměrně založené architektonicky ztvárněné plochy městské zeleně sloužící rekreaci
- pohřebiště a pietní místa.

Přípustné využití:

- parky, zahrady
- sady a vinice, to vše na rostlém terénu
- plochy určené pro pohřbívání (urnové háje, kolumbária, rozptylové louky)
- drobné vodní plochy
- pěší komunikace

Podmíněně přípustné využití:

Pro uspokojení potřeb souvisejících s hlavním a přípustným využitím lze umístit:

- komunikace účelové, technickou infrastrukturu
- dětská hřiště
- cyklistické stezky, jezdecké stezky
- zahradní restaurace, nekryté amfiteátry, hvězdárny, rozhledny, kostely, modlitebny, nekrytá sportovní zařízení bez vybavenosti, drobná zahradní architektura.
- krematoria (ve smyslu zákona 256/2001 Sb. o pohřbívání a o změně některých zákonů) a obřadní síně
- obchodní zařízení s celkovou plochou nepřevyšující 200 m² hrubé podlažní plochy a nerušící služby jako součást vybavení hřbitovů
- prostorově oddělené plochy určené pro pohřbívání zvířat v domácích zájmových chovech, bez možnosti spalování (v souladu se zákonem 185/2001 Sb. o odpadech se dle §2, odst. 1, písm. d) a s vyhláškou č. 82/2014 Sb. o kadávech zvířat v zájmovém chovu)
- stavby a zařízení pro provoz a údržbu, ostatní stavby související s hlavním a přípustným využitím
- liniová vedení technické infrastruktury vedená ve stávajících zpevněných komunikacích

- revitalizace vodních toků a ploch za účelem posílení přírodní a biologické funkce a přirozeného rozlivu
- využití přípustné v ostatních plochách uvnitř kategorie
- krajinná a městská zeď
- pěstební plochy – sady, zahrady a vinice, za podmínky, že s nimi posuzovaný pozemek vymezený v ploše ZP bezprostředně sousedí a že nebude omezeno hlavní a přípustné využití plochy ZP

Pro podmíněně přípustné využití platí, že nedojde k znehodnocení nebo ohrožení využitelnosti dotčených pozemků.

Nepřípustné využití:

Nepřípustné je využití neslučitelné s hlavním a přípustným využitím, které je v rozporu s podmínkami a limity stanovenými v dané lokalitě nebo je jiným způsobem v rozporu s cíli a úkoly územního plánování.

Zeď vyžadující zvláštní ochranu

Zeď vyžadující zvláštní ochranu je značena symbolem ●. Symbol je umístěn v zastavitelných plochách a upozorňuje na stávající kvalitní vzrostlou a perspektivní zeď. Zahrnuje dřeviny vysokého funkčního, estetického a kompozičního významu, které je nutno při změnách v území v maximální míře zachovat (IPR 2018)

OBYTNÉ	PĚSTEBNÍ PLOCHY
OB ČISTĚ OBYTNÉ	PS SADY, ZAHRADY A VINICE
OV VŠEOBECNĚ OBYTNÉ	PZA ZAHRADNICTVÍ
SMÍŠENÉ	PZO ZAHRADKY A ZAHRADKOVÉ OSADY
SV VŠEOBECNĚ SMÍŠENÉ	OP ORNÁ PŮDA, PLOCHY PRO PĚSTOVÁNÍ ZELĚ
SPORTU A REKREACE	PŘEKRYVNÁ ZNAČENÍ
SP SPORTU	HRANICE ZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ
SO1-SO7 ODDECHU	VYMEZENÍ ÚSES
VEŘEJNÉ VYBAVENÍ	ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ (VE SMYSLU ZÁKONA)
VV VEŘEJNÉ VYBAVENÍ	VELKÁ ROZVOJOVÁ ÚZEMÍ
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	VELKÁ ÚZEMÍ REKREACE
SD, S1, S2, S4 VYBRANÁ KOMUNIKAČNÍ SÍŤ	NEROZVOJOVÁ ÚZEMÍ
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	CELOMĚSTSKÝ SYSTÉM ZELENĚ
TVV VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ	ÚZEMNÍ REZERVY
VODNÍ PLOCHY A SUCHÉ NÁDRŽE (POLDRY)	OP/SD ZÁVAZNÝ NÁVRH / ÚZEMNÍ REZERVA
VOP VODNÍ TOKY A PLOCHY, PLAVEBNÍ KANÁLY	PROSTOROVÁ REGULACE
PŘÍRODNÍ, KRAJINNÁ A MĚSTSKÁ ZEĚ	A-K,S KÓD MÍRY VYUŽITÍ ÚZEMÍ
LR LESNÍ POROSTY	HRANICE ÚZEMÍ SE ZÁKAZEM VÝŠKOVÝCH
ZP PARKY, HISTORICKÉ ZAHRADY A HŘBITOVY	HISTORICKÁ JÁDRA BÝVALÝCH SAMOSTAÍ
ZMK ZEĚNĚ MĚSTSKÁ A KRAJINNÁ	
● ZEĚNĚ VYŽADUJÍCÍ ZVLÁŠTNÍ OCHRANU	

Obrázek 33: Legenda k územnímu plánu (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 34: Územní plán (zdroj viz kap. 9)

4.7 Historie zámeckého komplexu

4.7.1 Tvrz

Vůbec první písemná zmínka o Kunraticích pochází z roku 1287. Není známo nic konkrétního, ale lze téměř jistě říct, že se původní jádro vsi nacházelo v okolí kostela a tvrze (Alinčová et al. 2013). Pravděpodobně lze historii Kunratic odvozovat od závislosti na cestě, která spojovala jih země s Prahou. Ta bylo poprvé zmíněna roku 1328 a předpokládá se, že byla velmi důležitá (Zeman 2010).

Na místě dnešního zámku byla roku 1336 založena tvrz. První zmínka pochází z listiny Frenclina Welfovice, syna Jakubova z Prahy, který byl majitelem Kunratic. Ten však Kunratice neudržel příliš dlouho a kvůli dluhům je musel přenechat bohatému rodu Olbramoviců. Tento rod vlastnil Kunratice několik desetiletí, avšak v roce 1407 byl nucen kvůli prohlubujícím se dluhům majetek prodat. Novým majitelem se stal český král Václav IV. (Zeman 2010). V roce 1411 založil Václav VI. v Kunraticích Nový hrad a prohlásil ho za své královské sídlo. Z let, kdy na Novém hradě panoval český král Václav IV. nejsou o kunratické tvrzi téměř žádné zápisy. Někteří historici a kronikáři to přisuzují úpadku vsi, který způsobilo významné postavení hradu nad kunratickou tvrzí (Zeman 2010). Za husitských válek zabrali Kunratice Pražané. Nárok na ně měl však i nástupce Václava IV. Zikmund. Ten je roku 1421 daroval Chlavovi z Ojčína Dojic (Holec et al. 1988).

Kunratice poté vystřídali mnoho majitelů, až se roku 1541 dostaly do rukou Mikuláši Hyzrlému z Chodův. Statek byl v dezolátním stavu a na jeho úpravu byla potřeba 200 kop českých grošů, které věnoval král Ferdinand I. Po smrti Mikuláše zůstala tvrz v rukou rodu až do roku 1602, kdy kupuje tvrz Josef Marek. Byl povýšen do šlechtického stavu a začal používat přídomek „Z Kunratic“. V tuto dobu patřilo pod pojem kunratické panství: „... tvrz Kunratic (v obyvatelném stavu) s dvorem a se vším příslušenstvím a to: ornou i neornou půdou, loukami, palouky, štěpnicemi, zahradami, vinicí pustou, vrbinami, hradem pustým, rybníky a rybníčky, mlýny, dále ves Kunratice s dvorem, s lidmi osedlými i neosedlými (bez chalup), nebo z těch gruntů zběhlých, se třemi krčmami (2 v Kunraticích a 1 na Betáni) a pustou vsí Paběnice“ (Zeman 2010).

Za třicetileté války zpustošené panství kupuje a opravuje Václavčebelický ze Soutic. Po jeho smrti v roce 1687 přebírá

panství jeho syn Jan František Čebelický ze Soutic. Ten v roce 1688 přestavuje tvrz na zámek (Zeman 2010).

4.7.1 Zámek a jeho majitelé

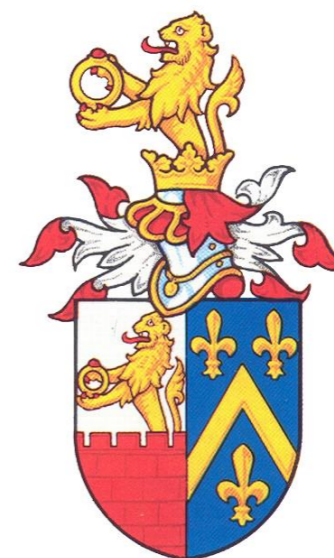
Jak již bylo řečeno zámek byl vytvořen přestavbou původní tvrze. Jako důkaz slouží až dva metry tlusté zdi v nejspodnějším patře zámku a také malé nepravidelné místnosti (Sedláček 1927). Vzniká raně barokní trojkřídlý dvoupatrový zámek (Alinčová et al. 2013) a (Vlček 2001).

V roce 1721 kupuje Kunratice Jan Arnošt z Golčů. Tento rod měl pro Kunratice veliký význam. Zprvce se jejich rodový erb stal částečnou předlohou pro současný erb městské části Praha-Kunratice a za druhé během období ve správě tohoto rodu došlo ke zvelebování panství (Zeman 2010). Jan Arnošt z Golče rozšířil roku 1731 panství Kunratic o Šeberov, Hrnčiče a Chodov. Nechal znovu vystavět chalupy v chátrajících Paběnicích a Libuši. Přestavěl gotický kostel sv. Jakuba Většího, který přímo sousedí se zámeckým komplexem, na kostel barokní (Holec et al. 1988). Dodnes se zde dochovaly původní gotické nástěnné malby ze 14. století (Turecký 2008). V roce 1730 došlo k další přestavbě zámku, tentokrát v pozdně barokním duchu. Tato přestavba je přisuzována F.M. Kaňkovi (Holec et al. 1988) a (Zeman 2010). Někteří historici však přisuzují autorství staviteli Ferdinandu Václavu Špačkovi dvornímu staviteli vévodkyně Anny Marie Toskánské (Alinčová et al. 2013). Štukové výzdoby v interiérech pak byly dokončeny až v roce 1772 (Poche 2001).

Jak uvádí literatura, současně s úpravou zámku dochází k přestavbě celého zámeckého areálu. Podél přímé kompoziční osy se rozkládal dvůr, na který navazoval zámek se zahradou a sadem. Na sad byla typickým rohovým napojením navázána bažantnice a sestava rybníků. Od hospodářského dvora směrem na sever pokračovala alej navazující volnou kompozicí na Nový hrad (Alinčová et al. 2013). Zde nechal Jan Arnošt z Golče v roce 1736 postavit kapli sv. Jana Nepomuckého, která byla později v roce 1787 zrušena (David a Soukup 2012). Přestavby panství byly natolik povedené, že do Kunratic dokonce v roce 1754 zavítala císařovna Marie Terezie (Zeman 2010).

Po smrti Jana Arnošta se panství ujala jeho dcera Marie Josefa a to přesně 6. ledna 1765. I ona Kunratice dále rozvíjela. Nechala vyrobit nový zvon pro zdejší kostel, darovala 778 m² pozemků na vytvoření nového hřbitova a mnoho dalšího. Kunratice se v této době rozrůstaly velmi rychle. Důkazem je, že v roce 1740 bylo v obci 19 budov s číslem popisným a 1785 už 43 (Zeman 2010). Popsán je i nově vystavěný dvůr u zámku: „...čtverhranný dvůr se čtyřmi stodolami a dvojími maštalami, kolnami, pivovarem, špejchary, dvojníky a studnou uprostřed dvora...“ (Alinčová et al. 2013).

Zeman zdůrazňuje, že vše umělecké a krásné, co vzniklo v Kunraticích v 18. století bylo vytvořeno právě těmi dvěma držiteli z rodu Golčů (Zeman 2010).

Obrázek 35: Znak kunratické větve Golčů (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 36: Znak městské části Praha-Kunratice (zdroj viz kap. 9)

V prosinci roku 1801 kupuje panství rytíř Antonín Josef Korb. Tato stará pražská rodina pocházela z osady sv. Jiljí. Antonín Josef a jeho bratr Jan Gotfrýd, pán z Valeče hledali štěstí ve válkách s Napoleonem. Dodávky rakouské armádě jim přinesly bohatství a povýšení do stavu rakouského císařství a získali tak predikát „Z Weidenheimu“. Panství udržoval Antonín Josef vzorně a stejně tak i jeho syn, následný držitel Kunratic. Ten nechal opravit zchátralé rybníky, rozšířil majetek o Záběhlice a Roztyly a založil v Kunraticích chudobinec, kde podporoval 15 chudých. Po jeho smrti v roce 1864 přebírá panství jeho syn Ludvík, již třetí generace z rodu Korbů z Weidenheimu. Zámek byl znovu upraven. Zůstala zachována původní dispozice budovy, avšak průčelí bylo radikálně změněno na klasicistní. Již v roce 1850 bylo k jižnímu průčelí přistavěno venkovní schodiště do prvního patra. Součástí oprav byla zřejmě i výstavba dvoupatrové věže, která zcela pozměnila barokní siluetu zámku. Ve vnitřních prostorech došlo ke značnému zjednodušení výzdoby, ale vrcholně barokní štuky v kapli zůstaly zachovány. Během stavby byl také odstraněn strop v hlavním sále a poměrně zásadně byl upraven i krov. V roce 1891, kdy zasáhl zámecký dvůr požár, byla nutná oprava průčelí. Tu provedl pražský stavitel František Václavík (Alinčová et al. 2013) a (Zeman 2010).

V roce 1895 přebírá panství Kunratice jediný žijící syn Ludvík Korb z Weidenheimu. Ten zřizuje počátkem července roku 1933 koupaliště u rybníka Šeberák, prodává část pozemku pro postavení hasičské zbrojnice (Zeman 2010). Vzniká také okrašlovací spolek a to roku 1918. Ten přebírá do správy roku 1919 Šanerovi sady a obecní sad za Betání. Okrašlovací spolek prohloubil lásku lidí k přírodě a podmínil výsadbu památných stromů, jak se píše v kunratické kronice (Ratas 1928).

Třetího srpna roku 1945 bylo celé panství zkonfiskováno a to podle dekretu prezidenta republiky ze dne 21.6.1945, číslo 12/1945 Sb., zákona o konfiskaci a rozdělení půdy Němců, zrádců a nepřátel českého národa. Majetek byl rodině odebrán i přesto, že jim bylo v roce 1939 přiřknuto státní občanství Československé republiky (Zeman 2010). Dne 26. července roku 1948 byl podepsán pronájem zámecké budovy a části zámeckého parku Národnímu muzeu v Praze. Tento podpis v budoucnu rozdělil vlastnictví zámeckého komplexu (Midlarčík et al. 2013). Po sedmi letech požádalo Národní muzeum o převedení zámku do jeho správy. Jako důvod tehdy uvedlo umístění sbírek brouků a motýlů v zámku. Třetího března roku 1959 usnesl Lidový soud v Jílovém u Prahy, že zámek a část zámeckého parku bude převedena z vlastnictví Československého státu do vlastnictví Národního muzea v Praze (Zeman 2010).

Od roku 1957 probíhaly na zámku pouze úpravy pro potřeby entomologického oddělení Národního muzea. Například odstranění chátrajícího předloženého schodiště, je považováno za velikou újmu na historickém vzhledu zámku. V roce 1964 byl celý areál zámku včetně bažantnice, parku a hospodářského dvora prohlášen za nemovitou kulturní památku (Alinčová et al. 2013).

Hospodářský dvůr zůstal jako majetek obci a postupně chátral. Naopak zámek ve vlastnictví Národního muzea se na konci osmdesátých let dvacátého století dočkal výměny oken a oprav průčelí (Alinčová et al. 2013).

Kunratická radnice požádala dne 17.8.2007 Ministerstvo kultury o předání zámku a přilehlé zahrady do vlastnictví hlavního města Prahy potažmo do správy městské části Praha-Kunratice (Rikačev et al. 2017). V roce 2015 byly sbírky Národního muzea přemístěny a zámek byl nabídnut k prodeji za cenu 63 130 000 Kč. Protože se kupec za výše uvedenou cenu nenašel doporučila hodnotící komise Národního muzea převést zámek do vlastnictví Hlavního města Prahy. Radní pro kulturu Jan Wolf zjišťoval, jaké jsou přesné podmínky pro bezúplatný převod zámku (Rikačev et al. 2016). V § 27 odst. 3, zákona Zákon č. 219/2000 Sb. Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních je řečeno, že: „...Bezúplatné užívání lze sjednat jen s osobami, jejichž hlavním účelem není podnikání, a pouze k zajištění výkonu státní správy v přenesené působnosti anebo pro účely sociální, humanitární, požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, vzdělávací,

vědecké, kulturní, sportovní a tělovýchovné, ochrany přírody a péče o životní prostředí a práce s dětmi a mládeží...“ (Zákon č. 219/2000 Sb.). Což by městské části zakazovalo některé činnosti, které se zámek zamýšlí (Rikačev et al. 2016).

Již v roce 2017 dostalo Národním muzeem schválenou smlouvu k posouzení Ministerstvo kultury ČR (Rikačev et al. 2017). Dodnes však městská část správu objektu nezískala.

základem Františka Rudolfského.
Obrázek 37: Pohlednice-Kunratice 1900 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 38: Pohlednice-Kunratice 1908 (zdroj viz kap. 9)

V roce 1950 převzalo hospodářské budovy u zámku místní jednotné zemědělské družstvo. Během správy JZD se do budov neinvestovalo, měly děravé střechy a na dvoře byl veliký nepořádek. Kunratický národní výbor převzal budovy zpět v roce 1984. Několik let byla v jednom z křídel budov vedena žampionárna. Od 90. let zde byly sklady (Zeman 2010). Magistrát chtěl rozpadající se budovy prodat za symbolickou jednu korunu. Městská část se ale obávala, že by zcela ztratila kontrolu nad objekty a nový majitel že by mohl činit v rozporu s představami orgánu památkové péče a městské části. V roce 2002 se našel investor, který si dvůr pronajal na 50 let s podmínkou, že jej opraví (Alinčová et al. 2013).

Obrázek 39: Pohlednice-Zámek a kostel (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 40: Pohlednice-Kostel a barokní brána (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 41: Historická fotografie zámku (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 42: Fotografie severního průčelí z roku 1910 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 43: Západní průčelí (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 44: Historická fotografie jižního průčelí (zdroj viz kap. 9)

4.7.2 Zámecký park

Lze předpokládat, že byla zahrada vytvořena již při přestavbě tvrze na raně barokní zámek v roce 1688 (Zeman 2010). V letech 1730-1734 byla založena barokní výpravná zahrada. Byla formální se dvěma vodotrysky a uprostřed vedenou osou, která byla na jedné straně ukončena jižním průčelím zámku a vedla až k jižní bráně na konci parku. Po této ose vedla hlavní cesta. Park byl členěn uprostřed stojící barokní tříosou branou na dvě části. Toto dělení i původní barokní brána se zachovalo dodnes. Na zadní, jižní, část zahrady navazuje typickým kloubovým napojením obora typu bažantnice (Pacáková-Hošťálková et al. 2000). Větší část zahrady, která se nachází dál od zámku, byla založena jako sad (Maček a Zahradník 1989).

Novou výplň krajinářského charakteru dostala zahrada v 19. století. Pravděpodobně se tak stalo při přestavbě fasád v roce 1878 a jedná se tedy o historizující náplň. Nelze však stoprocentně vyloučit, že byl park upraven již ve 20. a 30. letech 19. století (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). Od 20. let minulého století je v parku, hned vedle hlavní osy, umístěn tenisový kurt. Dalšími tenisovými kurty byla v roce 1984 nahrazena reprodukční zahrada, kde se „za barona“ pěstovala zelenina a mladé stromky a keře (Mydlarčík et al. 2010).

Do roku 1947 byl celý park uzavřen pro veřejnost. V tomto roce se otevřela zadní městská část a uzavíralo se pouze v zimních

měsících (Zeman 2010). Přibližně mezi roky 1956 a 1990 se nazýval Parkem Antonína Zátopka (Mydlarčík et al. 2010).

K první novodobé rehabilitaci došlo v roce 1983-85 podle návrhu Květoslava Vlčka a Jany Tupé. Jednalo se o úpravu parkové části ve vlastnictví městské části Praha-Kunratice. Byly odstraněny nevhodné, nemocné, suché a náletové dřeviny. Vysázelo se nové stromové i keřové patro a založily se trávníky. Byla také nezbytná úprava horní obrusné vrstvy cest. Vzniklo pódium s altánem a dvě nová dětská hřiště (Pacáková-Hošťálková et al. 2004) a (Vlček et al. 2012). V roce 1995 byla vypracována studie na revitalizaci porostů. Šlo především o zlepšení estetické působnosti a využitelnosti parku. Tento návrh byl zpracován Ing. Drahoslavem Šonským a prof. Ing. Jaroslavem Machovcem (Mydlarčík et al. 2010). Řešení zdůrazňuje hlavní barokní osu pomocí dvou kruhových rondelů a tvarovaným živým plotem z tisu (*Taxus sp.*) (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). Právě tis nahradil původní stříhaný živý plot z habru obecného (*Carpinus betulus*) (Novotný 1969). Hlavním cílem revitalizace je obnova stromové kostry a vytvoření podrostového patra (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). Bylo vysázeno 263 stromů a 10192 keřů (Mydlarčík et al. 2010).

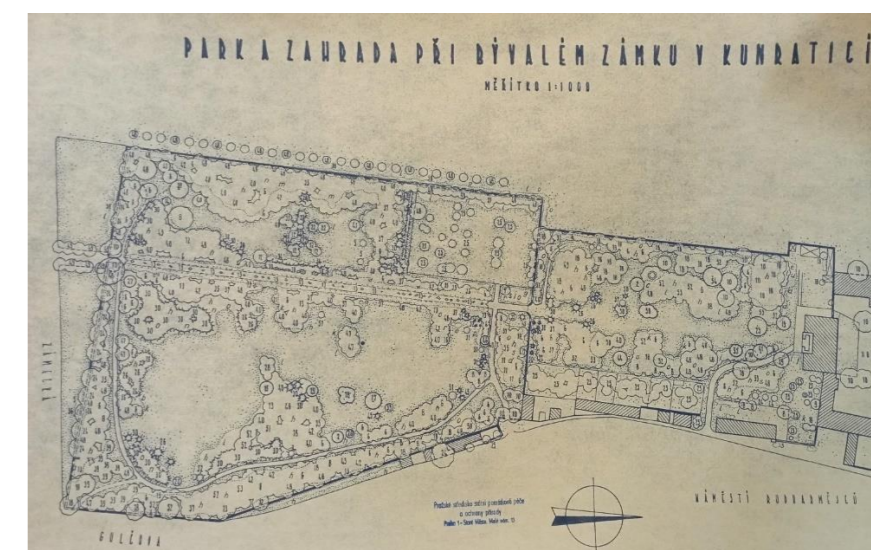
Na historických leteckých snímcích (viz. Kapitola 4.2 Historické mapování lze vyzorovat, že do roku 1945 byla zahrada v těsné blízkosti zámku udržovaná. Na fotografii z roku 1953 je již vidět, že dřeviny expandují a zahrada postupně zarůstá. Pražské středisko státní památkové péče a ochrany přírody prohlásilo roku 1969, že je stav historického zámeckého parku ve vlastnictví Národního muzea velmi špatný (Zeman 2010). „Nese stopy značného zanedbání, tvarované dřeviny přerostly, cesty nejsou udržovány, náletové dřeviny nejsou odstraňovány.“ (Zeman 2010). Tento stav měl být neprodleně napraven a to odstraněním všech provizorních budov, zajištěním údržby parku a odstraněním betonových podstavců u vstupu do zámku. Tyto podmínky nebyly splněny (Zeman 2010). Dle literatury byly i v zahradě u zámku udělány v letech 1983-85 probírky dřevin (Pacáková-Hošťálková et al. 2004).

Velmi zajímavým dokumentem platným ke dni 1.10.1969 je situační výkres s inventarizací dřevin od Jiřího Novotného. Jsou zde znázorněny jednotlivé dřeviny, skupiny dřevin, keře i podsadby trvalek. V zahradě v blízkosti zámku se vyskytovaly některé zajímavé druhy, které se do dnes bohužel nedochovaly. Mezi ně patří například liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*) nebo jedlovec kanadský (*Tsuga canadensis*). Také se ve výkresu již v tomto roce objevila poměrně rozsáhlá plocha náletových dřevin jako je dub (*Quercus sp.*), lípa (*Tilia sp.*), javor mlč (*Acer*

platanoides), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), bez černý (*Sambucus nigra*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a další (Novotný 1969). (viz obrázek č. 46)

Obrázek 45: Fotografie zámecké zahrady ze 30. let 20. století (Alinčová et al. 2013)

Obrázek 46: Situace s inventarizací dřevin k 1.10.1969 (autorka z Národního památkového ústavu 2022)

1. JILKOVÁ	11. JILKOVÁ	21. JILKOVÁ	31. JILKOVÁ
2. JILKOVÁ	12. JILKOVÁ	22. JILKOVÁ	32. JILKOVÁ
3. JILKOVÁ	13. JILKOVÁ	23. JILKOVÁ	33. JILKOVÁ
4. JILKOVÁ	14. JILKOVÁ	24. JILKOVÁ	34. JILKOVÁ
5. JILKOVÁ	15. JILKOVÁ	25. JILKOVÁ	35. JILKOVÁ
6. JILKOVÁ	16. JILKOVÁ	26. JILKOVÁ	36. JILKOVÁ
7. JILKOVÁ	17. JILKOVÁ	27. JILKOVÁ	37. JILKOVÁ
8. JILKOVÁ	18. JILKOVÁ	28. JILKOVÁ	38. JILKOVÁ
9. JILKOVÁ	19. JILKOVÁ	29. JILKOVÁ	39. JILKOVÁ
10. JILKOVÁ	20. JILKOVÁ	30. JILKOVÁ	40. JILKOVÁ

Obrázek 47: Legenda k inventarizaci (autorka z Národního památkového ústavu 2022)

4.8 Historické mapování

4.8.1 Müllerova mapa Čech

Müllerova mapa Čech z roku 1720 vznikla na základě hospodářských, správních a vojenských požadavků rakouské monarchie. Obsahuje sídla rozdělená podle hierarchie, vodstva, schematicky zakreslený reliéf a zeleň, komunikace, ale také staré zemědělské usedlosti, doly, mlýny, vinice, zaniklé osady, poštovní stanice a mnoho dalšího. Velmi dobře jsou zde vyobrazeny i rybníky a celé rybníční soustavy. Je vyobrazena v měřítku 1:132 000 (© Laboratoř geoinformatiky 2017).

Na Müllerově mapě je obec Kunratice zobrazena pod názvem Kundratitze. Piktogram u názvu obce znázorňuje, že se v obci nachází jak kostel, tak i zámek. Na mapě je znázorněn vrch, který se rozkládá nad údolím kunratického potoka, ale samotný tok zde vyobrazen není. Dále zde chybí i znázornění Nového hradu. Jak je zmíněno v kapitole 4.1 Historie zámeckého komplexu, Kunratice ležely u hlavní cesty, která spojovala jih země s Prahou. Tato cesta je zde zaznamenána. (viz obrázek č. 48)

Obrázek 48: Müllerova mapa-Kunratice (zdroj viz kap. 9)

Characterum explicatio. Erklärung der zeichen.	
Urbes munitibus cinctis Regie.....	mit mauern umgebene Königl. Städte.
.....
Urbes sine munitibus.....	Städte ohne ringmauern.
Opida seu vici.....	Markflecken.
Arce, et Magnatum ac Nobilium palatia.....	Schlösser, Herren-paläste und Ritterstze.
Opida cum Arcibus.....	Markflecken mit Schlössern.
Vici sine templo.....	Dörfer ohne kirchen.
Vici cum templo.....	Dörfer mit kirchen.
Vici cum arce.....	Dörfer mit einem schloß.
Vici cum templo et arce.....	Dörfer mit kirchen und schloß.
Vici longo tractu accurantes.....	Lange dörf.
Villa militaria.....	Einghächte Mauerhöf.
Villa rustica passim dispersa.....	hin und wieder zerstreute bauernhöf.
Episcopatus.....	Bisshümer.
Monsasteria.....	Chlöster.
Imagines miraculose & wonderthätig gewaltthät. Temp. militaria.....	einzel. stehende kirchen.
Arce dörfer antiq. & alte verödet. schlößer. Divororia militaria.....	einzel. stehende wethäuf.

Obrázek 49: Legenda Müllerovy mapy (zdroj viz kap. 9)

4.8.2 I. Vojenské mapování

První vojenské mapování, které je také označováno jako Josefské, zachycuje celou habsburskou monarchii v polovině 18. století, přesněji v letech 1764-1768 a poté i v letech 1780-1783. Mapa zachycuje Čechy, Moravu a Slezsko v době největšího rozkvětu před průmyslovou revolucí. Jedná se o velmi diverzifikovanou kulturní barokní krajinu (Vacek et al. 2014). Podklad pro I. Vojenské mapování tvořila Müllerova mapa, která byla zvětšena do měřítka 1:28 800. Data o krajině získávali důstojníci projíždějící krajinou takzvaně „od oka“ pouhým pozorováním terénu. Před zahájením mapování nebyla stanovena síť přesných astronomicky určených trigonometrických bodů. To zapříčinilo, že se na sebe jednotlivé kresby nedaly napojit nebo se překrývaly. V mapě jsou podrobně vyznačeny cesty podle sjízdnosti, řeky a potoky. Je zde barevně rozdělena půda dle využití. Spolu s kreslenou mapou vznikl i topografický popis území. Ten obsahuje informace, které v mapě chybí, jako je například stav silnice, hloubka vodního toku a jiné (© Laboratoř geoinformatiky 2017).

Na mapě I. Vojenského mapování jsou Kunratice stále pojmenovány Kundratitze. Tato mapa je již mnohem podrobnější a graficky zobrazuje hospodářský dvůr, zámek, zahrady i bažantnice. Zajímavé je zakreslení právě zámecké zahrady, kde je jasně vyobrazena barokní kompoziční osa. Jsou zde také zakresleny vodní toky a aleje podél cest. Hlavní císařská cesta je znázorněna silnou červenou čarou. V této mapě není vynechán ani Nový hrad na kopci nad Kunraticemi. (viz obrázek č. 50)

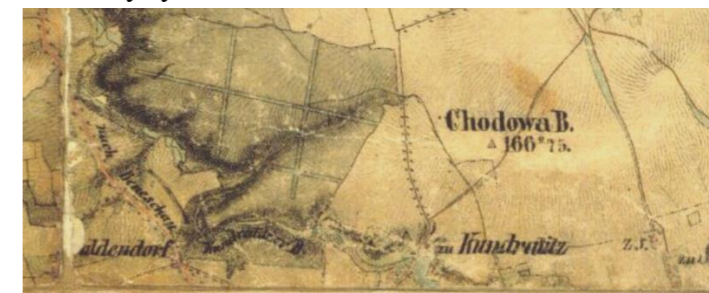

Obrázek 50: I. vojenské mapování-Kunratice (zdroj viz kap. 9)

4.8.3 II. Vojenské mapování

Druhému vojenskému mapování se také přezdívá Františkovo a vznikalo v letech 1836-1852 (© Laboratoř geoinformatiky 2017). Předcházela mu vojenská triangulace neboli rozmístění trigonometrických bodů a vytvoření sítě (Vacek et al. 2014) a (Čada online 2022). Síť budoval Vojenský zeměpisný ústav ve Vídni a i když se jednalo o plošnou síť, byly na Moravě a na Slovensku poměrně velké mezery a tedy méně přesné zaměření (Čada online 2022). Pozitivní vliv na přesnost měl i fakt, že tyto mapy vycházely z map stabilního katastru v měřítku 1:2 880. Ačkoli zobrazované prvky, jako cesty, zděné budovy, mosty, lesy, louky, pole a tak dále, zůstaly téměř totožné s I. Vojenským mapováním, zobrazovaná krajina se velice liší. Tyto mapy vznikaly po průmyslové revoluci, kdy se rozvíjely intenzivní formy zemědělství. Výměra orné půdy se několikanásobně zvětšila a plochy lesů se dostaly na historické minimum (© Laboratoř geoinformatiky 2017).

Obec Kunratice se v mapách II. vojenského mapování nachází přesně na hranici dvou mapových polí (viz. Obrázek č. 51 a 52). Mapa zachycuje obec velmi podobně jako mapa I. vojenského mapování. Pozměněné je vyobrazení zahrad u jednotlivých stavení a také zpřesnění zakreslení štěpnice. Dokonce je zde značka jehličnatého stromu. Podrobněji jsou také zakresleny cesty a stromořadí podél nich. Nově se u obce objevil rybník Šeberák a Olšanský rybník.

Obrázek 51: II. vojenské mapování-část 1. (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 52: II. vojenské mapování-část 2. (zdroj viz kap. 9)

4.8.4 Mapy stabilního katastru

Vznik těchto map byl podmíněn potřebou zvýšení příjmů plynoucích z pozemkové daně, tedy najít všechny potenciální plátce a podle rozsahu jejich majetku vyměřit daň. Z mnoha různých dochovaných verzí map stabilního katastru, jsou pro pozorování vývoje krajiny preferovány tzv. povinné císařské otisky. Jsou nejlépe zachovanými kopiemi map zakreslovanými přímo v terénu. Tyto císařské otisky vznikaly v letech 1826-1843 pro Čechy a v letech 1824-1836 pro Moravu a Slezsko. Pozemky jsou barevně vyznačeny podle druhu využití a mají parcelní čísla (© Laboratoř geoinformatiky 2017). Mapy stabilního katastru, po mnoha doplněních a přepracováních, tvoří základ dnešních katastrálních map (Vacek et al. 2014).

Povinné císařské otisky byly pro jednotlivá katastrální území zachyceny na více listech. Jak je vidět na obrázku č. 53, katastrální území Kunratic se skládá ze sedmi částí, které jsou zachyceny na pěti listech. Tato mapa je již velmi detailní, což je vidět i na obrázku č. 19, kde je zachycena zámecká zahrada. Jsou zde schematicky vyobrazeny jednotlivé stromy a cestní síť. V blízkém okolí zámku je naznačen čestný dvůr a dva partery po jeho stranách.

Zemědělská půda tvoří v okolí obce poměrně veliké celky, což je pravděpodobně způsobeno tím, že valnou většinu půdy vlastnil majitel kunratického panství. Na okrajích katastrálního území je pak možné pozorovat menší více členitá pole a louky.

Na obráku č. 55 je vidět tzv. katastrální mapa evidenční. Jedná se o originál mapy, ze které byly následně vyhotoveny císařské otisky.

Obrázek 53: Povinné císařské otisky-katastrální území Kunratice (autorka 2022)

Obrázek 54: Povinné císařské otisky-zámek (zdroj viz kap. 9)

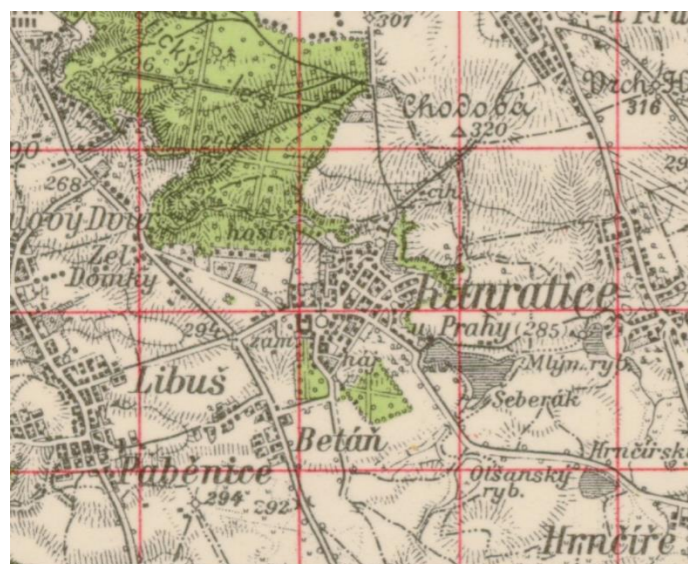
Obrázek 55: Katastrální mapa evidenční (zdroj viz kap. 9)

4.8.5 III. Vojenské mapování

Protože rakousko-uherské armádě nestačilo již neaktuální Františkovo mapování, nechalo ministerstvo války vyhotovit mapy nové. III. vojenské mapování probíhalo v letech 1876-1878 na Moravě a ve Slezsku a v letech 1877-1880 v Čechách (© Laboratoř geoinformatiky 2017). Při tomto mapování bylo zavedeno dělení podle zeměpisné sítě (Vacek et al. 2014). Výsledkem jsou mapy v měřítku 1:25 000, které jsou na rozdíl od map II. vojenského mapování doplněny o výškopis. V mapě se tedy nacházejí nejen šrafy naznačující členitost terénu, ale také vrstevnice s kótami (© Laboratoř geoinformatiky 2017). Tyto mapy jsou dobrým podkladem pro zkoumání struktury krajiny (Vacek et al. 2014).

Část mapy, na které je vyobrazena Praha a zároveň i obec Kunratice v měřítku 1:25000, je bohužel jednou z mála, které nejsou uloženy v mapových sbírkách Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, a tudíž nejsou ani online dostupné. O této části Prahy nám tedy přináší informace ze 70. a 80. let 19. století pouze mapa v měřítku 1: 75 000 (viz. Obrázek č. 56).

Na mapě III. Vojenského mapování se již obec jmenuje stejným jménem jako dnes, tedy Kunratice u Prahy. Když srovnáme mapu s některou z map předchozích, je patrné, že se obec docela hodně zvětšila. Jádrem obce tvoří stále kostel sv. Jakuba Většího. Zahrady a doprovodná zeleň cest není tak detailní jak dříve, zato cesty a již zmíněný výškopis jsou propracované. Císařská cesta směřující od Prahy na jih v blízkosti Kunratic již není odlišena barevně, ale tloušťkou čar po jejím obvodu.

Obrázek 56: III. vojenské mapování (zdroj viz kap. 9)

4.8.6 Letecké snímky

První snímek (obrázek č. 57) z roku 1938 zachycuje zámecký areál, který je ještě stále ve vlastnictví soukromého majitele. V tomto případě je jím Ludvík Korb z Weidenheimu. Zahrada, park i bažantnice jsou upravené. V parkové části je jasně vidět cestní síť, alej vedoucí podél hlavní osy i střídání stinných částí pod vzrostlými stromy s otevřenými loukami. Také je zde vidět nově postavený tenisový kurt vedle hlavní osy. Tato část již není sadem, ale prodloužením zahrady. Vzhledem ke kvalitě pořízeného snímku nelze přesně určit tvar parterů a vedení cestní sítě v zahradě přilehlé k zámku. Avšak je jasně vidět, že čestný dvůr i parterly jsou stále zachovány, naproti zámku je ostrůvek zeleně obkroužený cestou, která dále pokračuje ve směru osy do parkové části.

Obrázek 57: Letecký snímek 1938 (zdroj viz kap. 9)

Snímky z roku 1945 na obrázcích 58-60 ukazují upravenost a formálnost více do detailu. Pravidelné parterly pravděpodobně s vodotrysky, téměř dokonale osově souměrné cesty po stranách hlavní osy, a dokonce i výsadby na severní straně zámku. V zámeckém parku si můžeme všimnout produkční zahrady a zajímavého křížení cest za barokní branou, které se do dnes bohužel nedochovalo vzhledem k výstavbě tenisových kurtů. Z obrázku číslo 58 je patrné, že byla někdy mezi lety 1938 a 1945 částečně vykácena bažantnice. O důvodu jejího vykácení či následné výsadbě nových stromků se literatura bohužel nezmiňuje.

V roce 1945 končí éra soukromého vlastnictví zámku a 21.6.1945 je zámek zabaven a stává se majetkem státu (Zeman 2010).

Obrázek 58: Letecký snímek 1945 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 59: Zámecká zahrada 1945 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 60: Parterly v přiblížení 1945 (zdroj viz kap. 9)

Stav zámecké zahrady se postupně zhoršoval, jak dokazují obrázky 61-63. Je vidět, že vegetace se zahušťovala, ale neprobíhala žádná údržba. Velmi špatné pro vývoj zámeckých zahrad bylo i jejich rozdělení mezi dva majitele, stát a Národní muzeum, jak je zmíněno v kapitole 4.7 Historie zámeckého komplexu. Na leteckém snímku z roku 1988-9 je vidět, že zatímco na zahradě u zámku nedošlo téměř k žádným změnám, parková část dostala novou podobu. Porovnáme-li obrázek číslo 63 s obrázkem 64, je vidět, že došlo k obměně výsadeb, výstavbě tenisových kurtů na ploše bývalé produkční zahrady a vytvoření nových cest.

Postupně se zahušťuje i zástavba v okolí zámku. V roce 1953 se zde nachází malá políčka, ze kterých se v průběhu let stávají zastavěné plochy.

Obrázek 61: Letecký snímek 1953 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 62: Letecký snímek 1966 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 63: letecký snímek 1974-5 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 64: Letecký snímek 1988-9 (zdroj viz kap. 9)

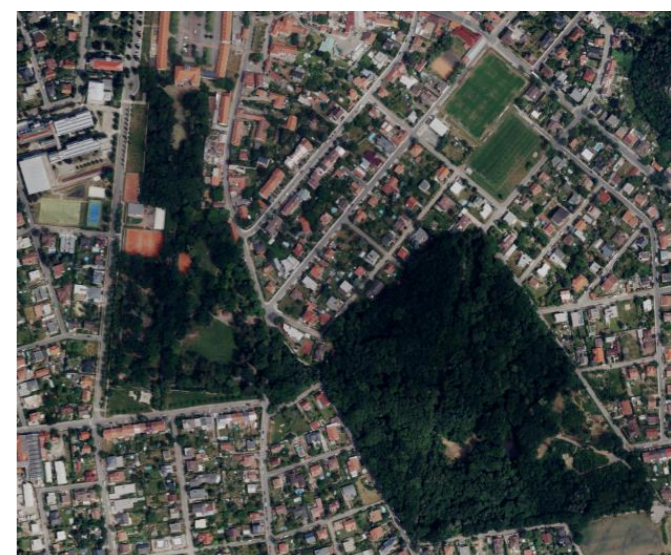
Obrázek 65: Letecký snímek 1996 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 66: Letecký snímek 2005 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 67: Letecký snímek 2016 (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 68: Letecký snímek 2021 (zdroj viz kap. 9)

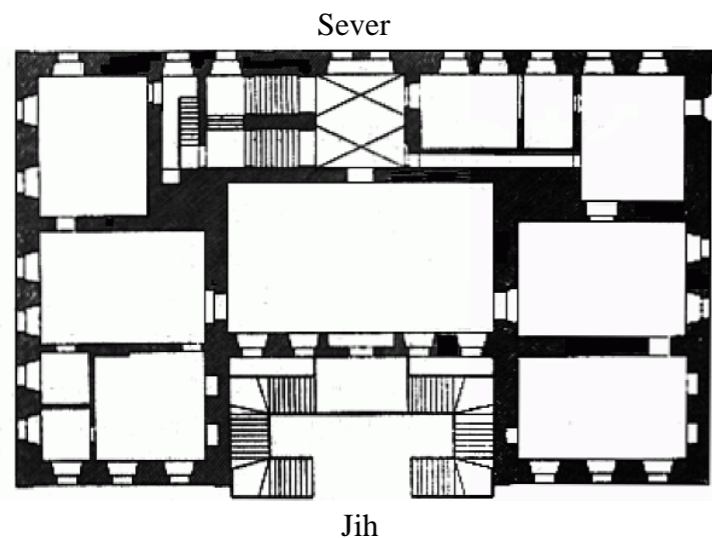
4.9 Současný stav

Současný stav částí zámeckého komplexu se liší u částí spravovaných městem a u těch, které jsou ve správě Národního muzea. Jak již bylo řečeno výše, město nechalo zrekultivovat zámecký park, a dokonce našlo cestu k rekonstrukci hospodářského dvora.

4.9.1 Zámecká budova

Budova zámku je postavena na půdorysu připomínajícím písmeno „U“, které je otevřeno směrem na jih, tedy do zahrady. Je zděná, třípatrová a částečně podsklepená (Maček & Zahradník 1989) a (Alinčová et al. 2013). Je zastřešena sedlovou střechou, na které je uprostřed v ose průčelí umístěna dvoupatrová věž s vyhlídkou.

Hlavní severní průčelí je obráceno směrem do hospodářského dvora. Je dvoupatrové se středním rizalitem, který je v přízemním patře zdoben bosáží. Uprostřed přízemí je umístěn barokní portál, na kterém se dříve pravděpodobně nacházel rodový erb. Horizontálně dělí budovu římsy. Okna v prvním patře jsou zdobena barokním ostěním, které doplňují klasicistní půlkruhová pole s motivy slunce. Úpravami v 18. století došlo k narušení symetrické kompozice (Alinčová et al. 2013). Omítka i dekor na severním průčelí jsou značně poničeny. Místy je dokonce vidět zdivo. Ostění oken je vydrolené a okna samotná jsou ve špatném stavu.

Obrázek 69: Půdorysné zobrazení zámku i s později odstraněným schodištěm (Vlček 2001)

Obrázek 70: Severní průčelí zámku (autorka 2020)

Jižnímu průčelí dominuje v přízemním patře nepůvodní portál s dvukřídlími prosklenými dveřmi. Původní vstup musel ustoupit mladšímu předloženému schodišti, které se bohužel také nedochovalo. Po obou stranách dveří se nacházejí půlkruhově zaklenutá převýšená okna, která vznikla rozšířením původních barokních oken (Maček & Zahradník 1989). Dvě zámecká křídla uprostřed naznačují čestný dvůr, otevřený do zahrady. Jeho povrch je bohužel nepěkný, vybetonovaný. I na této straně je fasáda velmi poničená.

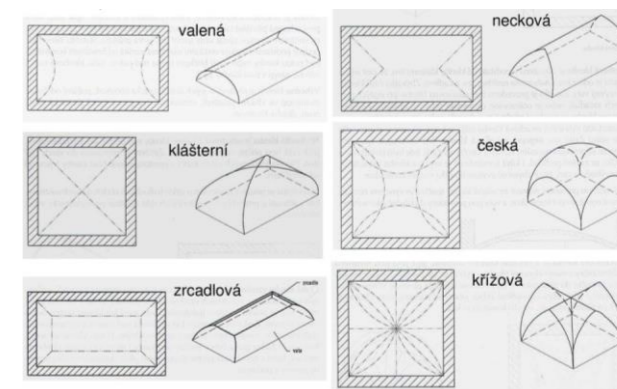
Obrázek 71: Jižní a západní průčelí (autorka 2020)

Obrázek 72: Jižní průčelí – čestný dvůr (autorka 2020)

Průjezd, spojující severní a jižní stranu zámku, je zaklenutý křížovou klenbou s bohatou štukovou výzdobou z 30.–40. let 18. století a freskami ve výplních (Škoda 2005; Zeman 2010). V lunetách jsou prolomeny niky se štukovými profily. Na severní straně se nachází vysoce kvalitně kovaná mříž s raně barokními detaily. Také jsou zde usazeny nepůvodní dvukřídlé dveře s velmi zajímavým barokně profilovaným rámem (Maček & Zahradník 1989).

Většina prostor suterénu a přízemí jsou taktéž zaklenuty. U reprezentativních prostor prvního patra nalezneme klenby neckové, valené nebo zrcadlové (Alinčová et al. 2013; Zeman 2010).

Obrázek 73: Typy kleneb (zdroj viz kap. 9)

V prvním patře v jedné z rohových místností byla umístěna kaple zasvěcená svatému Ivanu a Donátovi (Zeman 2010). Jsou zde dochovány nástěnné malby, a dokonce i fresky na stropě. Do prvního patra vede dvouramenné schodiště s pravděpodobně barokními stupni. Střední zeď je plná a celé schodiště je zdobeno štukovou výzdobou. Na schodiště navazuje síň zaklenutá stlačenou

valenou klenbou. Za ní se otevírá hlavní sál. Ten si bohužel nedochoval svou barokní podobu a jeho dnešní vzhled je výsledkem přestavby v 19. století. Okna prvního patra mají deštění (dřevěné obložení sloupů a stěn).

Schodiště do druhého patra je dřevěné dvouramenné. Dispozice druhého patra odpovídá patru pod ním. Místnosti druhého patra nejsou zaklenuté, stropy jsou ploché. Krov je vaznicový a pochází z 19. století. Ve století dvacátém byl však značně pozměněn (Alinčová et al. 2013).

Umělecké předměty a nábytek byly po válce zabaveny a uloženy do muzeí a galerií. Mnoho z těchto předmětů je stále uchováno v depozitářích. Z kunratického zámku jsou uchovány v památkovém fondu figurální plastiky a grafiky s loveckou tematikou. Ve správě umělecko-průmyslového muzea jsou uloženy gobelíny a nábytek (Křížová 2015).

Budova zámku je zcela nepřístupná veřejnosti a je i velmi těžké získat povolení ke vstupu například ze studijních důvodů. Pro budoucnost zámecké budovy je v tuto chvíli nejzásadnější předání správy hlavnímu městu Praze potažmo městské části Praha-Kunratice. Opravy budou velmi nákladné, ale po jejich ukončení by se zámek mohl stát kulturním centrem městské části. Zachovalost výzdoby a uschovaný původní nábytek napovídají tomu, že by se v prvním patře mohla vytvořit expozice, která by zobrazovala historii zámku. V přízemí by mohla vzniknout obřadní síň nebo by se svatby mohly konat v zámecké zahradě. Prostory jsou příhodné i pro vystavování uměleckých děl, kde by znovu bylo možné propojit expozici i s exteriérem zámeckého komplexu. Křížová dále navrhl, že by zde mohla být vytvořena expozice věnovaná Marii Terezii, která zámek navštívila a žádná stálá expozice jí věnována není (Křížová 2015).

Obrázek 74: Výzdoba vnitřních prostor (autorka 2020)

Obrázek 75: Výzdoba schodiště (autorka 2020)

Obrázek 76: Štuková výzdoba schodiště (autorka 2020)

Obrázek 77: Štuková výzdoba stropu (autorka 2020)

4.9.2 Zámecká zahrada

Jak bylo řečeno výše, zámecká zahrada je již mnoho let neobhospodařovaná a projevilo se to značně na jejím stavu i na stavu dřevin v ní. Zahrada byla formální, a to i po částečné proměně v duchu anglického krajinářského parku. Nacházelo se zde množství zajímavých dřevin. Druhá skladba v současné době moc zajímavá není. Sem tam se najde skupina dřevin, kde je možné předpokládat jejich záměrné vysazení, ale většinou se jedná o náletové dřeviny. Kompozice se ze zahrady téměř úplně vytratila. Jediným pozůstatkem je drobný náznak kompoziční barokní osy.

V zahradě se také nachází nevhodně a nevzhledně umístěná budova a dále také drobná architektura v podobě přístřešku a přesahu sousední budovy. Všechny zmíněné stavby jsou nevzhledné a v návrhu budou odstraněny.

Obrázky č. ... ukazují současnou skladbu dřevin a jednotlivé rozdělení ploch s náletovou vegetací.

Při pohledu na zámek vlevo se nachází již zmiňovaný přístřešek. V této části zahrady býval dříve formální parter a po jeho obvodu se nacházely popínavé rostliny na trellážích. Vzhledem k tomu, že dnes je celá zahradní zeď v této části porostlá vinnou révou (*Vitis vinifera*), lze předpokládat, že právě ta byla použita i v minulosti. Spolu s přísavníkem (*Parthenocisus* sp.) tvoří bujnou masu, která pohlcuje celou zahradní zeď a částečně i její okolí. Navazuje na část ve výkresu označenou písmenem C. Jedná se taktéž o prostor bývalého parteru, kde se v současné době nachází zapojený porost s převahou javoru (*Acer platanoides*). Zapojeným porostem dřevin se podle vyhlášky č. 189/2013 Sb. rozumí: „... porost dřevin, v němž se jejich nadzemní části vzájemně dotýkají, prorůstají nebo překrývají, a obvod kmene jednotlivých dřevin měřený ve výšce 130 cm nad zemí nepřesahuje 80 cm, ...“ (vyhlášky č. 189/2013 Sb.). V dané části se neházejí i dřeviny přesahující obvod kmene 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí, jejich společenská hodnota je však nízká, a proto může být podle vyhlášky č. 189/2013 Sb. požádáno o povolení ke kácení.

Vzrostlá skupiny jírovců (*Aesculus hippocastanum*) táhnoucí se po jedné straně travnaté plochy, tvoří pěknou kulisu a je jednou ze skupin, kde lze předpokládat její úmyslné vysazení. Při srovnání současného stavu s inventarizačním výkresem z roku 1969, je patrné, že se zde jírovce nacházely již tehdy. Jírovce jsou dlouhověké dřeviny, ale bohužel jsou náchylné na klíněnku jírovcovou (Dendrologická databáze 2022). I jedinci nacházející se v zámecké zahradě jeví příznaky přítomnosti klíněnky. Ta

způsobuje předčasný opad listů a má tak nepříznivé účinky na estetickou hodnotu dřevin (Agromanual.cz 2020).

Na obrázku č 79 plocha A vymezuje prostor s podrostem náletových dřevin. Nejpočetnější je zastoupení javoru mléče (*Acer platanoides*), ale vyskytuje se zde také bez černý (*Sambucus nigra*), brslen evropský (*Euonymus europaeus*), ostružiník (*Rubus* sp.), svída (*Cornus* sp.), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a další. Celková výměra plochy náletů tvoří necelých 8 500 m², je tedy potřeba povolení ke kácení. Vyhláška č. 189/2013 Sb. říká, že povolení není potřeba pro kácení dřevin s obvodem kmene do 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí a pro zapojené porosty dřevin o celkové ploše do 40 m².

V této části zahrady se také nachází větší množství již vzrostlých dřevin. Mnohé z nich se jeví v dobrém zdravotním stavu a jsou esteticky zajímavé. Některé kmeny velmi bujně porostl břečťan (*Hedera helix*) a vytvořil tak zajímavé struktury.

Za zmínku jistě stojí vzrostlý tis (*Taxus baccata*), který je vyobrazen i na plánu z roku 1969. Je mohutný a po pročištění jeho okolí od drobných dřevin bude přímo impozantní. Ke starým dřevinám, které jsou dochovány v dobrém stavu, patří i několik dubů letních (*Quercus robur*), které se nacházejí v zahradě. Ten největší se nachází přímo u zámku. Navazuje na něj skupina lip (*Tilia cordata*) a pár jasanů (*Fraxinus excelsior*). Zajímavý je i převislý kultivar jasanu (*Fraxinus excelsior* 'Pendula') v přední části zahrady zámku.

Za skupinou lip se nachází boční vstup do zahrady. Zde je již zmiňovaná stavba, která vznikla v minulém století kvůli potřebám entomologického oddělení Národního muzea v Praze. Okolo ní se nacházejí již vzrostlé jasanů a také platan (*Platanus x acerifolia*). V této části a také podél zdi a zámku, jsou drobné nálety javorů.

V zadní části zahrady se nachází již několikrát zmiňovaná barokní brána. V minulém století prošla rekonstrukcí a její současný stav je poměrně dobrý. To se však nedá říct o obvodové zdi, která ohraničuje zahradu. Na některých místech je dobře zachovalá, ale na mnohých chybí omítka a vykukují tvárnice. Také je místy popraskaná a sype se z ní zdivo.

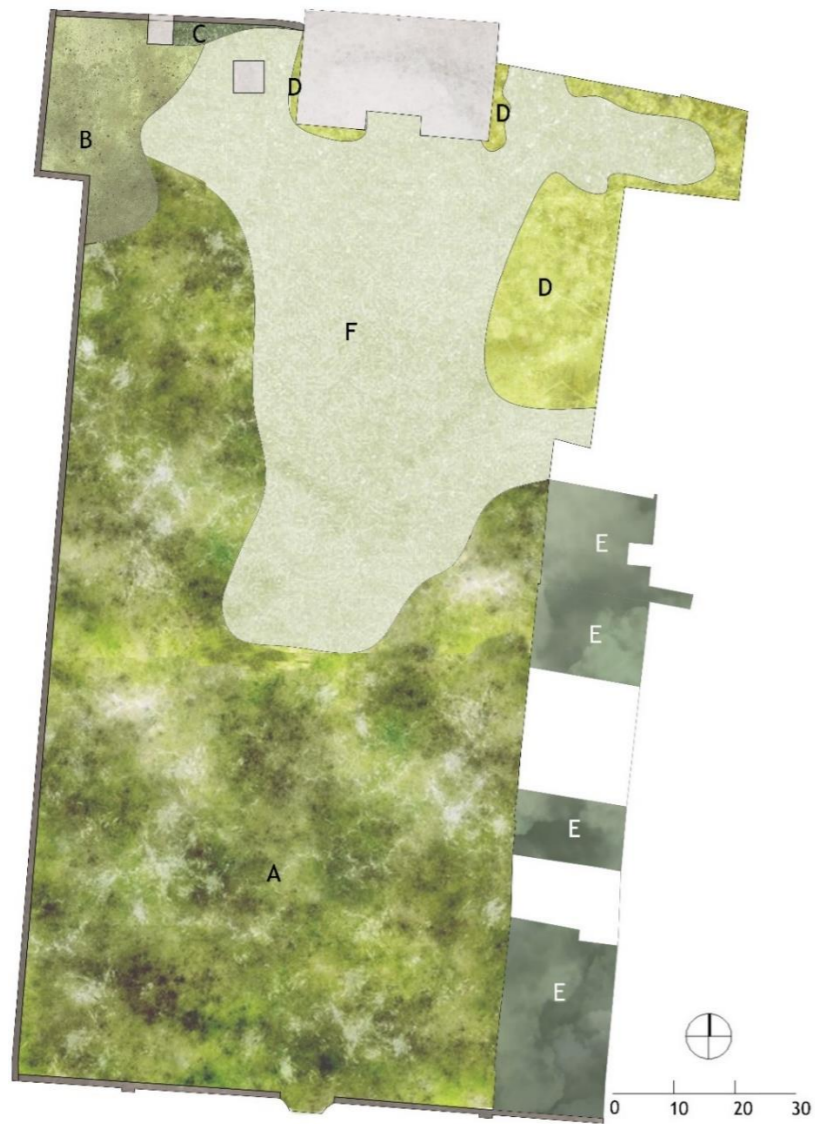
Vzhledem k tomu, že jsou dřeviny dlouhé roky bez odborné kontroly a úpravy je nezbytné, aby jejich stav zkontroloval arborista.

Pravděpodobně budou nutné zdravotní a jiné řezy pro zlepšení jak zdraví, tak i estetičnosti dřevin.

Současný stav zámecké zahrady je zachycen na fotografiích (obrázek č. 78).

Obrázek 78: Fotodokumentace současného stavu (autorka 2020)

Obrázek 79: Rozdělení ploch podle vegetace (autorka 2022)

A– směs náletových dřevin do 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí:
Acer platanoides, *Euonymus europaeus*, *Rubus* sp., *Cornus* sp.,
Sambucus nigra, *Corylus avellana*, *Fraxinus excelsior*

B– směs náletových dřevin do 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí:
Acer platanoides, *sorbus aucuparia*, *Juglans regia*, *Fraxinus excelsior*,
Betula pendula, *Rubus* sp.

C– *Vitis* sp., *Parthenocissus quinquefolia*

D– směs náletových dřevin do 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí:
Acer platanoides, *Fraxinus excelsior*, *Sambucus nigra*

E– Dřeviny na přilehlých oplocených pozemcích

F– travnatá plocha

Obrázek 80: Stávající dřeviny (autorka 2022)

1 *Acer platanoides*

2 *Aesculus hippocastanum*

3 *Betula pendula*

4 *Cornus* sp.

5 *Corylus avellana*

6 *Quercus robur*

7 *Fraxinus excelsior*

8 *Fraxinus excelsior* 'Pendula'

9 *Juglans regia*

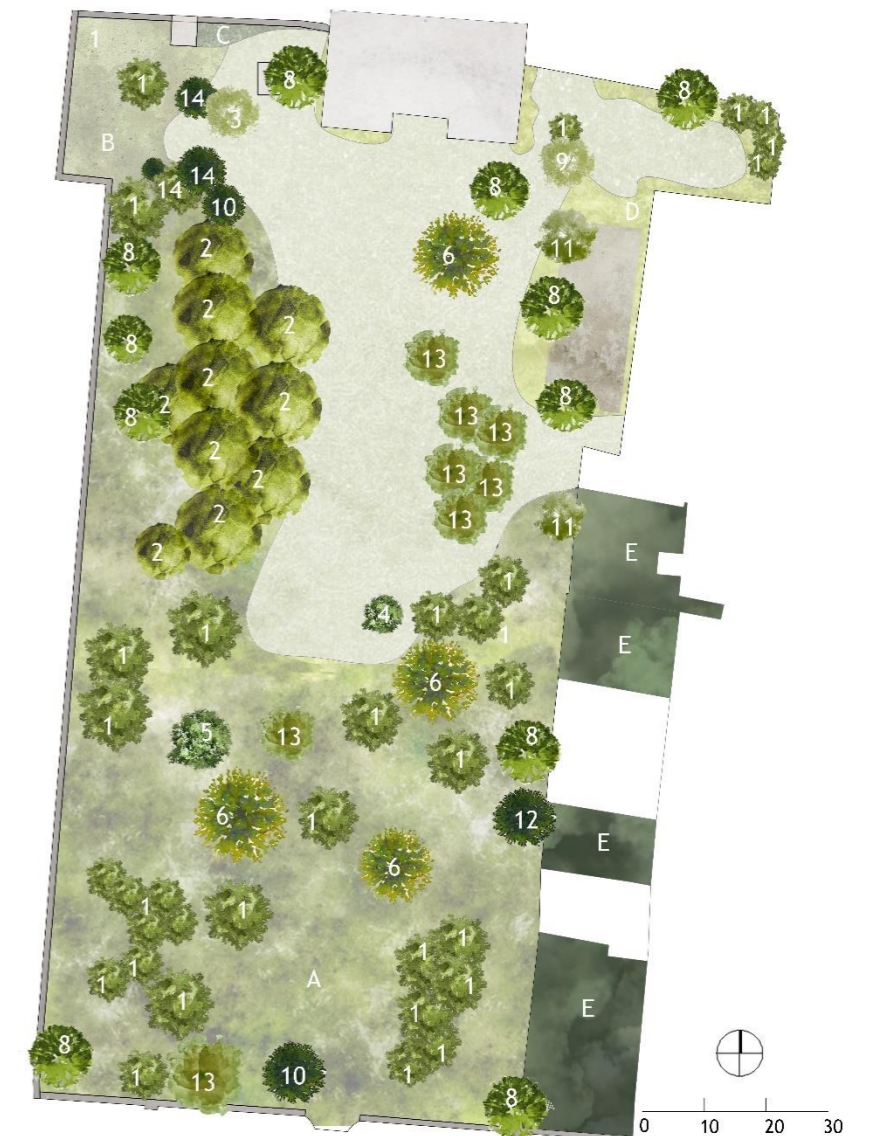
10 *Picea abies*

11 *Platanus acerifolia*

12 *Taxus baccata*

13 *Tilia cordata*

14 *Zerav* sp.

Obrázek 81: Současná situace (autorka 2022)

4.10 SWOT analýza

- Silné stránky
 - Historická hodnota
 - Lokalita
 - Dopravní dostupnost

- Slabé stránky
 - Nepřístupnost pro veřejnost
 - Příliš hustá vegetace
 - Zaniklé členění zahrady
 - Prodaná část bývalé zahrady

- Příležitosti
 - Otevření pro veřejnost
 - Vytvoření zahradní kompozice s historickými prvky
 - Propojení s přilehlým parkem
 - Vytvoření místa pro setkávání
 - Možnost konání svateb a výstav
 - Propojení s budovou zámku

- Hrozby
 - Špatný stav vegetace
 - Špatný stav budovy
 - Špatný stav zahradní zdi

4.11 Zhodnocení podkladových údajů

Z analýz řešeného území vyplynulo několik hlavních bodů. Řešené území se nachází v okrajové části hlavního města Prahy. Díky umístění ve městě má zámecký komplex veliký potenciál, co se týče návštěvnosti. Díky městské hromadné dopravě je místo dobře dostupné.

Historický průzkum ukázal, že panství mívalo veliký význam. Co se týče historie zámecké zahrady, její rozdělení na zahradu, sad a bažantnici je popsáno, ale o bližším uspořádání jednotlivých prvků v zahradě se zmínky nedochovaly. Jediným zmiňovaným prvkem a také tím nejdůležitějším pro barokní zahrady je hlavní osa. Ta v Kunraticích procházela sadem, zahradou, a i samotným zámkem.

Zahrada prošla několika uměleckými styly od raného baroka, přes baroko vrcholné až po úpravu ve stylu krajinářského parku. Od roku 1945 pak zahrada chátrala až do dnes.

V současné době je stav zahrady velmi špatný. Je nutné pročistit porost od náletových dřevin, odstranit nevhodné budovy a zrekonstruovat zahradní zeď.

Jak již bylo řečeno, toto místo má veliký potenciál. Zahrada by mohla sloužit nejen pro veřejnost k procházkám odpočinku a rozjímání, ale také jako místo pro konání svateb nebo jako venkovní galerie.

5 Projekt

5.1 Požadavky a základní koncept využití

Hlavním cílem bylo vytvořit reprezentativní prostor, který bude sloužit jak městské části, tak i veřejnosti. Návrh vychází z poznatků literární rešerše a analýz. Aby mohl být prostor otevřen veřejnosti je nejdůležitější zajistit bezpečnost, a to především opravou budovy zámku, která se plánuje a taktéž obnovou zahrady, která je v současné chvíli v dezolátním stavu. Je nutné zajistit rozpadající se obvodovou zeď, odstranit nevhodné budovy a v neposlední řadě odstranit nebo ošetřit nemocné a nebezpečné dřeviny. Vzhledem k vývoji po roce 1945, kdy se o zámeckou zahradu nepečovalo, je nutná rozsáhlá probírka dřevin a odstranění náletů. Jak je uvedeno v kapitole 4.7, o původním vzhledu barokní zahrady se nedochovaly téměř žádné zmínky, a kromě některých dřevin nejsou dochovány ani žádné zahradní prvky. Je tedy důležité navrátit zahradě alespoň některé barokní prvky, jako je například hlavní osa nebo partery u zámku.

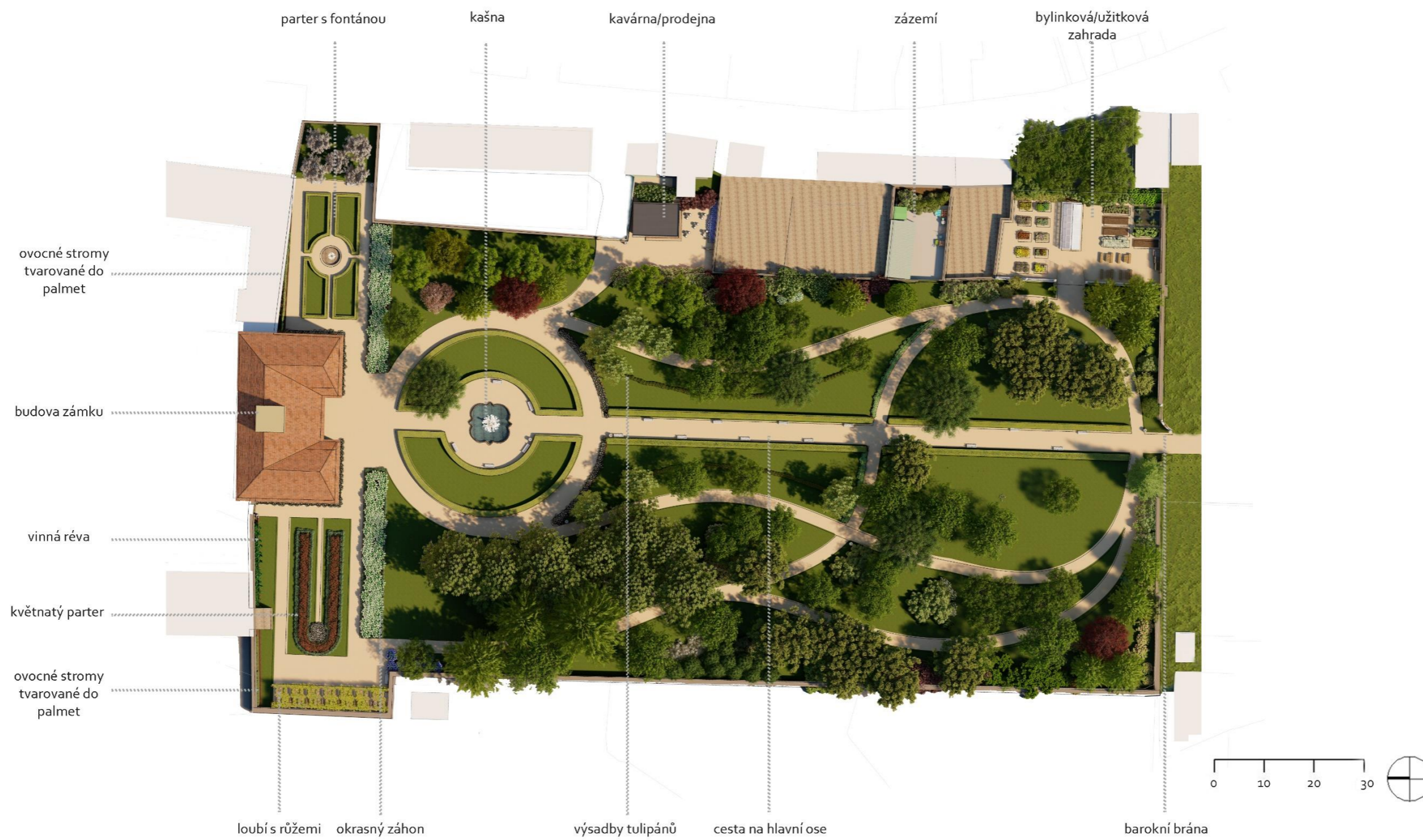
Zahrada je sice původně barokního charakteru, avšak v průběhu staletí, podle toho, jak se zrovna měnily trendy v umění a životním stylu, se měnil i charakter zahrady. Proto je vhodné vnést do zahrady nejen již zmíněné barokní prvky, ale také prvky krajinářského parku, jako jsou skupiny dřevin střídané travnatou plochou nebo volnější cestní síť.

Z analýz vyplynulo, že byla část parcely, na které se zahrada rozkládá, rozdělena na více parcel. Tyto menší plochy na východní straně pozemku jsou stále z velké části stejného majitele, ale jsou v tuto chvíli odděleny zdí a využívány jako zahrady u rodinných domů. Je tedy potřeba i tyto části zahrady zapojit do studie a počítat s jejich využitím.

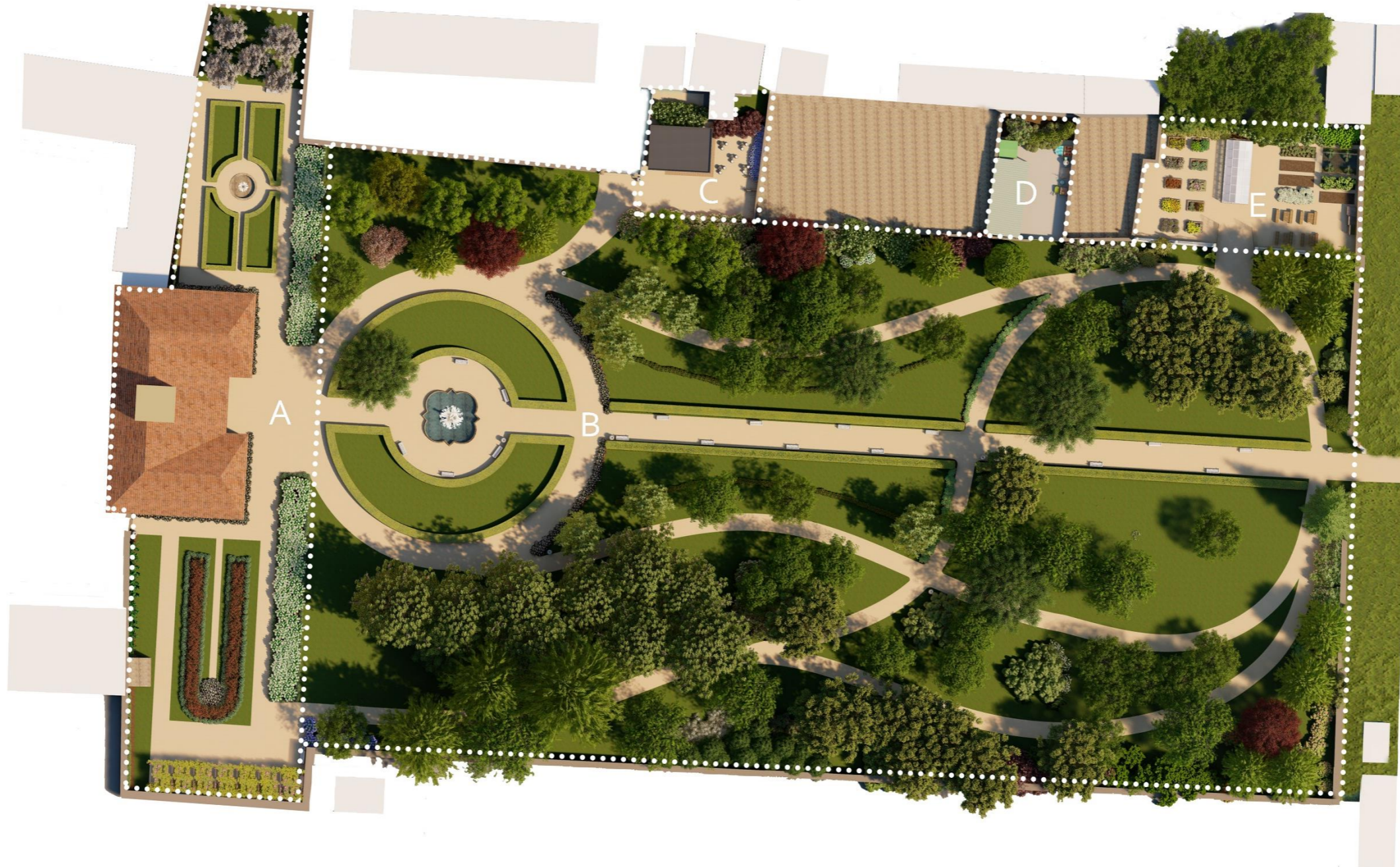
Obrázek 82: Koncept návrhu-rozvržení ploch (autorka2022)

5.2 Architektonická studie

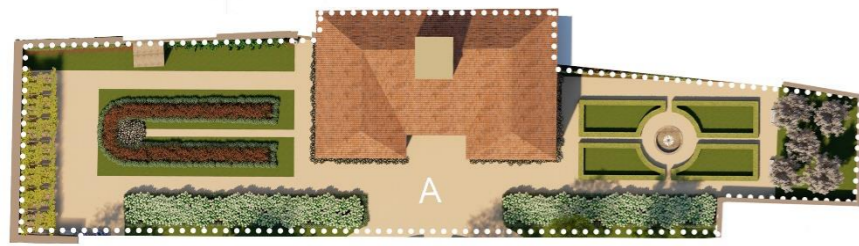
Obrázek 83: Návrh půdorysného řešení (autorka 2022)

Pro snazší orientaci je na obrázku č. 83 rozdělen zámecký park na menší části A-E. Část A se nachází v bezprostředním okolí zámku a jedná se o velmi reprezentativní část. Část B navazuje plynule na část A a tvoří většinu zámeckého parku. Části C, D a E vznikly z původně pronajímaných parcel. Všechny jsou propojeny s částí B.

Obrázek 84: Rozdělení na 5 částí (autorka 2022)

5.2.1 Část A

Obrázek 85: Část A (autorka 2022)

Jak zobrazuje obrázek číslo 85 část A se nachází v nejbližším okolí budovy zámku. V této části vznikají dva partery, před východním průčelím zámku a druhý před západním. Jak dokládá fotografie z roku 1945, partery se zde v historii nacházely a navrhovaná úprava odpovídá i původnímu tvaru.

Parter ve východní části je rozdělen na čtyři pole, která jsou ohraničena stříhanými živými ploty z cesmíny vroubkované (*Ilex crenata*). Cesmína zde slouží jako odolnější náhrada za v baroku používaný zimostrás (*Buxus* sp.). Ve středu parteru je umístěna kašna s vodotryskem.

Vedle parteru, v nejvýchodnější části nádvoří je navržena výsadba okrasných jablek (*Malus toringo* 'Scarlet').

Podél jižní strany části A vzniká okrasný záhon s hortenziemi stroměčkovitými (*Hydrangea arborescens* 'Grandiflora'), který je lemován levandulemi (*Lavandula angustifolia* 'Dwarf Blue'). Tento záhon je přerušen před jižním průčelím zámku, kde prochází hlavní osa kompozice.

Parter před západním průčelím je osázen růžemi (*Rosa* 'Lilli Marleen') a lemován levandulemi (*Lavandula angustifolia* 'Dwarf Blue'). V kruhové části jsou vysazeny půdopokryvné růže (*Rosa* 'The Fairy').

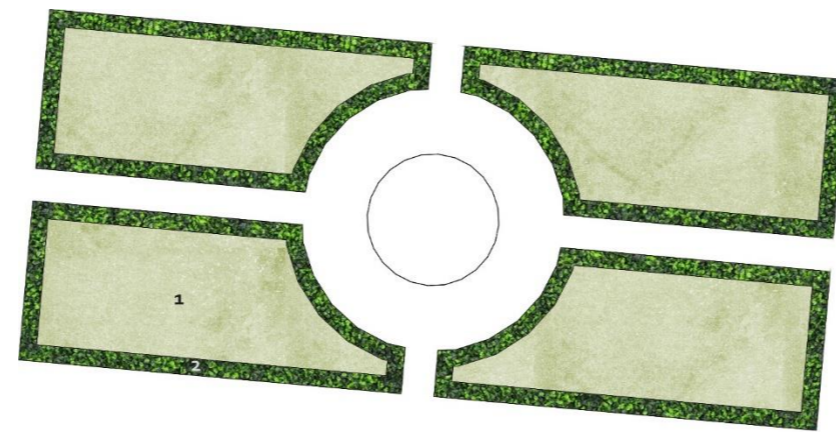
V západní části vzniká loubí porostlé pnoucími růžemi (*Rosa* 'Sympathie'). Díky tomu je i v okolí zámecké budovy vytvořen stín a návštěvníci se zde mohou v horkých dnech ukrýt.

Podél zahradní zdi na severním okraji části A jsou umístěny do palmet tvarované jabloně (*Malus domestica* 'Hedvábné červené letní') a vinná réva (*Vitis vinifera* 'Zolotce').

Zámecká budova je lemována úzkými záhony s půdopokryvnými růžemi (*Rosa* 'The Fairy').

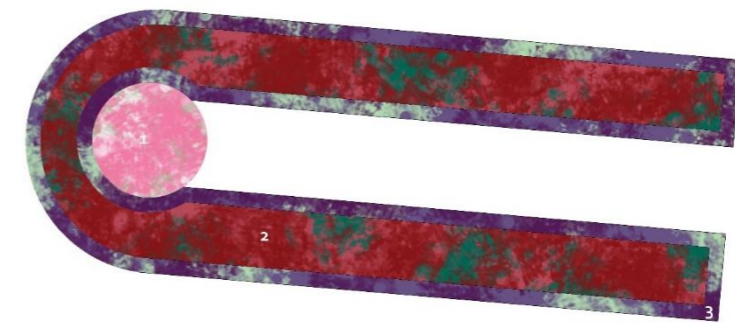
Navrhovaná úprava doplňuje historickou budovu zámku a umocňuje její reprezentativnost.

Jelikož městská část uvažuje o umístění obřadní síně do budovy zámku po jeho rekonstrukci, je tento prostor ideální pro svatební focení či samotné svatební obřady.

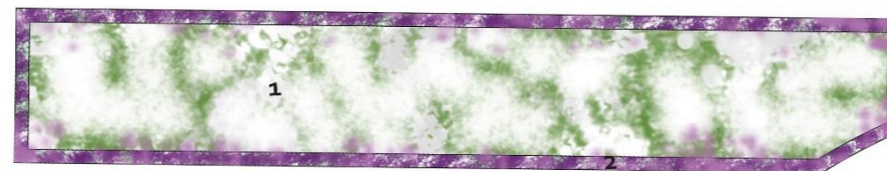
- 1 trávnik
- 2 cesmíny vroubkované (*Ilex crenata*) 60ks

m 0 1 2 3

- 1 Rosa 'The Fairy' 15 ks
- 2 Rosa 'Lilli Marleen' 350 ks
- 3 Lavandula angustifolia 'Dwarf Blue' 262 ks

m 0 1 2 3

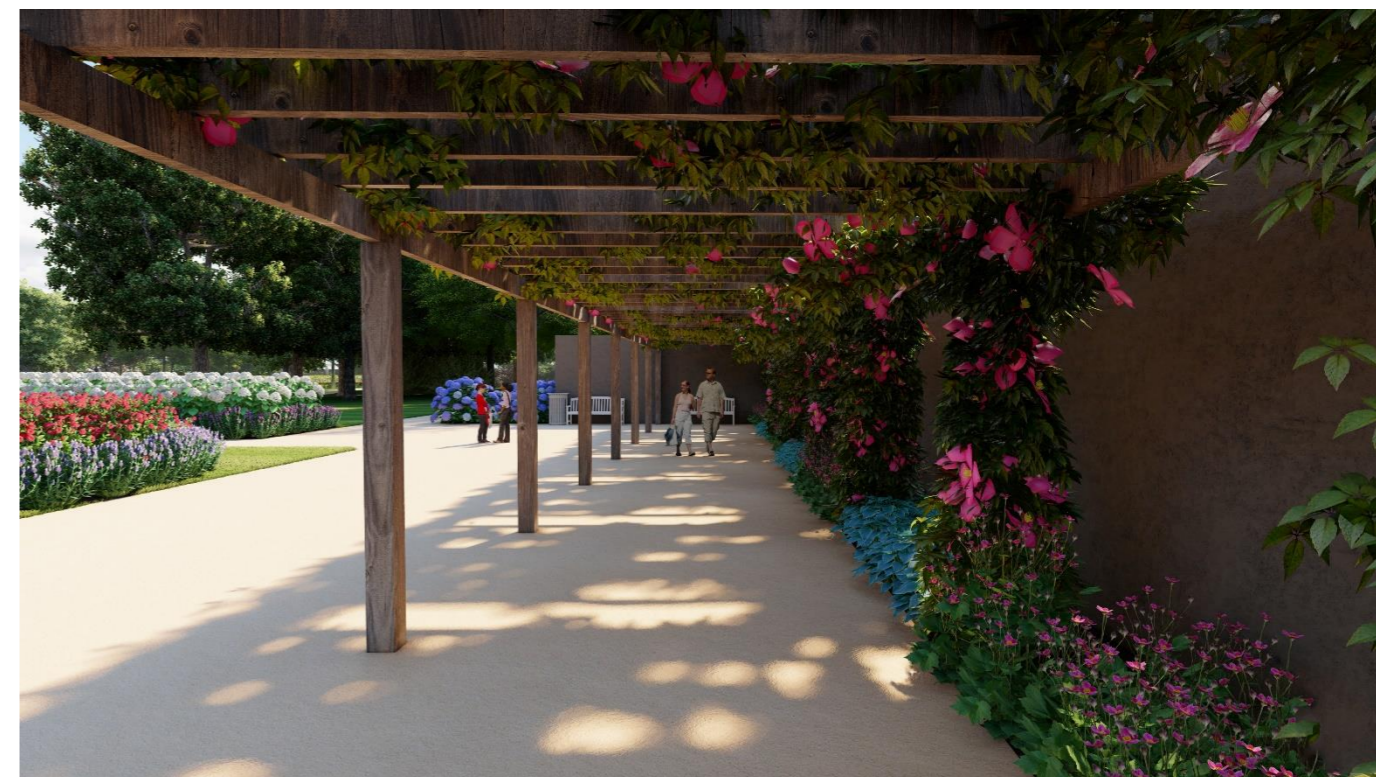
- 1 Hydrangea arborescens 'Annabelle' 200ks
- 2 Lavandula angustifolia 'Dwarf Blue' 245ks

m 0 1 2 3

Obrázek 86: Osazovací plány část A (autorka 2022)

Obrázek 87: *Ilex crenata*, *Hydrangea arborescens* 'Grandiflora', *Lavandula angustifolia* 'Dwarf Blue', *Rosa* 'The Fairy', *Rosa* 'Lilli Marleen', *Rosa* 'Sympathie' (autorka z google.com 2022)

Obrázek 88: Vizualizace části A (autorka 2022)

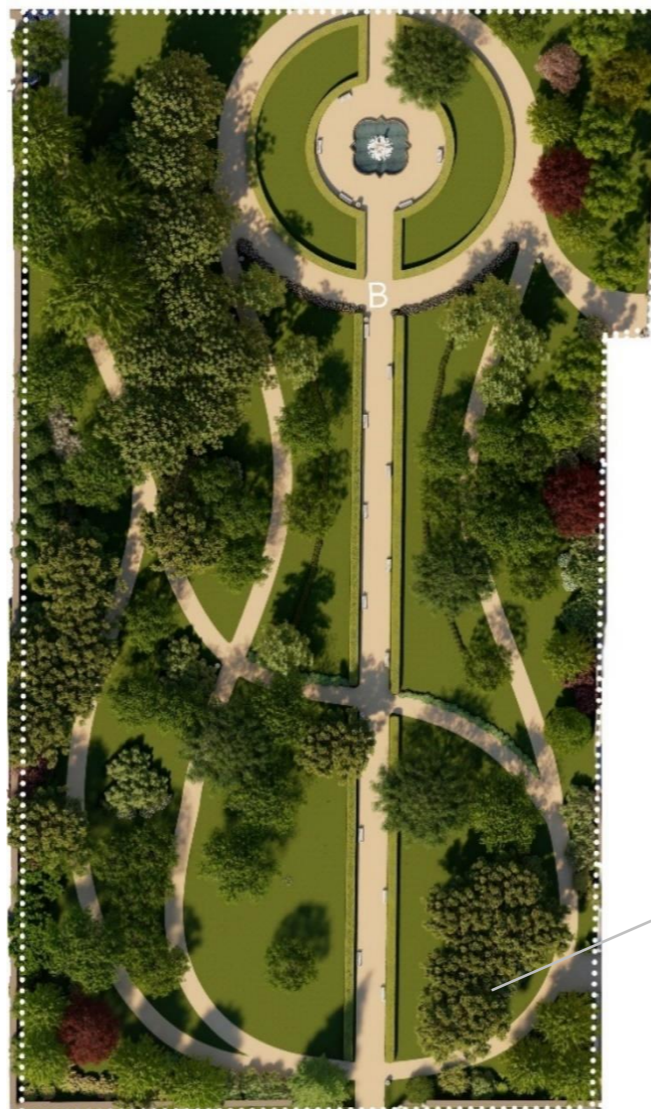
5.2.2 Část B

Této části a vlastně i celému zámeckému parku dominuje hlavní osa propojující jižní bránu s jižním průčelím zámku. Je hlavním barokním prvkem kompozice. Její existence je zmiňována již od založení zahrady. Je lemována stříhanými živými ploty z habru obecného (*Carpinus betulus*). Po ose je vedena hlavní cesta, kterou po celé její délce protínají cesty okružní. Před jižním průčelím se hlavní cesta rozděljuje na tři cesty. Jedna pokračuje po hlavní ose a je na ní umístěna kašna. Zbylé dvě se rozbíhají do stran a opisují kružnici, jejímž středem je již zmiňovaná kašna. Vzniká tak kruhový parter, lemovaný živým plotem z cesmíny vroubkované (*Ilex crenata*). Všechny tři cesty se na druhé straně opět spojují a vedou návštěvníka na čestný dvůr zámku. Směrem na jih prochází osa skrze jižní bránu a pokračuje dále do přilehlého parku.

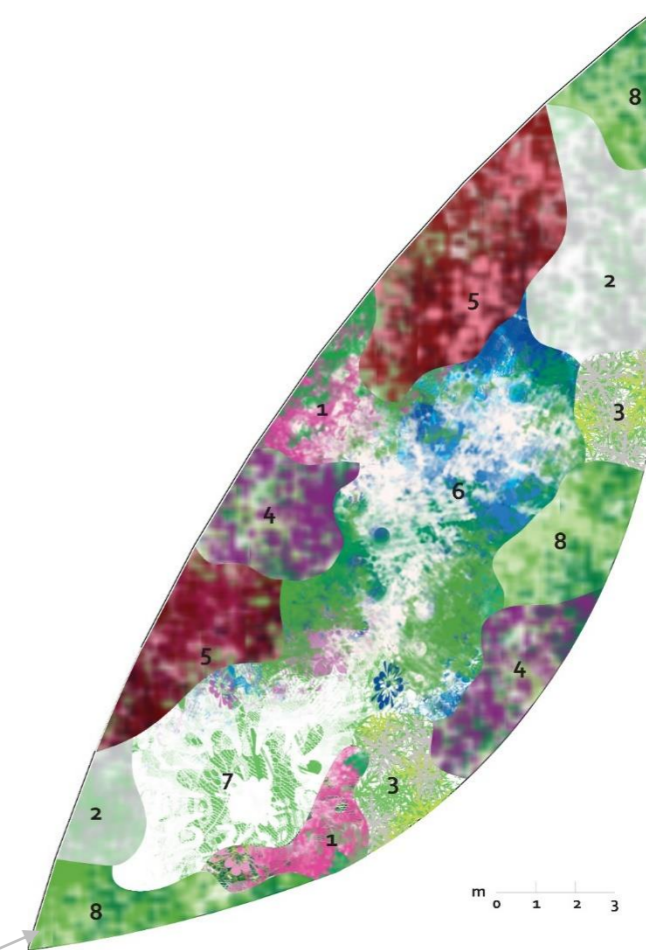
Původní cestní síť se nedochovala a v historických mapách je pouze nastíněná. Byla zde tedy navržena nová cestní síť, kde je z části dodržena osová souměrnost, která je typická pro baroko.

Jelikož v historii Kunratické zámecké zahrady hraje značnou roli i období krajinářského parku, jsou zde použity i prvky typické pro toto období. Jedná se především o cesty vedené po křivkách, skupiny stromů střídané travnatou plochou a se solitérními stromy. Sortiment dřevin je doplněn o nové zajímavé druhy a kultivary.

V jihovýchodní části zahrady, kde byla zachována skupina javorů vzniká stinný záhon z trvalek a okrasných keřů. Další okrasné záhony lemuji okružní cesty v místě, kde protínají hlavní osu. Jedná se o záhon pivoňkový (*Paeonia lactiflora* 'Karl Rosenfield') a růžový (*Rosa* 'The Fairy').

Obrázek 90: Část B (autorka 2022)

Obrázek 89: Osazovací plán – stinný záhon (autorka 2022)

- 1 Anemone hupehensis 'Pretty Lady Maria' 40ks a Anemone 'Little Summer Breeze' 41ks
- 2 Carex conica 'Snow Line' 70 ks
- 3 Brunnera macrophylla 'Emerald Mist' 105ks
- 4 Geranium nodosum 126 ks
- 5 Heuchera americana 'Palace Purple' 57 ks
- 6 Hydrangea macrophylla 15 ks
- 7 Hydrangea paniculata 'Grandiflora' 18 ks
- 8 Pachysandra terminalis 150ks

Obrázek 91: Anemone hupehensis 'Pretty Lady Maria', Anemone 'Little Summer Breeze', Carex conica 'Snow Line', Brunnera macrophylla 'Emerald Mist', Geranium nodosum, Heuchera americana 'Palace Purple', Hydrangea macrophylla, Hydrangea paniculata 'Grandiflora', Pachysandra terminalis, Paeonia lactiflora 'Karl Rosenfield', Rosa 'The Fairy', Tulipa Darwin hybrid 'Apeldoorn' (autorka z google.com)

Obrázek 92: Vizualizace části B (autorka 2022)

5.2.3 Část C

Jak již bylo uvedeno dříve, část C tvoří jedna z oddělených parcel původní zámecké zahrady. Jedná se o parcelu umístěnou nejbliž k budově zámku. Strategická poloha vedle východní brány dělá z toto prostoru ideální místo pro vytvoření zázemí pro veřejnost. Vzniká zde malá jednopatrová budova, která poslouží jako kavárna, popřípadě prodejna vstupenek, drobného občerstvení či výpěstků zdejší produkční zahrádky. Zde je také ideální místo pro vybudování toalet pro návštěvníky zahrady.

Jelikož je v tuto chvíli prostor používán jako soukromá zahrada, a tedy okna přílehlého rodinného domu směřují do tohoto prostoru, vznikne zde pohledová stěna vytvořená z keřů.

Na mlatovém povrchu jsou před kavárnou rozmístěny stolky a židle. Pro cyklisty jsou zde navrženy stojany na kola.

Tato část je propojena s částí B po celé délce jejich hranice, avšak jsou od sebe opticky odděleny vyššími keři, aby kavárna nerušila prožitek ze zahrady jako takové.

Obrázek 93: Část C a D (autorka 2022)

5.2.4 Část D

Tato parcela má poměrně malý rozměr a je umístěna mezi dvě prodané parcely. Jelikož je na zámeckých zahradách nutná intenzivní údržba, je tento prostor vyhrazen právě pro pomůcky, které jsou při údržbě potřeba. Tato část je tedy jako jediná z celé zahrady veřejnosti nepřístupná a od zahrady jako takové zcela oddělená.

Pohled do tohoto prostoru z přílehlého domu je odcloněn skupinou stálezelených a opadavých keřů.

Obrázek 94: Vizualizace části C a D

5.2.5 Část E

Pro barokní zahrady jsou typické i subtropické rostliny umístěné v nádobách. Na zimu jsou pak rostliny ukrývány do oranžerií a skleníků. Právě z tohoto důvodu je navržen skleník i zde v Kunraticích.

Díky velikosti části E zde kromě skleníku vzniká bylinková zahrada. Léčivé rostliny jsou zde umístěny v celkem deseti vyvýšených záhonech.

Jak dokládají historické prameny, v místě dnešních tenisových kurtů se dříve nacházela produkční zahrada. Proto jsou zde navržena políčka pro pěstování ovoce, zeleniny a okrasných rostlin do vazeb.

V blízkém okolí parku se nachází mateřská a základní škola. Obě projeví zájem zahradu navštěvovat i v jejím špatném stavu. Tato část zahrady by tedy mohla sloužit i ke vzdělávání. Děti by si vyzkoušely například sázení rostlin a jiné, především pro městské děti, zajímavé činnosti.

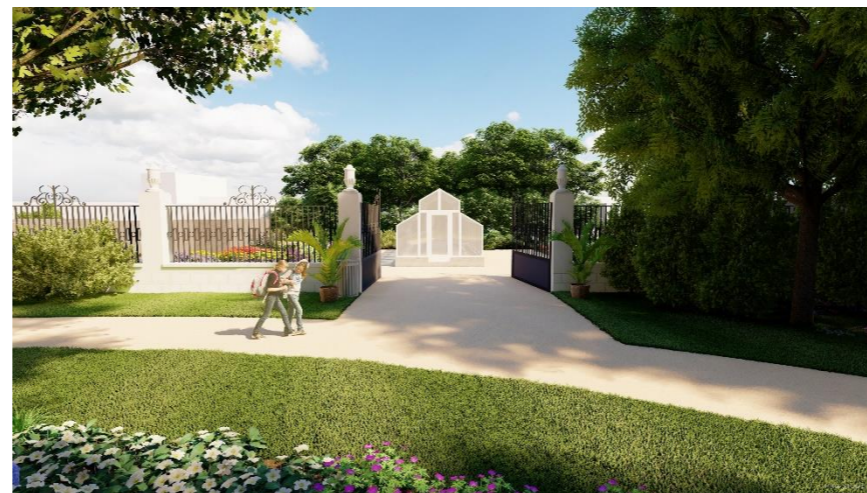
Část E je tedy propojena se zahradou a bude přístupná veřejnost. V době konání výuky lze ovšem prostor uzavřít.

Obrázek 95: Ukázka bylinek (autorka z google.com 2022)

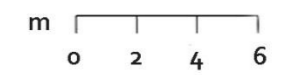
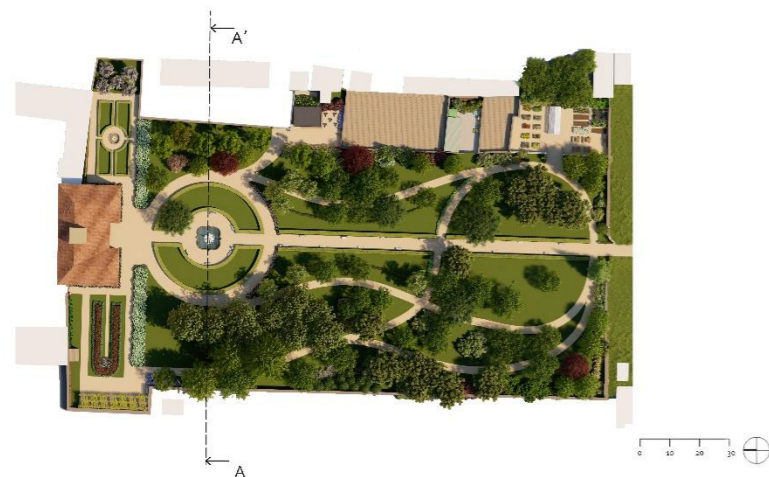
Obrázek 97: Část E (autorka 2022)

Obrázek 96: Vizualizace část E (autorka 2022)

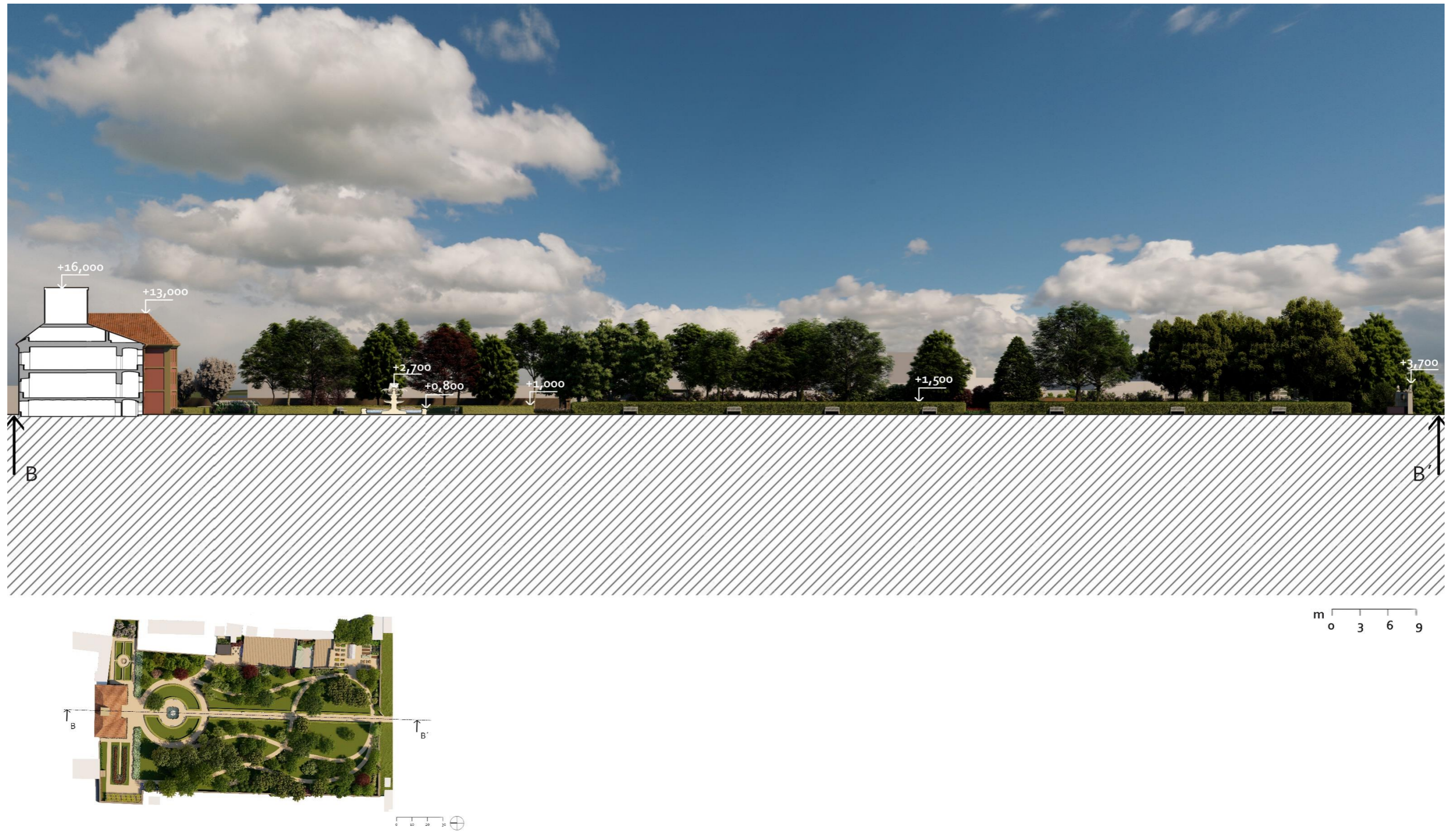

5.3 Řezopohled AA'

Obrázek 98: Řezopohled AA' (autorka 2022)

5.4 Řezopohled BB'

Obrázek 99: Řezopohled BB' (autorka 2022)

5.5 Axonometrie

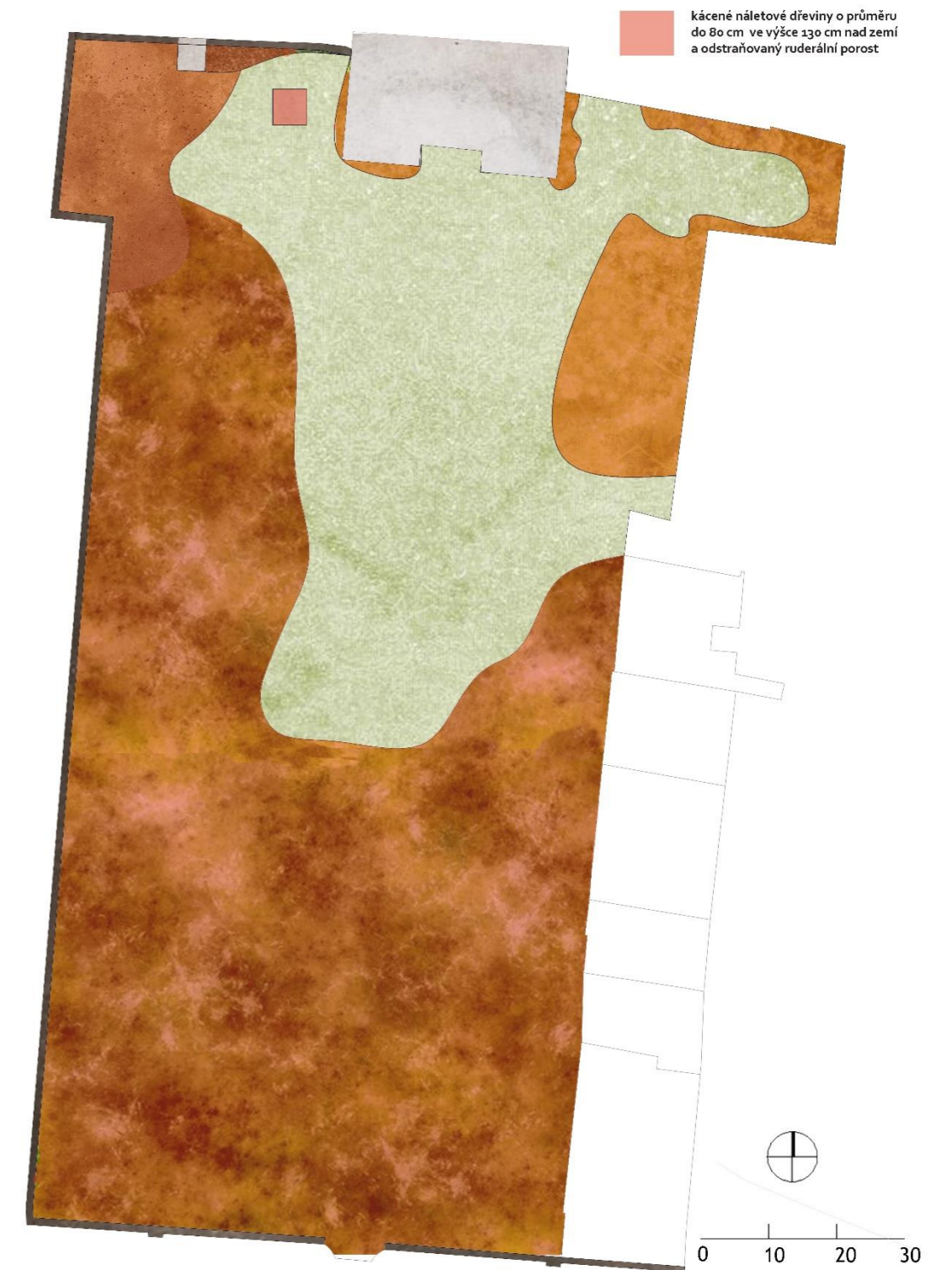
Obrázek 100: Axonometrie (autorka 2022)

5.6 Sortiment dřevin

5.6.1 Kácení

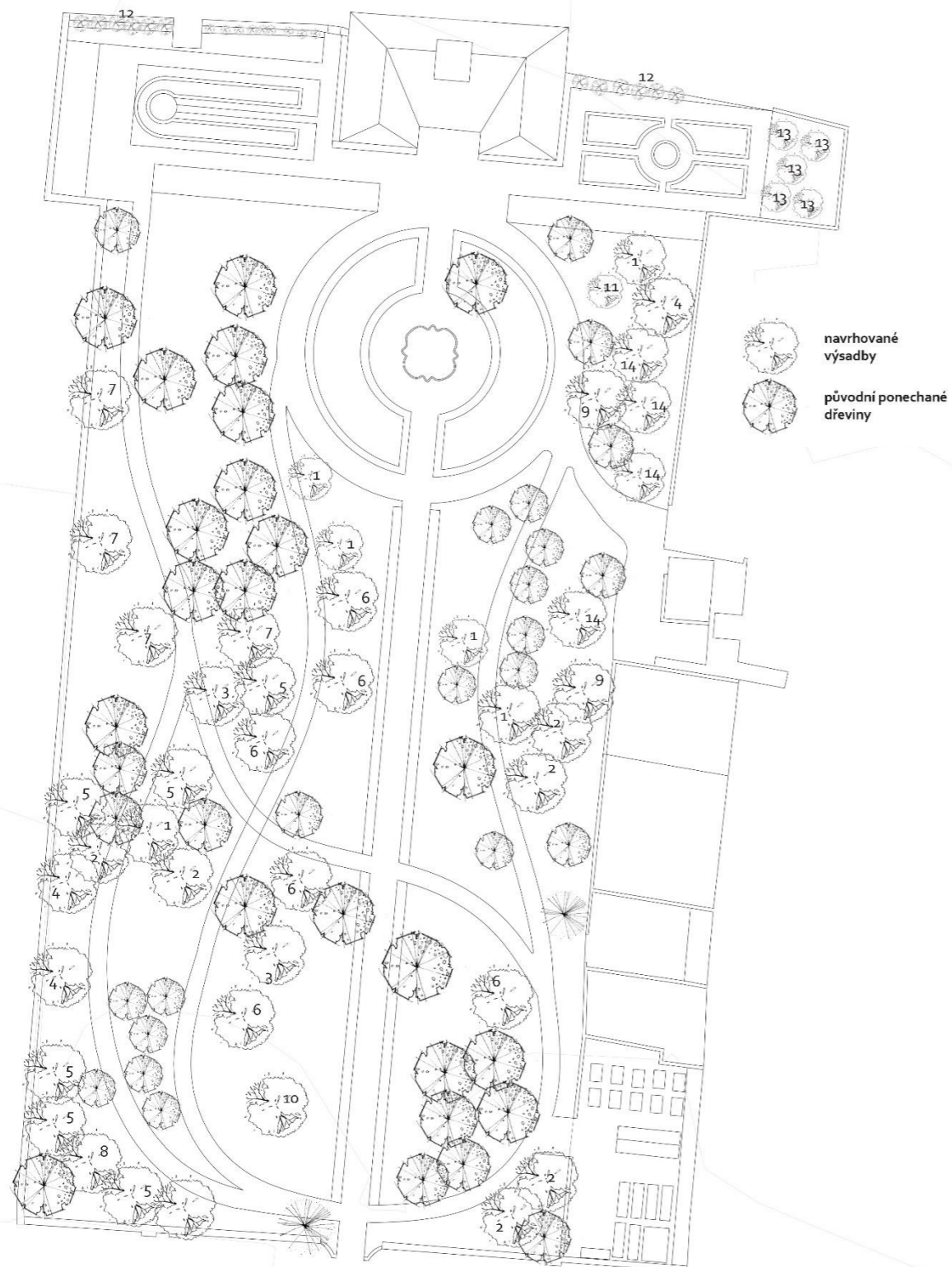

Obrázek 101: Kácené dřeviny (autorka 2022)

Obrázek 102: Kácené náletové dřeviny a odstraňovaný ruđerální porost (autorka 2022)

5.6.2 Navrhované výsadby dřevin

1 *Acer campestre*
'Pulverulentum'

2 *Acer campestre*
'Elsrijk'

3 *Acer negundo*
'Flamingo'

4 *Acer saccharinum*

5 *Acer platanoides*

6 *Acer platanoides*
'Cleveland'

7 *Aesculus x carnea*

8 *Fagus sylvatica*
'Rohanii'

9 *Liquidambar styraciflua*

10 *Liriodendron tulipifera*

11 *Magnolia x soulangiana*
'Rustica Rubra'

12 *Malus domestica*
'Hedvábné Červené Letní'

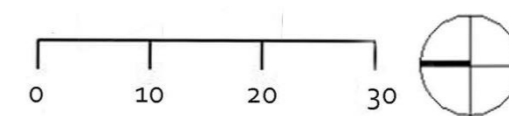
13 *Malus toringo*
'Scarlett'

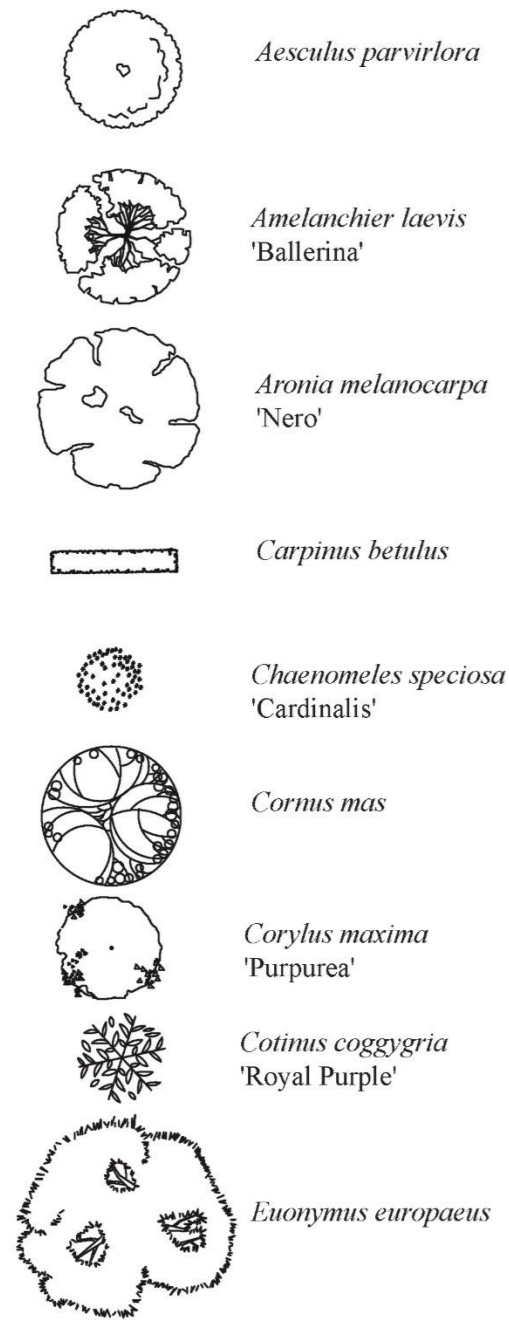
14 *Platanus x acerifolia*

Obrázek 103: Osazovací plán dřevin – stromy (autorka 2022)

Obrázek 104: Sortiment dřevin – stromy (autorka z google.com 2022)

Obrázek 105: Osazovací plán – keře (autorka 2022)

Obrázek 106: Sortiment dřevin – legenda (autorka 2022)

Obrázek 107: Sortiment dřevin – keře (autorka z google.com 2022)

5.7 Technický detail fontány

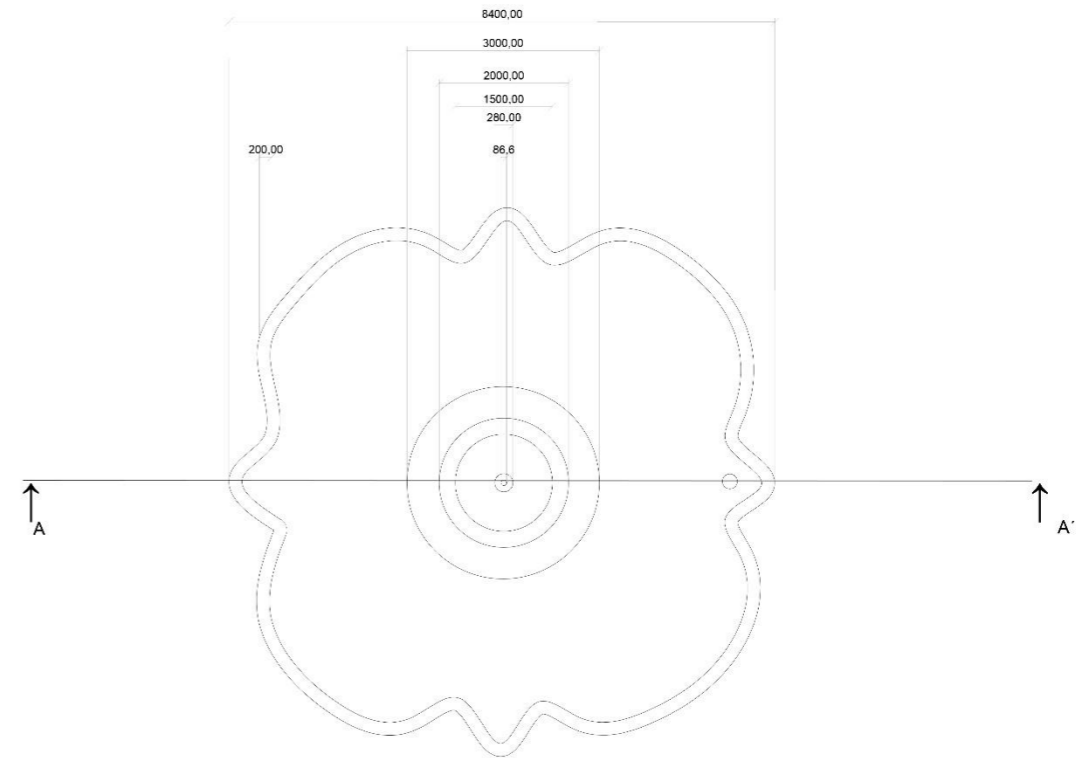
Pro fontánu je zvolena čtyřstupňová jedno palcová nástavcová tryska Oase Vulkan 43 – 3K. Voda bude tvořit celkem 43 paprsků a při dopadu na vodní hladinu bude vytvářet příjemný zvuk tekoucí vody a dodávat tak místu. Čerpadlo je voleno tak, aby vytlačilo vodu do 5 metrů.

Čerpadlo je umístěno v nádrži pod samotnou nádrž fontány. Voda do nádrže protéká skrze filtrační koš. Nádrž s čerpadlem je zabezpečena přepadem napojeným na kanalizaci.

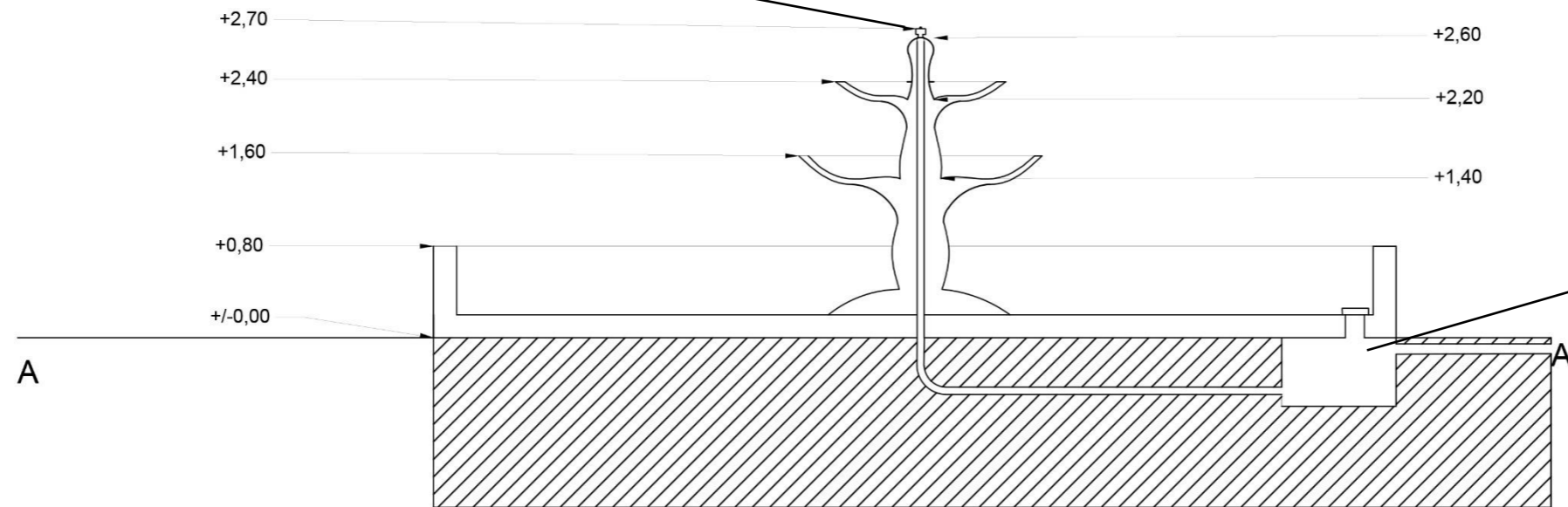
Přívod vody, elektřiny a napojení na kanalizaci bude realizováno v rámci realizace celé zahrady. V těsné blízkosti vznikne i uzavřená šachta pro údržbu čerpadla.

Obrázek 108: Tryska (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 110: Technický detail fontány (autorka 2022)

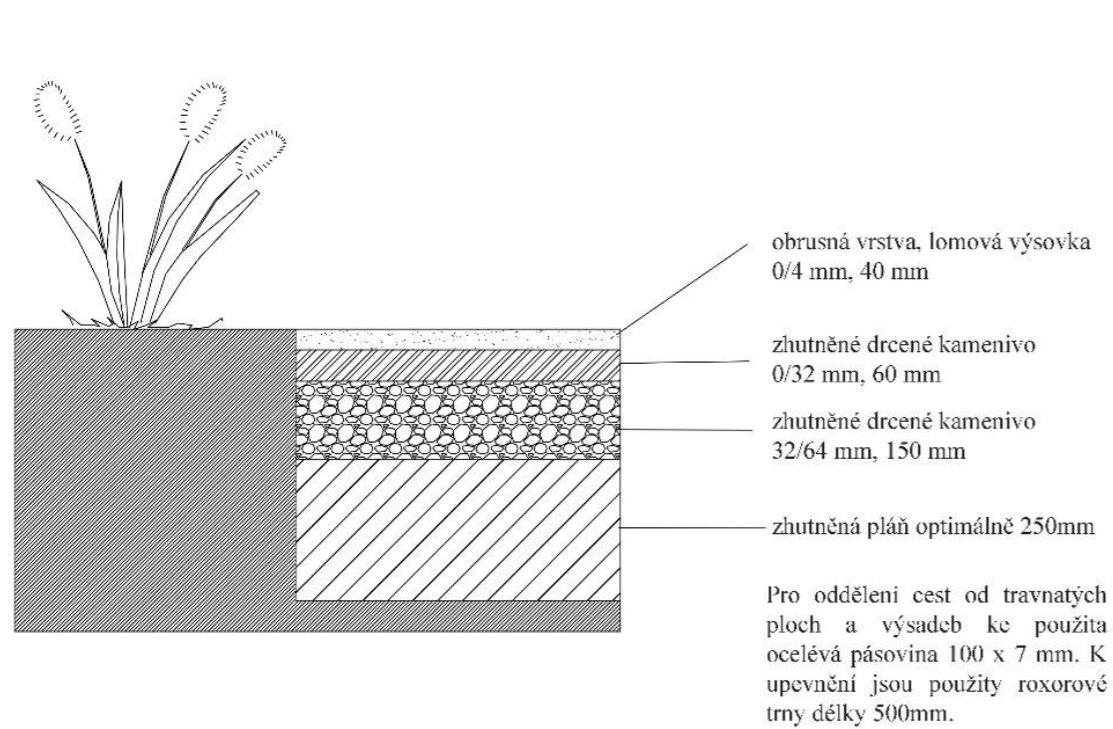
Obrázek 109: Technický řez fontánou (autorka 2022)

Obrázek 111: Příklad čerpadla (zdroj viz kap. 9)

5.8 Mobiliář a materiálové řešení

MLAT
- pochozí
povrchy

DŘEVO
- loubí,
vyvýšené
záhony

SKLO
- skleník

PÍSKOVEC
- fontány

Obrázek 112: Řez mlatovou cestou (autorka 2022)

Obrázek 113: Litinová lavička Schonbrunn (zdroj viz kap. 9)

Obrázek 114: Odpadkový koš (zdroj viz kap. 9)

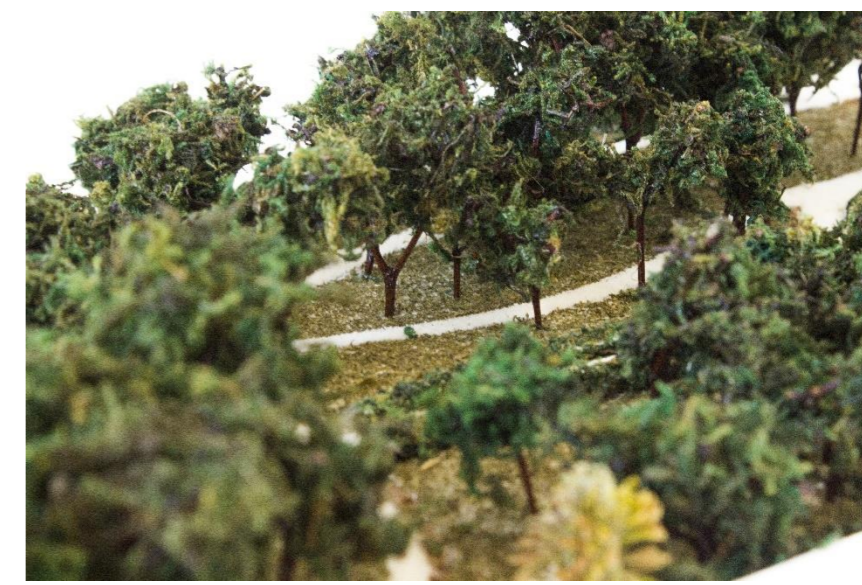
5.9 Orientační rozpočet

	Popis polžky	m.j.	počet jednotek	jednotková cena	ceny za počet jednotek
kácení a přípravné práce	odstranění stávajícího betonového povrchu	m ²	485	1 200,00 Kč	582 000,00 Kč
	odstranění nevhodných staveb	m ²	407	3 500,00 Kč	1 424 500,00 Kč
	kácení dřevin	ks	25	1 800,00 Kč	45 000,00 Kč
	včetně odstranění pařezů a štěpkování				
založení nových povrchů	odstranění nevhodných dřevin	m ²	9500	85,00 Kč	807 500,00 Kč
	do 100 mm v 1 m nad zemí				
	zložení mlatových povrchů	m ²	4260	1 000,00 Kč	4 260 000,00 Kč
	založení s přípravou spodní vrstvy, konstrukce, materiálu, vč. doprava				
založení nových výsadeb	založení travnatého povrchu výsevem	m ²	8758	25,00 Kč	218 950,00 Kč
	včetně přípravy půdy, osiva a válení				
	výsadba okrasných rostlin	m ²	575	2 000,00 Kč	1 150 000,00 Kč
	včetně přípravy záhonu, výsadby, materiálů, vč. dopravy				
rostlinný materiál	výsadba keřových porostů (vč. tvarovaných keřů)	ks	1635	350,00 Kč	572 250,00 Kč
	včetně přípravy zeminy, výsadbové jámy, materiálů, vč. dopravy				
	výsadba stromů	ks	61	2 000,00 Kč	122 000,00 Kč
	včetně přípravy zeminy, výsadbové jámy, materiálů, vč. dopravy a kotvení				
nové prvky	dodávka rostlin	ks	1231	45,00 Kč	55 395,00 Kč
	průměrná cena za 1 rostlinu				
	dodávka keřů	ks	1635	350,00 Kč	572 250,00 Kč
	průměrná cena za 1 keř				
mobiliář	dodávka stromů	ks	61	2 800,00 Kč	170 800,00 Kč
	průměrná cena za 1 strom				
	skleník	ks	1	250 000,00 Kč	250 000,00 Kč
	vyvýšený záhon	ks	10	2 500,00 Kč	25 000,00 Kč
mobiliář	přístřešek na techniku	ks	1	90 000,00 Kč	90 000,00 Kč
	kavárna	ks	1	2 500 000,00 Kč	2 500 000,00 Kč
	fontána	ks	2	700 000,00 Kč	1 400 000,00 Kč
	loubí	ks	1	70 000,00 Kč	70 000,00 Kč
	parková lavička	ks	32	6 700,00 Kč	214 400,00 Kč
	litinová lavička Schonbrunn				
mobiliář	odpadkový koš	ks	13	10 700,00 Kč	139 100,00 Kč
	litinový na ozdobném sloupku				
	celkem				14 087 145,00 Kč

5.10 Model

Obrázek 115: Fotografie modelu 1-5 (autorka 2022)

Česká zemědělská
univerzita v Praze

Katedra zahradní a krajinné architektury
Diplomová práce 2022
Zámecký park Kunratice
Autorka: Bc. Helena Dobiášová
Vedoucí: Jan Hendrych, ASLA

1:300

6 Diskuse

Cílem práce bylo na základě poznatků z literární rešerše, tedy z historie zahradního umění a z poznatků o již zrekonstruovaných zahradách, navrhnout studii na úpravu zámeckého parku v Kunraticích.

Z analýzy širších vztahů bylo zjištěno, že místo má do budoucna veliký potenciál, vzhledem k jeho umístění ve městě a dobré dostupnosti. Historický průzkum odhalil bohatou historii zámeckého komplexu a vývoj zahrady v průběhu let. V historických mapách a dobových obrázcích byly nalezeny některé zahradní prvky, které byly následně použity pro vytvoření studie.

Z analýzy majetkových vztahů a vlastně i z historické analýzy je patrný problém s rozdělením zámeckého komplexu mezi více majitelů. Jak bylo zmíněno výše, v současné době vlastní zámek a jeho zahradu stát a správou je pověřeno Národní muzeum. Městská část Praha-Kunratice, která má veliký zájem o opravu zámku a zahrady se usilovně snaží získat zámek do své správy. To je v tuto chvíli klíčovým bodem pro možnou revitalizaci a rekonstrukci této části areálu.

Problematická, co se týče majetkových vztahů, je i samotná zahrada. Původní plocha, na které se zahrada rozkládala, byla rozdělena na jednu velkou a několik menších parcel. Jak již bylo uvedeno, malé parcely jsou využívány jako zahrady u rodinných domů a některé byly dokonce prodány soukromým majitelům. Tento fakt trochu komplikoval návrh řešení. A to hlavně proto, že pro barokní zahrady je typická symetrie (Lewis 1962; Turner 2005).

Hlavní osa, na které byly umístěny dominanty zahrady, byla známá již ze starověkých indických zahrad (Pacáková-Hošťálková et al. 2004). V době baroka pak hlavní osa tvořila základ celé kompozice (Turner 2005). Na základě těchto poznatků a historické analýzy, byla obnovena hlavní osa, která propojuje jižní průčelí zámku s jižní branou a pokračuje dále do druhé části parku. Po hlavní ose je vedena hlavní cesta, která vede návštěvníka k zámku. Osa je dále zdůrazněna pomocí stříhaných živých plotů z habru obecného. Jak říká Turner (2005), stříhané živé ploty jsou jedním z typických barokních rysů.

Dalším typicky barokním prvkem jsou partery, vodní fontány a záhony geometrických tvarů (Boults & Sullivan 2010; Turner 2005). Přítomnost parterů v Kunratické zámecké zahradě dokazuje snímek z roku 1945 (viz. obrázek č. 45). Jejich původní tvar byl převzat a použit v architektonické studii. Do zahrady byly

dále navrženy dvě fontány, z nichž ta větší je umístěna na hlavní ose.

Jak uvádí podkapitola 4.7.2 zámecký park dostal v 19. století novou krajinářskou výplň. Typické pro krajinářský park jsou cesty vedené po tzv. „krásné linii“, skupiny stromů stříhané plochou trávniku se stromy soliterními (Hendrych 2005; Kalusok 2004). I tyto principy byly v parku použity, jelikož i krajinný park je součástí historie kunratické zahrady.

7 Závěr

Všechny cíle stanovené pro tuto práci byly naplněny.

Byla vypracována literární rešerše pojednávající o historii zahradního umění s důrazem na období baroka a krajinářského parku. Dále byly v literární rešerši blíže popsány významné a zajímavé světové i tuzemské zahrady z období baroka.

Důležitým bodem bylo vyhodnocení podkladových údajů. Zkoumal se historický vývoj komplexu, blízké okolí a jeho vybavenost, majetkové poměry a SWOT analýza. Současný stav byl hodnocen na základě terénního průzkumu, při němž byla pořizena i fotodokumentace.

Na základě poznatku, které přinesla literární rešerše a analytická část vznikla studie revitalizace zámecké zahrady. Navrženo bylo více způsobů využití. Studie zohlednila i potřeby běžného provozu, údržby a pohodlí návštěvníků zahrady.

8 Citovaná literatura

- Alinčová L. 2016. Kunratický zámek-aktuální stav vyjednávání. *Kunratický zpravodaj*, 25:5.
- Bazin, G. (1964). *Baroque and Rococo*. London: Thames & Hudson.
- Boults, E., & Sullivan, C. (2010). *Illustrated History of Landscape Design*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc..
- C., F. (2017). *Topiary, Knots and Parterres*. London: Pimpernel Press.
- C., M. (2005). *Baroque Garden Cultures: Emulation, Sublimation, Subversion*. Washington, DC.: Dumbarton Oaks Research Library and Collection.
- Clayton, W. (1990). *Gardens on Paper: Prints and Drawings, 1200-1900*. Washington: University of Pennsylvania Press.
- David, P., & Soukup, V. (2012). *Dějiny hradů a tvrzí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Euromedia Group, k. s.-Knižní klub.
- Dobrilovič, M. (2010). *Vegetation elements in baroque gardens: the influence of foreign plants on the baroque programme*. Ljubljana: Acta Horticulturae, University of Ljubljana, Biotechnical Faculty, Landscape.
- Drapell, E. (1966). The Baroque Garden of Prague Ledeburg, Palfy, Cernin and Fürstenberg. *Landscape architecture magazin*, pp. 48-50.
- Dvořáček, P. (2007). *Historické zahrady do kapsy*. Praha: KMa s.r.o..
- E., H. (2009). *Barokní krajina – obecně a na Plzeňsku. Pod Zelenou Horou*. Měčín: Vlastivědný sborník jižního Plzeňska, Městské úřady Přeštice, Nepomuk, Měčín.
- Fanck, C. (1966). *The Villas of Fascati*. London: Alec Tiranti.
- G., C. (2005). *Stowe Landscape Gardens*. London: National Trust Ltd..
- Goodman, C. (1989). Antique rose, queen of flowers, rooted ancient garden. *Orlando sentinel*.
- Gothein, M. (2014). *History of Garden Art: From the Early Times to the Present Day*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Harbison, R. (2000). *Reflection on Baroque*. London: Reaction Books, Ltd..
- Hendrych, J., Kupka, J., Vorel, I., & Líčeniková, M. (2011). *Slavné zahrady a parky Středočeského kraje*. Praha: Foibos books s.r.o..
- Hieke, K. (1984). *České zámecké parky a jejich dřeviny*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství.
- Holden, R., & Liversidge, J. (2014). *Landscape architecture an introduction*. (pp. ISBN:978-1-78067-270-0). London: Laurence King.
- Hölscher, L. (2014). *Time Garden:Historica Comcept in Modern Histography*. Middletown: Wiley for Westlake University.
- Hughes, J. (1866). *Garden architecture and landscape gardening: illustrating the architectural embellishment of gardens, with remarks on landscape gardening in its relation to architecture*. London: Longmans Green.
- I., T. (2006). *The Sun King's Garden: Louis XIV, Andre le Notre and the Creation of the Gardens of Versailles*. USA: Bloomsbury Publishing.
- J.D., L. (2018). *The Oxford Handbook of the Baroque*. USA: Oxford University Press.
- Kluiving, S., & Guttman-Bond, E. (2012). *Landscape Archeologi Between Art and Science*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Kofroňová, J. (2001). *Opus Italicum: Italští renesanční a barokní architekti v Praze*. Praha: Správa Pražského hradu.
- Kroupa, J. (2004). *Dějiny a teorie zahradního umění*. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy Univerzity.
- Křížová, K. (n. d.). O historii interiérů a sbírek kunratického zámku.
- Kulhánková, Z. (2017). *The italian Garden Influence Within the Development of Garden Design in the Czech Lands*. Brunensis: Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis.
- L., S. (2017). *Česko barokní: Baroque Czechia = Barock in Tschechien = Čechija barokko*. Český Krumlov: MCU.
- Laird, M. (1992). *The Forma Garden*. New York: Thames and Hudson Inc..
- Lehmann I, R. (2006). *Alleen in Deutschland: Bedeutung, Pflege und Entwicklung*. Leipzig: Edition Leipzig.
- Lewis, M. (1962). *The City in History: It's Origins, It's Transformation and It's prospects*. New York: Brace & Worlds, Inc..
- M., B. (2004). *The Baroque Landscape: Andre Le Notre & Vaux-le-Vicomte*. New York: Random House Incorporated.
- M., F. (1996). *Vaux-le-vicomte – La Clairiere Enchantée*. Paris: . Sous Le Vent / Stendhal Diffusion.
- Maček, P., & Zahradník, P. (1989). *Stavební historický průzkum Prahy, Kunratic-zámek*. Praha: Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů v Praze.
- Mydlarčík, S., Alinčová, L., Hilmarová, P., Hýža, I., & Voříšková, J. (2013). *Kunratický zpravodaj-Kunratický zámek. XXII(4)*.
- Mydlarčík, S., Alinčová, L., Hilmarová, P., Hýža, I., & Voříšková, J. (2010). *Kunratický zpravodaj-Zámecký park. XIX*.
- Novotný, J. (1969). *Zámecký park a obora v Kunraticích, Situace s inventarizací dřevin, stav k 1.10.1969, M=1:1000*. Praha: Pražský památkový ústav.
- Pacáková-Hošťálková, B., Bubenko, M., Čermáková, V., Danková, M., Gaudník, L., Girsá, V., Hájková, Y., Halík, J., Jelínková, M., Kolmanová, D., Koupal, V., Kuča, O., Kuna, Z., Mareček, J., Pilař, T., Reš, B., Síbrtová, I., Solař, M., Stejskalová, J., Šimek, P., Šonský, D., Šteflíček, J., Študent, V., Truxová, I., Vávrová, V., & Větvička, V. (2000). *Pražské zahrady a parky*. (pp. 195-197). Praha: Společnost pro zahradní a krajinnou tvorbu, občanské sdružení.
- Poche, E. (2001). *Prahou krok za krokem uměleckohistorický průvodce městem*. Praha: Paseka.
- Praha, H. (2013). Retrieved from: <http://www.praha-priroda.cz/lesy/kunraticky-les/>
- Prahy, I. (2018). *opatření obecné povahy*. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy.

Quillman, C. (1995). Splashy gardens: The ancient Egyptians were the first to take the plunge. Now American suburbs are awash in water gardens.. *Philadelphia Inquirer*, (E.1), pp. 1.

R., N. (2012). *Baroque and Rococo Art and Architecture*. London: Pearson.

Ratas, V. (1928). *Pamětní kniha Kunratic*. Praha: Praha-Kunratic.

Reh, W., Smienk, G., & Steenbergen, C. (1996). *Architecture and Landscape: The Design Experiment of the Great European Gardens and Landscape*. Mnichov: Prestel.

Rikačev, I., Alinčová, L., Hilmarová, P., Hýža, I., Rybín, P., Langrová, P., & Voříšková, J. (2017). Kunratický zpravodaj-Jaký bude osud zámeckého areálu?. XXVI(10).

Rikačev, I., Alinčová, L., Hilmarová, P., Hýža, I., Rybín, P., Langrová, P., & Voříšková, J. (2016). Kunratický zpravodaj, Kunratický zámek-aktuální stav vyjednávání. XXV(2).

Sedláček, A. (1927). *Hrady, zámky a tvrze království českého*. Praha: Nakladatelství Šolc a Šimáček s.r.o..

Steenbergen, C., & Reh, W. (2003). *Architecture and Landscape-The Design Experiment of the Great European Gardens and Landscapes*.

Stejskalová, J., Síbrtová, I., & Vlášek, M. (2018). *Průvodce: Pražské historické zahrady a parky*. Praha: Akademie.

Swensen, C. (2008). *Ours*. Berkeley: University of California Press.

Škoda, E. (2005). *Kniha o Libuši a Písničci*. Praha: Milpo media.

Thomas, R., Bednorz, A., & Borngässer, B. (2012). *Barock, Theatrum Mundi, Die Welt als Kunstwerk*. Bonn: h.f.ullmann publishing GmbH.

Turecký, D. (2008). *Praha za hranicemi pražské památkové rezervace*. Praha: Grand Princ.

Turner, T. (2011). *European Gardens: History, Philosophy and Design*. Abingdon: Routledge.

Turner, T. (2005). *Garden History - Philosophy and Design 2000 BC-2000AC*. New York: Spon Press.

Vacek, O., Doležalová, D., Eliášová, B., Ezechel, M., Hladíková, L., Jebavý, M., Kunt, M., Merunková, I., Vonešová, V., & Zamrzlová, I. (2014). *Tvorba krajiny*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze.

Větvička, V., & Rendek, J. (2019). *Zámecké zelené komnaty: krása panských zahrad*. Praha: Jan Vašut s.r.o..

Vlček, P. (2001). *Ilustrovaná encyklopedie českých zámků*. Praha: Libri.

Vlček, P., Uhlík, J., Bařková, R., Beran, L., Čížinská, H., Dragoun, Z., Dvořáková, D., Hilmera, J., Jásek, J., Kašička, F., Kašpar, V., Kostka, M., Kratochvíl, P., Kuchařík, M., Lunga, R., Mezihoráková, K., Muchka, I., Pařík, A., Purš, I., Samojská, K., Stehlíková, D., Svobodová, M., Šmolíková, M., Tischerová, J., Tryml, M., Vančura, V., Všetěčková, Z., Zahradník, P., & Zítko, J. (2012). *Umělecké památky Prahy, Velká Praha A-L*. Praha: Ústav dějin umění Akademie věd České republiky, v. v. i..

Weiss, A. (1995). *Mirrors of Infinity: The French Formal Garden and 17. -Century Metaphysic*. New York: Princeton Architectural Press.

Weiss, A. (1998). *Unnatural horizons-Paradox and contradiction in landscape architecture*. New York: Princeton Architectural Press.

9 Zdroje obrázků

- Obrázek 1: Egypťská historická zahrada
Obrázek 2: Znázornění Visutých zahrad královny Semiramis
Obrázek 3: Zahrada v Shanghai
Obrázek 4: Lví brána v Mykénách
Obrázek 5: Diův chrám v Olympii
Obrázek 6: Pompeje
Obrázek 7: Hadrianova vila
Obrázek 8: Forum Romanum Řím
Obrázek 9: Plán St. Gall a jeho interpretace
Obrázek 10: Vodní schodiště-Villa Lante
Obrázek 11: Villa D'Este
Obrázek 12: Sacro Bosco Bomarzo
Obrázek 13: Královská zahrada
Obrázek 14: Villa Montalto

Obrázek 15: Isola Bella
Obrázek 16: Vaux-le-Vicomte
Obrázek 17: Versailles
Obrázek 18: Osa Versailles
Obrázek 19: Lednicko-valtický areál

Obrázek 20: Plán komplexu Versailles
Obrázek 21: Historické vyobrazení Versailles
Obrázek 22: Barokní zahrada Lysá nad Labem
Obrázek 23: Zámek Lysá nad Labem

Obrázek 24: Zámecká zahrada Libochovice
Obrázek 25: Umístění v rámci České republiky a Prahy
Obrázek 26: Katastrální území a jeho okolí
Obrázek 27: Řešené území
Obrázek 28: Občanská vybavenost
Obrázek 29: Využití území
Obrázek 30: Využití území – přiblížené
Obrázek 31: Mapa majetkových vztahů
Obrázek 32: Technická infrastruktura
Obrázek 33: Legenda k územnímu plánu
Obrázek 34: Územní plán
Obrázek 35: Znak kunratické větve Golců
Obrázek 36: Znak městské části Praha-Kunratice
- Pacáková-Hošťálová et al. 2004
online. Available from <https://img.obrazky.cz/?url=4689b6c242b552c4&size=2> 2022 (accessed leden 2022).
autorka 2018
autorka 2015
autorka 2015
autorka 2017
autorka 2017
autorka 2017
online. Available from <http://www.stgallplan.org/index.htm> (accessed leden 2022).
autorka 2019
autorka 2017
autorka 2019
online. Available from <http://www.stgallplan.org/index.htm> (accessed leden 2022).
online. Available from
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gottfredus_de_Scaichi_Giardino_del_cardinale_Montalto_ubs_G_0806_III.jpg (accessed leden 2022).
online. Available from <https://www.dimorestoricheitaliane.it/en/dimora/isola-bella/> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://cz.pinterest.com/pin/748512400548955443/> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://www.systemair.com/cz/o-nas/reference/chateau-de-versailles-france/> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://www.poodle-travel.cz/wp-content/uploads/2021/04/8.jpg> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://www.archiweb.cz/en/n/home/unesco-dela-reklamu-lednicko-valtickemu-arealu-na-svem-webu> (accessed leden 2022)
Boults & Sullivan 2010
online. Available from <https://en.chateauversailles.fr/discover/estate/gardens> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://www.informuji.cz/objekt/10670-zamecky-park-lysa-nad-labem/> (accessed únor 2022)
online. Available from <https://nasregion.cz/v-lyse-nad-labem-pokracuje-stavba-sportovni-haly-mesto-doufa-v-dotaci-237542/> (accessed únor 2022)
online. Available from <https://www.zamek-libochovice.cz/cs/informace-pro-navstevniky> (accessed březen 2022)
online. Available from <http://www.geoportalpraha.cz/>, CC BY-SA 3.0 (accessed leden 2022)
autorka 2022
autorka 2022
autorka 2021
online. Available from <https://uap.iprpraha.cz/atlas/> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://uap.iprpraha.cz/atlas/> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://app.iprpraha.cz/apl/app/majetek/index.html> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://app.iprpraha.cz/apl/app/dtmp/index.html> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://app.iprpraha.cz/apl/app/vykresyUP/> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://app.iprpraha.cz/apl/app/vykresyUP/> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://www.praha-kunratice.cz/historie-soucasnost/1464-tvrz-zamek> (accessed leden 2022)
online. Available from <https://www.praha-kunratice.cz/historie-soucasnost/1464-tvrz-zamek> (accessed leden 2022)

Obrázek 37: Pohlednice-Kunratice 1900	online. Available from https://www.praha12.cz/kunratice/gs-1028 (accessed leden 2022)
Obrázek 38: Pohlednice-Kunratice 1908	online. Available from https://www.praha12.cz/kunratice/gs-1028 (accessed leden 2022)
Obrázek 39: Pohlednice-Zámek a kostel	online. Available from https://www.praha12.cz/kunratice/gs-1028 (accessed leden 2022)
Obrázek 40: Pohlednice-Kostel a barokní brána	online. Available from https://www.praha12.cz/kunratice/gs-1028 (accessed leden 2022)
Obrázek 41: Historická fotografie zámku	online. Available from https://www.praha12.cz/kunratice/gs-1028 (accessed leden 2022)
Obrázek 42: Fotografie severního průčelí z roku 1910	online. Available from https://www.praha12.cz/kunratice/gs-1028 (accessed leden 2022)
Obrázek 43: Západní průčelí	online. Available from https://www.praha12.cz/kunratice/gs-1028 (accessed leden 2022)
Obrázek 44: Historická fotografie jižního průčelí	online. Available from https://www.tvrzkunratice.cz/zamek/ (accessed leden 2022)
Obrázek 45: Fotografie zámecké zahrady ze 30. let 20. století	Alinčová et al. 2013
Obrázek 46: Situace s inventarizací dřevin k 1.10.1969	autorka z Národního památkového ústavu 2022
Obrázek 47: Legenda k inventarizaci	autorka z Národního památkového ústavu 2022
Obrázek 48: Müllerova mapa-Kunratice	online. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul (accessed leden 2022)
Obrázek 49: Legenda Müllerovy mapy	online. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul (accessed leden 2022)
Obrázek 50: I. vojenské mapování-Kunratice	online. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul (accessed leden 2022)
Obrázek 51: II. vojenské mapování-část 1.	online. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul (accessed leden 2022)
Obrázek 52: II. vojenské mapování-část 2.	online. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul (accessed leden 2022)
Obrázek 53: Povinné císařské otisky-katastrální území Kunratice	autorka 2022 z http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul
Obrázek 54: Povinné císařské otisky-zámek	online. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul (accessed leden 2022)
Obrázek 55: Katastrální mapa evidenční	online. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul (accessed leden 2022)
Obrázek 56: III. vojenské mapování	online. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=mul (accessed leden 2022)
Obrázek 57: Letecký snímek 1938	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 58: Letecký snímek 1945	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 59: Zámecká zahrada 1945	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 60: Partery v přiblížení 1945	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 61: Letecký snímek 1953	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 62: Letecký snímek 1966	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 63: letecký snímek 1974-5	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 64: Letecký snímek 1988-9	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 65: Letecký snímek 1996	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 66: Letecký snímek 2005	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 67: Letecký snímek 2016	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 68: Letecký snímek 2021	online. Available from https://app.iprpraha.cz/apl/app/ortofoto-archiv/ (accessed listopad 2021)
Obrázek 69: Půdorysné zobrazení zámku i s později odstraněným schodištěm	Vlček 2001
Obrázek 70: Severní průčelí zámku	autorka 2020
Obrázek 71: Jižní a západní průčelí	autorka 2020
Obrázek 72: Jižní průčelí – čestný dvůr	autorka 2020
Obrázek 73: Typy kleneb	online. Available from https://docplayer.cz/docs-images/53/9908959/images/page_11.jpg (accessed leden 2022)
Obrázek 74: Výzdoba vnitřních prostor	autorka 2020
Obrázek 75: Výzdoba schodiště	autorka 2020
Obrázek 76: Štuková výzdoba schodiště	autorka 2020
Obrázek 77: Štuková výzdoba stropu	autorka 2020
Obrázek 78: Fotodokumentace současného stavu	autorka 2020
Obrázek 79: Rozdělení ploch podle vegetace	autorka 2022
Obrázek 80: Stávající dřeviny	autorka 2022

Obrázek 81: Současná situace	autorka 2022
Obrázek 82: Koncept návrhu-rozvržení ploch	autorka2022
Obrázek 83: Návrh půdorysného řešení	autorka 2022
Obrázek 84: Rozdělení na 5 částí	autorka 2022
Obrázek 85: Část A	autorka 2022
Obrázek 86: Osazovací plány část A	autorka 2022
Obrázek 87: <i>Ilex crenata</i> , <i>Hydrangea arborescens</i> 'Grandiflora', <i>Lavandula angustifolia</i> 'Dwarf Blue', <i>Rosa</i> 'The Fairy', <i>Rosa</i> 'Lilli Marleen', <i>Rosa</i> 'Sympathie'	autorka z google.com 2022
Obrázek 88: Vizualizace části A	autorka 2022
Obrázek 89: Osazovací plán – stinný záhon	autorka 2022
Obrázek 90: Část B	autorka 2022
Obrázek 91: <i>Anemone hupehensis</i> 'Pretty Lady Maria', <i>Anemone</i> 'Little Summer Breeze', <i>Carex conica</i> 'Snow Line', <i>Brunnera macrophylla</i> 'Emerald Mist', <i>Geranium nodosum</i> , <i>Heuchera americana</i> 'Palace Purple', <i>Hydrangea macrophylla</i> , <i>Hydrangea paniculata</i> 'Grandiflora', <i>Pachysandra terminalis</i> , <i>Paeonia lactiflora</i> 'Karl Rosenfield', <i>Rosa</i> 'The Fairy' <i>Tulipa Darwin hybrid</i> 'Apeldoorn'	autorka z google.com 2022
Obrázek 92: Vizualizace části B	autorka 2022
Obrázek 93: Část C a D	autorka 2022
Obrázek 94: Vizualizace části C a D	autorka 2022
Obrázek 95: Ukázka bylinek	autorka z google.com 2022
Obrázek 96: Vizualizace část E	autorka 2022
Obrázek 97: Část E	autorka 2022
Obrázek 98: Řezopohled AA'	autorka 2022
Obrázek 99: Řezopohled BB'	autorka 2022
Obrázek 108: Axonometrie	autorka 2022
Obrázek 101: Kácené dřeviny	autorka 2022
Obrázek 102: Kácené náletové dřeviny a odstraňovaný ruderální porost	autorka 2022
Obrázek 103: Osazovací plán dřevin – stromy	autorka 2022
Obrázek 104: Sortiment dřevin – stromy	autorka z google.com 2022
Obrázek 105: Osazovací plán – keře	autorka 2022
Obrázek 106: Sortiment dřevin – legenda	autorka 2022
Obrázek 107: Sortiment dřevin – keře	autorka z google.com 2022
Obrázek 108: Tryska	online. Available from https://www.koijezirka.cz/cerpadla-trysky-fontany/trysky-predfiltry-dopluky/nerezove-vystupy-fontany/vulcan-43-3-silver-1540.html (accessed březem 2022)
Obrázek 109: Technický řez fontánou	autorka 2022
Obrázek 110: Technický detail fontány	autorka 2022
Obrázek 111: Příklad čerpadla	online. Available from https://www.jezirkabanat.cz/oase-aquamax-eco-expert-21000/produkt/4581/4/?gclid=CjwKCAjwxZqSBhAHEiwASr9n9AIQN4BSsWg0YQ0Bauyk6_1vnuapoBUxXY8UBNy4DxQIGiYA9rs6URoCdVoQAvD_BwE (accessed březem 2022)
Obrázek 112: Odpadkový koš	online. Available from https://www.mestskymobiliar.com/kovove-odpadkove-kose/odpadkovy-kos-1-litinovy-na-ozdobnem-sloupku/ (accessed březem 2022)
Obrázek 113: Litinová lavička Schonbrunn	online. Available from https://www.vyroba-advas.sk/liatinova-lavicka-schonbrunn (accessed březem 2022)
Obrázek 115: Fotografie modelu 1-5	autorka 2022

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Analýza využití území

upraveno podle https://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBCUZK_ID:728314 (accessed leden 2022)